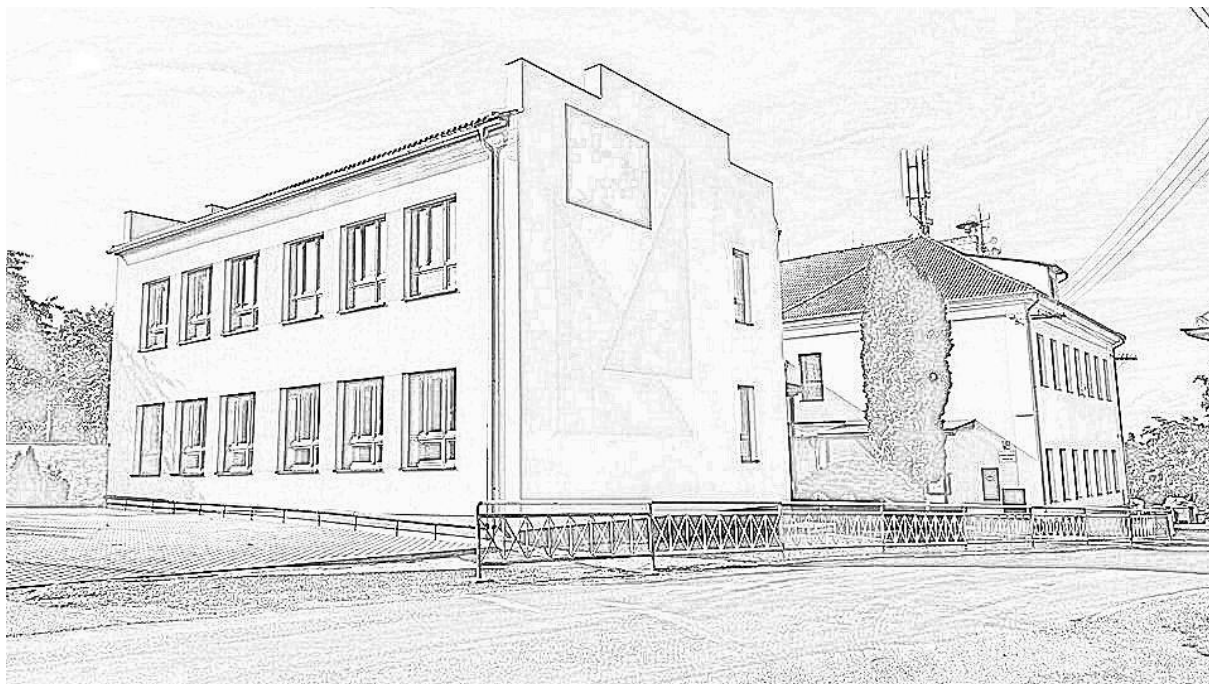

Základní škola Pačejov, okres Klatovy, příspěvková organizace

ŠKOLA PRO ŽIVOT

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Oficiální název:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Motivační název:	ŠKOLA PRO ŽIVOT
Název školy	Základní škola Pačejov, okres Klatovy, příspěvková organizace
Adresa školy	Pačejov 51, 341 01 Horažďovice
Ředitel	Mgr. Jan Vlažný
Kontakt	info@zspacejov.cz (ředitel školy), www.zspacejov.cz
IZO	102164525
REDIZO	600068765
IČO	70992347
Zřizovatel	Obec Pačejov, Pačejov 199, 341 01 Horažďovice
Kontakt	Ing. Jan Vavříčka, starosta@pacejov.cz
platnost dokumentu od:	1. 9. 2007
aktuální verze	1. 9. 2023

podpis ředitele školy

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Pačejov je plně organizovaná, škola s devíti postupnými ročníky. Počtem žáků kolem 120 se řadí mezi menší venkovské školy

2.2. Umístění školy

Škola se nachází v místní části Pačejov - ves v okrajové části obce, v bezprostřední blízkosti komunikace III. třídy.

2.3. Charakteristika žáků

Školu navštěvují převážně žáci ze spádové oblasti, která je tvořena následujícími obcemi: Pačejov (Pačejov ves, Pačejov nádraží, Strážovice, Velešice, Týřovice), Myslív (Loužná, Milčice), Olšany, Kvášňovice, Nehodiv, Kovčín.

2.4. Podmínky školy

Činnost školy probíhá ve třech budovách a na školní zahradě:

Budova č.p. 51 – administrativní zázemí školy, údržbářská dílna, 7 kmenových učeben, odborná učebna informatiky a přírodovědných předmětů, cvičná kuchyňka, tělocvična. Budova je vytápěna pevnými palivy (uhlí), vzhledem ke svému stáří je v dobré kondici a díky zřizovateli udržovaná. Dlouhodobý problém představují rozměry školní tělocvičny, kde nelze plnohodnotně realizovat zejména kolektivní sporty.

Budova č.p. 54 – 1 kmenová učebna, 2 oddělení školní družiny, školní kuchyně a jídelna. Vytápění zajišťují tepelná čerpadla, je instalována též vzduchotechnika s rekuperací. Na přilehlé farské zahradě je možné realizovat rozličné aktivity ZŠ i ŠD.

Školní dílny – intenzivně využívané pro běžnou výuku (pracovní a technické činnosti) Vytápěné elektrokotlem s poměrně vysokou energetickou (a tím i finanční) náročností.

Za budovou kostela se nachází venkovní hřiště, zhruba 100m od hlavní budovy je oplocený školní pozemek.

Všechny místnosti školy jsou připojeny k internetu. V kmenových učebnách je k dispozici stolní počítač či notebook, ve většině učeben je počítačová technika připojena k televizním obrazovkám. Škola disponuje dostatečným množstvím učebních pomůcek, které se snažíme pravidelně obnovovat z prostředků z MŠMT či různých grantových prostředků. Hygienické zázemí školy je na standardní úrovni a je dle finančních možností průběžně rekonstruováno. Všichni žáci druhého stupně mají svou šatní skříňku, žáci prvního stupně pak společný prostor pro převlékání.

2.5 Vlastní hodnocení školy

2.5.1 Oblasti autoevaluace

Autoevaluace je opatřením školy, které slouží ke zjišťování kvality a efektivnosti vzdělávací soustavy, ke zkvalitnění a zefektivnění vlastní práce. Autoevaluace dále zahrnuje hodnocení vzdělávacích procesů, hodnocení projektů, hodnocení vzdělávacích výsledků.

Evaluační oblasti:

- soulad ŠVP s RVP ZV
- podmínky pro vzdělávání – materiální, ekonomické, personální, hygienické
- průběh vzdělávání a výsledky vzdělávání – výuka, školní klima
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- spolupráce s okolními institucemi a zřizovatelem
- vedení a řízení školy, další vzdělávání, osobní rozvoj pedagogů
- účast na soutěžích a olympiádách

2.5.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Hlavním cílem autoevaluace je zjišťování a zvyšování kvality školy. Mezi hlavní autoevaluační směry patří následující oblasti:

- obsah a průběh vzdělávání - mimovýukové aktivity, plánování výuky, podpůrné výukové materiály, realizace výuky (interakce učitele a žáků, strategie učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení), školní vzdělávací program
- podmínky ke vzdělávání - ekonomické, materiální, personální, demografické (motivace žáků, postoje žáků ke škole), bezpečnostní a hygienické
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči apod. - klima školy (interakce učitele a žáků klima pedagogického sboru), spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem, systém podpory žákům, zohlednění individuálních potřeb žáků/děti
- úroveň výsledků práce školy
- vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - organizační řízení školy, partnerství školy a externí vztahy, pedagogické řízení školy, profesionalita a rozvoj lidských zdrojů, strategické řízení

- výsledky vzdělávání žáků - hodnocení výuky (interakce učitele a žáků/dětí), klíčové kompetence, motivace (motivace žáků), postoje (postoje žáků ke škole), úspěšnost absolventů, znalosti a dovednosti.

2.5.3 Nástroje autoevaluace

Škola dle potřeby využívá následující evaluační nástroje:

- analýza školní dokumentace
- hospitace vedením školy
- zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků
- analýza žakovských prací
- rozhovory, diskuse
- zpětná vazba externích subjektů
- účast na testování ČŠI, apod.

2.5.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti jsou prováděny dle potřeby a možností v průběhu školního roku a pravidelně po konci aktuálního školního roku.

2.6 Spolupráce s dalšími institucemi

Škola spolupracuje s následujícími osobami a institucemi:

- zákonní zástupci:
 - probíhá formou pravidelných třídních schůzek a konzultací, které se konají dvakrát ročně nebo kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícími
 - informování zákonných zástupců prostřednictvím webových stránek školy a zpráv v elektronickém systému Škola Online
- školská rada – schází se pravidelně dvakrát ročně.
- MŠ Pačejov - společná spolupráce při začleňování budoucích prvňáčků, v intenzivnější spolupráci nás limituje umístění MŠ v jiné místní části obce.
- zřizovatel Obec Pačejov
- školní poradenská zařízení (výchovný poradce) – PPP, SPC, SVP, OSPOD
- preventivní programy (metodik prevence) – škola pravidelně realizuje přednášky na aktuální témata
- další důležité instituce – úřad práce, krajský úřad Plzeňského kraje, MAS Pošumaví
- partnerské školy v rámci dlouhodobých projektů – SŠ Horažďovice, SŠ Oselce

2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Společné akce žáků a rodičů – předvánoční odpoledne se školním jarmarkem, společné posezení s rodiči na farské zahradě, mimoškolní akce (výlety, exkurze), projektové dny, třídní schůzky.

2.8 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel školy, výchovná poradkyně a metodička primární prevence, pedagogové, pedagogičtí asistenti a vychovatelky školní družiny. Sbor je smíšený s převahou žen. Většina vyučujících má pedagogickou i odbornou způsobilost. Prioritou ve vzdělávání pedagogických pracovníků je rozvoj pedagogických dovedností, využívání IT techniky ve výuce, práce s třídním kolektivem a primární prevence sociálně patologických jevů.

2.9 Dlouhodobé projekty

Škola se pravidelně zapojuje do dlouhodobých projektů MŠMT (Šablony) a projektů s okolními středními školami (Horažďovice, Oselce)

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. Zaměření školy

- základní škola poskytuje všeobecné základní vzdělávání

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý a úroveň, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze považovat za konečnou, ale získané kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány:

KOMPETENCE K UČENÍ
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ
KOMPETENCE OBČANSKÉ
KOMPETENCE PRACOVNÍ
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Kompetence k učení

- vedeme žáky k hledání klíčových slov
- učíme žáky vyhledávat, třídit, zpracovávat, hodnotit, vytvářet závěry
- učíme žáky pracovat s textem, s literaturou, multimediální technikou
- zadáváme žákům samostatné a domácí úkoly
- využíváme sebekontrolu a sebekritiku žáků
- poskytujeme žákům možnost výběru práce
- učíme je rozlišovat podstatné od nepodstatného
- podporujeme je při vlastním zpracování učiva
- vedeme žáky k používání obecně známých termínů a symbolů
- učíme žáky hodnotit výsledky své práce
- učíme žáky rozpoznat, pojmenovat problém, hledat cesty k jeho řešení, při kterých využívají své znalosti a dovednosti
- nabízíme žákům úkoly, při kterých je nutné řešit praktické problémy
- využíváme výuku ve skupinách a týmech
- organizujeme exkurze, sportovní soutěže
- umožňujeme žákům pozorovat jevy, provádět pokusy
- učíme žáky získané poznatky aplikovat v praktickém životě

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru
- učíme žáky respektovat názor druhých, naslouchat názorům ostatních
- vedeme žáky k přesnému a výstižnému formulování svých myšlenek, k obhájení svých názorů
- seznamujeme žáky s výhodami neverbální komunikace, k vhodnému volbě a způsobu komunikace (verbální, neverbální)
- umožňujeme žákům používat různé formy práce, pracovat ve skupinách a týmech
- učíme žáky využívat moderní informační technologii pro získávání informací

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům volit formy práce, práce ve skupině
- učíme žáky pracovat ve skupinách, střídat role, spolupracovat, diskutovat, obhajovat své názory
- tvoříme společně se žáky školní řád, vyžadujeme od nich jeho dodržování
- nabízíme žákům možnost vytvářet si pravidla ve třídě
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel chování
- učíme žáky rozpoznat společensky nepřijatelné chování a diskutujeme s žáky o problémech běžného života
- zdůrazňujeme pravidla spolupráce a vzájemné pomoci, toleranci

Kompetence občanské

- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti, aby jednali zodpovědně nejen ve škole i mimo školu
- učíme žáky chovat se ekologicky, poznávat kulturní a historické tradice své země
- seznamujeme žáky s kulturou jiných zemí, respektovat kulturní a náboženské rozdíly
- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní profesi
- zdůrazňujeme důležitost sebehodnocení žáků
- umožňujeme žákům využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro rozvoj vlastní osobnosti a v přípravě na své budoucí povolání
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce druhých

Kompetence digitální

- učíme žáky orientovat se v digitálním prostředí
- vedeme je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, ve volném čase, i při zapojování do společnosti
- učíme žáky vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty
- učíme žáky, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, aby si zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili si výsledky své práce
- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- učíme je kriticky hodnotit přínosy digitálních technologií a rozlišit rizika jejich využívání
- snažíme se žáky naučit předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení, dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních
- učíme žáky, že při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním světě jednat eticky

3.2.2. Pojetí a cíle základního vzdělávání

a) Pojetí základního vzdělání

Práce základní školy navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Povinnou školní docházku absolvuje celá populace na dvou stupních základní školy.

Základní vzdělávání na **1.stupni** je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a možností každého žáka. Vzdělávání svým praktickým charakterem, metodami práce a osobním přístupem vede žáky k učení, aktivnímu přístupu, hledání, objevování a nalézání způsobů řešení problémů.

Základní vzdělávání na 2.stupni pomůže žákům získat dovednosti, vědomosti a návyky, které povedou k utváření takových hodnot a postojů, které jim zajistí spojení školy se životem, spojení teorie s praxí. Škola postupně přenesle na žáky větší odpovědnost jak ve vzdělání tak v organizaci života školy.

Základní škola musí žákům poskytnout podnětné prostředí, které bude aktivovat nejschopnější a podporovat a chránit slabší žáky. Přátelské klima, vstřícná atmosféra umožní žákům splnit úkoly dle schopností. Musí být přihlíženo k individuálním schopnostem. Také hodnocení výkonů a pracovních výsledků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka. Žáci musí zažít úspěch.

Cílem základního vzdělání je připravit, naučit žáky postupně získávat takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studia a dále se celoživotně vzdělávat.

b) Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout základ všeobecného vzdělání zaměřeného na praktický život. V základním vzdělávání proto usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožníme žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- budeme podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- povedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- budeme rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravíme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- budeme vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací. Budeme rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, přírodě
- naučíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědní
- povedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám. Naučíme je žít společně s ostatními lidmi
- pomůžeme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

a/ žáci se zdravotním postižením /tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování/

b/žáci se zdravotním znevýhodněním /zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování/

c/ žáci se sociálním znevýhodněním /z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně-patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu/

3.3.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Uplatňují se kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace.

Uplatnění metod:

1. Při rozvíjení rozumových schopností a orientačních dovedností
2. Při zlepšování sociální komunikace žáků, u nichž vzdělávání za použití běžných didaktických metod nepřináší potřebný efekt

Vzdělávání těchto žáků vyžaduje podnětné a vstřícné školní prostředí, které žákům umožňuje rozvíjení vnitřního potenciálu, podporuje jejich sociální integraci a směřuje k celoživotnímu učení odpovídajícímu budoucímu pracovnímu uplatnění. Toto lze zajistit:

a/ snížením počtu žáků ve třídě

b/ zajištěním dalšího pedagoga, případně podpůrné asistenční služby

c/ získáním základních znalostí z oblasti speciální pedagogiky u všech pedagogických pracovníků
Jsou zařazeny předměty odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků podle druhu zdravotního postižení nebo znevýhodnění / logopedická péče, řečová výchova a komunikační dovednosti apod./

Se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka poskytují pomoc při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb a následném vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami školská poradenská zařízení – pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra, střediska výchovné péče, odborní pracovníci školního poradenského pracoviště.

3.3.2 Podmínky vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Při realizaci vzdělávacího procesu je třeba vycházet z konkrétní identifikace a popisu speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Zabezpečení podmínek:

-realizovat vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura ve všech ročnících základního vzdělávání

-uplatňovat princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činnosti, při stanovování obsahu, forem i metod výuky

-umožnit žákovi používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky přizpůsobené jeho individuálním potřebám

-zabezpečit odbornou výuku předmětů speciálně pedagogické péče a uplatňovat odpovídající učební styly

-zohlednit druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků

-uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka

-podporovat nadání a talent žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

-umožnit působení asistenta pedagoga v případě potřeby a v souladu s právními předpisy

-spolupracovat s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka a podporovat spolupráci s odborníky z jiných resortů

-spolupracovat s ostatními školami, které mají zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.3. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Jedná se o žáky, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace/žáci z různých u nás již žijících menšin nebo žáci přicházející k nám v rámci migrace – azylanti a účastníci řízení o udělení azylu. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Proto je nezbytné i všem těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují.

Pozornost žákům z kulturně odlišného prostředí je třeba věnovat u osvojení českého jazyka, ale i při seznamování s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Na druhé straně je však třeba zajistit těmto žákům vzdělávání v jazyce příslušné národnostní menšiny a zajistit možnost získávat v průběhu školní docházky i takové informace, které jim umožní vybírat si z nich prvky pro budování své vlastní identity.

Dlouhodobým cílem školy musí být integrace žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Je nutné pro tyto žáky vypracovat individuální vzdělávací plány, které by jejich potřebám maximálně vyhovovaly.

3.3.4 Podmínky vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Škola musí využívat výukové postupy vhodné pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky, plánovat výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

Zabezpečení podmínek:

- individuální nebo skupinová péče
- odpovídající metody a formy práce
- specifické učebnice a materiály
- pravidelná komunikace a zpětná vazba
- spolupráce s odborníky

3.3.5 Žáci se specifickými poruchami učení

V tomto směru má naše škola dlouhodobou zkušenost. Nejčastější diagnostikované poruchy jsou poruchy čtení (dyslexie), psaní (dysgrafie), pravopisu (dysortografie) a méně často se vyskytuje porucha matematických schopností (dyskalkulie). Většinou se jedná o kombinaci více poruch. Tyto žáci na žádost rodičů vyšetří PPP. Žáci, kteří jsou na základě vyšetření zařazeni mezi integrované, jsou vzděláváni podle individuálních plánů (IVP). Tento plán je zpracován na žádost rodičů. Podle typu poruchy jsou žáci zařazováni na reedukaci. Na naší škole je pověřena reedukací pí Jaroslava Hromádková (proškolená jako dyslektická asistentka). Práce s těmito žáky se promítá i do výuky.

Kromě těchto žáků máme na škole též vyšetřené děti s mírnými poruchami učení, které nejsou zařazeny mezi integrované. Těmto je pak věnována individuální práce v hodinách, využívání názoru, redukce opisovaného učiva, respektování pracovního tempa, preferování krátkodobých jasných úkolů, využívání doplňovacích cvičení místo diktátu, prezentace formou vyhovující žákovi (ústní či písemnou, v lavici,...) Mimo vyučování s nimi pracuje dyslektická asistentka. Důležitá je též pozitivní stimulace těchto žáků a zdůrazňování silnějších stránek osobnosti. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme je s tolerancí. Pro zmírnění těchto obtíží je nutná pravidelná spolupráce s rodiči. Žáci mohou využívat po domluvě s učitelem konzultační hodiny.

Tyto poruchy by měly být objeveny co nejdříve, aby mohla být zahájena nápravná opatření.

3.3.6. Žáci s poruchami chování

Jedná se většinou o žáky s LMD hyperaktivní, kteří nerespektují některé normy společ. chování, jsou impulzivní, nepřízpůsobiví, snadno unavitelní. Tito žáci jsou vzděláváni s ostatními žáky v jednotlivých ročnících, vyžadují však individuální přístup učitele.

3.4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky.

Nadání je definováno jako soubor schopností, které umožňují jedinci dosahovat výkonů nad rámec běžného průměru populace. Mimořádně nadaný žák může disponovat jedním, ale i několika druhy nadání.

Tito žáci potřebují specifickou péči a pomoc ze strany školy i rodiny, především při stimulaci a vytváření vhodných podmínek.

3.4.1 Identifikace nadání

Je dlouhodobý proces. Uplatňují se při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické.

Metody: a/ pozorování žáků ve školní práci
b/ rozbor výsledků práce žáka
c/ hodnocení testů a úloh
d/ rozhovory se žákem a jeho rodiči

Při vyhledávání mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům s vývojovou poruchou učení nebo chování, s tělesným handicapem, žákům z odlišného kulturního a znevýhodňujícího sociálního prostředí.

3.4.2 Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů při řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh, zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru
- přeceňování vlastních schopností u žáků s pohybovým nadáním
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- vhled do vlastního učení
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky v předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

3.4.3 Vytváření vztahové sítě u mimořádně nadaných dětí

Je ovlivněno jejich osobnostní strukturou, zejména převažující silnou tendencí k introverzi /mezi žáky je mnoho introvertů se špatnou sociální přizpůsobivostí – vyhovuje jim omezená komunikace s okolím anebo je u nich patrná větší tendence ke komunikaci s věkově staršími/

Dále se projevuje u nich sklon k perfekcionismu, zvýšená kritičnost k sobě i k okolnímu světu a specifický druh humoru. Toto často ovlivňuje vytváření vztahů k vrstevníkům.

Nadaní často mají strach, že se jim nepodaří začlenit do komunity, ke které se věkově vztahují. Dochází tak k tomu, že jejich snaha o včlenění se do přirozené vrstevnické skupiny spojuje s tendencí k popření vlastních schopností.

Pro vytváření pozitivního klimatu mimořádně nadaným žákům je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifickým žáků.

3.4.4. Možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků

- individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech
- občasné /dočasné/ vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- účast ve výuce některých předmětů ve vyšších ročnících

V jednotlivých předmětech a hodinách jsou využívány při práci s těmito žáky tyto postupy:
v matematice

- doplnění, rozšíření a prohloubení obsahu učiva
- řešení problémových úloh
- práce s počítačem (vzdělávací programy)
- individuální práce s odbornou literaturou a časopisy (hlavolamy, kvízy, rébusy, křížovky)
- zapojování do soutěží a olympiád (Klokan, Pythagoriáda, ...)

naukové předměty

- viz postupy při M
- náročnější samostatné úkoly (referáty, zajímavosti a novinky v oblasti vědy a techniky)
- pověřování vedením a řízením skupin
- směřování k volbě povolání
- zapojení do samostatných projektů
- příprava exkurzí (slovní doprovod k tématickému obsahu)

výchovné předměty

- výtvarně nadaní žáci volí náročnější techniky, přenášejí poznatky z mimoškolních aktivit (ZUŠ, výtvarné kroužky aj.)
- hudebně nadaní žáci – doprovod na hudební nástroj, přezpívání písní,.....)
- pohybově nadaní žáci-rozvíjení všech pohybových aktivit, využití žáků jako demonstrátorů, pomoc méně zdatným, zapojování do sportovních soutěží v rámci školy, okresu, kraje.

3.5. Začlenění průřezových témat

Začlenění průřezových témat – povinné a povinně volitelné předměty - 1. stupeň

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Český jazyk	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV
Prvouka	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	-	-
Matematika	OSV, EV	OSV, VDO, EV	OSV, EV, EGS, MKV	VDO, OSV, EV, EGS	VDO, EV, MDV
Vlastivěda	-	-	-	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, MDV
Přírodověda	-	-	-	EV, MKV, EGS	OSV, MKV, EV
Anglický jazyk	-	-	OSV, MKV, EV, EGS	OSV, MKV, VDO, EGS	OSV, MKV, EV, EGS
Hudební výchova	OSV, MKV	OSV, MKV	OSV, MKV	OSV, MKV, VDO, MV	OSV, MKV, VDO, MV
Výtvarná výchova	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV
Pracovní činnosti	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV
Tělesná výchova	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV	OSV, VDO, MKV, EV, MDV
Informatika	-	-	-	OSV, VDO	OSV, VDO, MDV, EGS

Začlenění průřezových témat – povinné a povinně volitelné předměty - 2. stupeň

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Český jazyk	MKV, OSV, MDV, VDO, EV, EGS	OSV, EV, MKV	MKV, OSV, EV, MDV, VDO, EGS	MKV, OSV, EV, EGS, MDV, VDO
Anglický jazyk	MKV, OSV, MDV, VDO	OSV, MKV, EGS, MDV, EV	OSV, EGS, MKV, MDV, EV	OSV, MKV, MDV, VDO, EGS
Německý jazyk	-	-	OSV, EGS, MKV, MDV, VDO	OSV, EGS, MKV, MDV, EV
Dějepis	OSV, EV, MKV, EGS, VDO	EGS, MKV, EV, VDO	VDO, EV, MDV, MKV	EV, EGS, VDO, MKV, OSV, MDV
Občanská výchova	EV, MKV, OSV	OSV, EGS, MKV, EV	OSV, VDO	OSV, MKV, EV, EGS, VDO
Zeměpis	OSV, MKV, EV, EGS, MDV	OSV, MKV, EV, EGS, VDO, MDV	OSV, EV, EGS, VDO, MDV	OSV, EV, EGS, VDO, MDV, MKV
Matematika	OSV, EGS, EV	OSV, EGS, EV	OSV, EGS, EV, MDV	OSV, EGS, EV
Přírodopis	OSV, EV, EGS	OSV, EGS, EV, MKV	OSV, EGS, EV, VDO, MKV,	EV, MDV, EGS
Fyzika	OSV, EV	OSV, EV, VDO, EGS	OSV, EV, VDO, EGS	OSV, EV, VDO, EGS
Chemie	-	-	OSV, EV, MDV, EGS	OSV, EV, MDV, EGS
Hudební výchova	OSV, EGS, VDO	OSV, EV, MKV	OSV, EGS, MKV, MDV	OSV, VDO, EGS, MDV, MKV, EV
Výtvarná výchova	OSV, MKV, EV, VDO, EGS, MDV	OSV, MKV, EV, OSV, EGS	OSV, MKV, EGS, EV, MDV	EV, MKV, EGS, OSV, MDV
Pracovní činnosti	OSV, EV, MDV, MKV	MKV, OSV, EV, VDO	-	-
Tělesná výchova	OSV, EGS, MDV, MKV, VDO, EV	OSV, EGS, MDV, MKV, VDO, EV	OSV, EGS, MDV, MKV, EV, VDO	OSV, EGS, MDV, MKV, VDO, EV
Výchova ke zdraví	MKV, OSV, MDV, VDO, EV, EGS	MKV, OSV, MDV, VDO, EV, EGS	-	MKV, OSV, MDV, VDO, EV, EGS
Informatika	OSV, EGS, VDO, MDV	-	OSV, EGS, VDO, MDV	OSV, EGS, VDO, MDV
Finanční gramotnost	-	-	MKV, OSV, MDV, VDO, EV	-
Technické činnosti	-	MV, EGS, OSV	-	-

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do normální výuky. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů.

- 1) OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
- 2) VDO - VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
- 3) EGS - VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
- 4) MKV - MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
- 5) EV - ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
- 6) MDV - MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika

Průřezové téma se orientuje na subjekt i objekt, je praktické, má využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Učivem se stává sám žák, žakovská skupina a situace každodenního života

Průřezové téma má vztah k těmto oblastem:

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření mezilidských vztahů
- rozvíjí základní dovednosti ke komunikaci
- utváří základní dovednosti pro spolupráci
- formuje studijní dovednosti

b) v oblasti postojů a hodnot

- pomáhá k utváření postoje k sobě i druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce
- vede k uvědomování si hodnoty různosti názorů a přístupů k řešení problémů
- napomáhá k prevenci sociálně patologických jevů

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika

Průřezové téma má multikulturní charakter. V obecné rovině je to syntéza hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti. Má vybavit žáka k orientaci ve

složitostech a problémech demokratické pluralitní společnosti a řešit je s lidskou důstojností, s respektem k druhým a s ohledem na zájem celku.

Průřezové téma má vztah k těmto oblastem:

Člověk a společnost, Člověk a jeho svět

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností

- vede k dodržování a obhajování lidských práv a svobod
- vede k pochopení řádu a pravidel pro fungování společnosti
- umožňuje se podílet na rozhodování celku a nést zodpovědnost
- rozvíjí a podporuje komunikativní a argumentační dovednosti a schopnosti

b) v oblasti postojů a hodnot

- vede k zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonům
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita a odpovědnost
- rozvíjí schopnost zaujmout vlastní stanovisko
- motivuje k ochotě pomáhat slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Akcentuje evropskou dimenzi. Vychovává budoucí evropské občany schopné mobility a flexibility v pracovním i osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní.

Průřezové téma má vztah k těmto oblastem:

Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Výchova k občanství, Informační a komunikační technologie

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností

- rozvíjí vědomosti potřebné pro porozumění k sociálním a kulturním odlišnostem národů
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociálních rozdílů na řešení globálních problémů
- prohlubuje vědomosti pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací při řešení problémů humanitárních, ekonomických, sociálních, atd.
- hledá společné a odlišné znaky v evropském i globálním kontextu v kultuře a hodnotí je
- rozšiřuje dovednosti pro orientaci a seberealizaci v evropském prostředí
- zná a chápe instituce Evropské unie
- zná díla významných Evropanů

b) v oblasti postojů a hodnot

- pomáhá překonat stereotypy a předsudky
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu
- utváří pozitivní postoj ke kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika

Průřezové téma umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami a uvědomovat si vlastní kulturní identitu. Rozvíjí smysl pro solidaritu a vede k respektování sociokulturní rozmanitosti. Pomáhá nacházet styčné body mezi majoritní většinou a menšinovým etnikem ve společném státě. Dotýká se mezilidských vztahů ve škole (učitel – žák, škola – rodina, žáci navzájem, škola – místní komunita)

Průřezové téma má vztah k těmto oblastem:

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností

- poskytuje žákům znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v Česku a evropské společnosti
- umožňuje využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe
- učí žáky komunikovat s odlišnými sociokulturními skupinami, uplatňovat svá práva, zájmy a názory a respektovat toto u druhých
- uvědomit si, že všechny etnické skupiny jsou si rovnocenné
- rozvíjet spolupráci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- umět rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti, potlačovat xenofobii

b) v oblasti postojů a hodnot

- pomáhá vytvářet postoj tolerance k odlišným skupinám a respektovat zázemí ostatních sociokulturních skupin
- pomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu
- učí žáky vnímat odlišnost jako obohacení, ne jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové a jiné intolerance s principy demokratické společnosti a vede k potírání těchto projevů
- pomáhá utvářet vztah k minoritním skupinám ve společnosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika

Vede jedince k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí a nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji a poznání odpovědnosti za své jednání. Umožňuje sledovat vyvíjející se vztah člověka a prostředí vzhledem k aktuálním poznatkům z ekologie, ekonomiky, techniky, atd. se zaměřením na budoucnost. a řešení různých variant environmentálních problémů.

Průřezové téma má vztah k těmto oblastem:

Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a svět práce

Přínos k rozvoji osobnosti žáka

a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům jeho činnosti
- vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožení
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy
- poskytuje znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro správné jednání občana k prostředí
- napomáhá k rozvíjení spolupráce v péči o ŽP na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí objektivně hodnotit informace o ekologických problémech
- učí komunikaci o těchto problémech

b) v oblasti postojů a hodnot

- vede k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti k biosféře a přírodních zdrojů
- vede k pochopení nezbytnosti udržitelného rozvoje
- podněcuje aktivitu, toleranci a vstřícnost ve vztahu k životnímu prostředí
- vede k utváření zdravého životního stylu

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**Charakteristika**

Průřezové téma nabízí základní poznatky týkající se mediální komunikace a práce s médii. Ty představují zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro příjemce. Pro jedince je důležité umět zpracovat a využít podněty přicházející z médií. Média mají stále větší vliv na chování jedince i společnosti. Sdělení mají různý charakter, někdy i potenciálně manipulativní. Správné třídění informací vyžaduje průpravu. Žák by se měl seznámit s fungováním a rolí médií (historií, strukturou).

Průřezové téma má vztah k těmto oblastem:

Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura

Přínos k rozvoji osobnosti žáka**a) v oblasti vědomostí, dovedností a schopností**

- přispívá ke schopnosti zapojit se do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet analytický přístup a kritický odstup od médií
- učí využívat jich jako zdroj informací a kvalitní zábavy
- vede k osvojení základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zpravodajství)
- umožňuje získat představy o roli médií v demokratické společnosti
- rozvíjí komunikační schopnost a stylizaci mluveného a psaného textu
- přispívá ke schopnosti využít i přizpůsobit vlastní činnost cílům týmu

b) v oblasti postojů a hodnot

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům obsahu mediálního sdělení
- vede k citlivosti vůči předsudkům o společnosti i jedinci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření

UČEBNÍ PLÁN																	
		RVP		ŠVP													
vzdělávací oblast		1.st	2.st	samostatné předměty	zkratka	1. st.	2. st.	ročník									
		min. časová dotace				časová dotace		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace		33	15	Český jazyk	Čj	33+8	15+3	8+1	8+2	6+2	6+1	7	3+1	4+1	4	4+1	
		9	12	Anglický jazyk	Aj	9	12	-	-	3	3	3	3	3	3	3	
		-	6	Německý jazyk	Nj	-	6	-	-	-	-	-	-	-	3	3	
Matematika a její aplikace		20	15	Matematika	M	20+4	15+2	4	4+1	4+1	4+1	4+1	3+1	4	4	4+1	
Informační a komunikační technologie		2	4	Informatika	Inf	2	4	-	-	-	1	1	1	1	1	1	
Člověk a jeho svět		11	-	Prvouka	Prv	6+1	-	2	2	2+1	-	-	-	-	-	-	
			-	Vlastivěda	VI	2+2	-	-	-	-	1+1	1+1	-	-	-	-	
			-	Přírodověda	Přv	4	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	
Člověk a společnost		-	10	Dějepis	D	-	7+1	-	-	-	-	-	1+1	2	2	2	
				Občanská výchova	Ov	-	4	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Člověk a příroda		-	20	Fyzika	F	-	6+2	-	-	-	-	-	2	2	1+1	1+1	
				Chemie	Ch	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2	2	
				Přírodopis	Př	-	6+1	-	-	-	-	-	-	2	2	1+1	1
				Zeměpis	Z	-	6+2	-	-	-	-	-	-	1+1	2	1+1	2
Umění a kultura		12	9	Hudební výchova	Hv	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	-	
				Výtvarná výchova	Vv	7	6	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1
Člověk a zdraví		10	10	Tělesná výchova	Tv	10	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
				Výchova ke zdraví	VZ	-	2+1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Člověk a svět práce		5	3	Pracovní činnosti	PČ	5	3+1	1	1	1	1	1	2	1	1	0+1	
				Volitelné předměty	VP	-	0+4	-	-	-	-	-	-	-	-	0+1	0+1
		-	0	integrace do všech předmětů (povinnost zařadit)													
Průřezová témata		P	P	využita v hodinové dotaci - viz tabulka													
disponibilní časová dotace		váz	-													-	
		vol	16	18		118	122	20	22	24	26	26	29	29	32	32	
celková povinná časová dotace		118	122	min/max		-	-	18/22	18/22	22/26	22/26	22/26	28/30	28/30	30/32	30/32	

5. Učební osnovy

5.1. Český jazyk

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení, protože přímo rozvíjí způsobilosti, které jsou důležité ve všech dalších vzdělávacích oborech. Je syntézou složky stylistické (zaměřené komunikačně), gramatické (resp. jazykovědné) a literární (teoretické i historické). Uvedené složky jsou v jednotlivých ročnících zastoupeny rovnoměrně a žáci se s nimi seznamují ve vzájemných vazbách.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura členěn do tří složek:

1. Komunikační a slohová výchova: Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná, číst s porozuměním, formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, třídit je a kriticky posuzovat jejich obsah. V této složce se žáci učí vytvářet vlastní texty, jsou vedeni k analýze textů a jejich hodnocení.
2. Jazyková výchova: prohlubuje osvojování spisovné podoby českého jazyka, připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení a ke srozumitelnému vyjadřování.
3. Literární výchova - učí žáky rozlišovat základní literární druhy na základě četby, získávat a rozvíjet čtenářské návyky a formulovat vlastní názor o přečteném díle.

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokáží česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacováním jejich slovní zásoby a seznamováním se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu k poznávání struktury jazyka a rozvíjení komunikačních dovedností, na jejichž rozvoj klademe velký důraz.

Na 2. stupni je hlavním cílem rozvoj jednoznačného, kultivovaného a srozumitelného psaného i mluveného vyjadřování, a to včetně osvojování nástrojů komunikace neverbální. Výuka taktéž směřuje k vývoji logického myšlení, prohlubování obecných intelektových dovedností a aplikací různorodých myšlenkových operací, vyjádření reakcí a pocitů žáků, schopnost vyjadřovat své myšlenky cizí, porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, seznámení se s nejdůležitějšími literárními žánry a formami, utváření trvalého zájmu o četbu, využívání různých zdrojů informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Důraz je kladen na rozvoj funkční gramotnosti. To znamená, že naším cílem je, aby žáci osvojené vědomosti a dovednosti používali v praxi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
8+1	8+2	6+2	6+1	7	3+1	4+1	4	4+1

Vzdělávací obsah předmětu:

- osvojení techniky čtení a psaní
 - souvislé vyjadřování a správné a kultivované používání mateřského jazyka v běžných situacích
 - získávání pro život významných dovedností, které jsou spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderní společnosti (ústní a písemné způsoby vyjadřování)
 - poznávání bohatosti českého jazyka, jeho slovní zásoby – použití v praxi
 - podpora rozvoje komunikačních kompetencí
 - osvojení základů českého pravopisu
 - vytváření základních čtenářských dovedností a návyků
 - pochopení čteného textu, jeho rozbor a hodnocení
 - seznámení s nejdůležitějšími literárními žánry a formami
 - rozlišování hodnotné literatury od literatury konzumní a manipulační
 - utváření čtenářského vkusu a trvalého zájmu o četbu
 - chápání funkce divadla, filmu, televize a ostatních médií, orientace v jejich mnohostranné nabídce
-
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu žáků
 - význam pravopisu nelze přeceňovat ani podceňovat, pozornost soustředit na upevnění základních jevů
 - orientace a praktické používání základních jazykových příruček – Pravidel českého pravopisu, Stručné mluvnice české a Slovníku spisovné češtiny
 - základní orientace ve významných oblastech společenského života s přihlédnutím ke konkrétním místním a regionálním podmínkám
 - pochopení role v různých komunikačních situacích
 - výchova k sebepoznávání
 - formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
 - využívání různých informačních zdrojů /slovníky, encyklopedie, internet, bibliografie, naučná literatura, veřejné knihovny/ pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
 - vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků, jako nedílné součásti naší národní historie a identity
 - pochopení významu literatury pro život mladého člověka, utváření trvalého zájmu o hodnotnou četbu, divadlo či hodnotnou filmovou a televizní produkci
 - porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky literárních děl
 - osvojení pojmů a poznatků z literární teorie umět používat při rozboru, výkladu a hodnocení konkrétního literárního textu
 - vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s dramatickou výchovou, dějepisem, hudební výchovou, informačními a komunikačními technologiemi

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Veškeré klíčové kompetence prostupují a prolínají předmětem od 1. do 9. ročníku.

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku jazyka, povedou je k dovednosti psát a číst s porozuměním textu, osvojit si normy stylistické, pravopisné, syntaktické a tvaroslovné. Jedná se např. o práci s uměleckými i naučnými texty, práci s pravidly českého pravopisu, poslech umělecké reprodukce literárních textů, utváření vlastních učebních pomůcek (např. přehledů vyjmenovaných a příbuzných slov atd.)

Kompetence k řešení problémů

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s oblastí českého jazyka, vést je k praktickému používání osvojených znalostí a dovedností a k jejich využití pro osvojování cizích jazyků. Využívat zejména při práci ve skupinách či ve dvojicích, při integraci mateřského jazyka do cizích předmětů, při zadávání dobrovolných domácích úkolů, při kterých pracují s rozličnými prameny. Do výuky českého jazyka rovněž zařazovat podíl na tvorbě školního časopisu.

Kompetence komunikativní

- strategickými postupy a metodami přivádět žáky ke kultivovanému vyjadřování myšlenek a názorů v písemném i ústním projevu, k naslouchání ostatním a k vhodným argumentacím svých názorů, což vede k soužití a spolupráci s ostatními lidmi. Nabízet dostatek možností ke komunikaci zejména formou rozhovorů, besed, exkurzí a výletů, kde žáci řeší různé modelové situace. V rámci komunikační a slohové výchovy využívat prvky dramatické výchovy jako formy verbální i neverbální komunikace.

Kompetence sociální a personální

- vytvářet dostatek vhodných situací k posílení vědomí kulturního i historického dědictví obsaženého v národním jazyce. Posilovat vědomí výjimečnosti každého člověka a zároveň sounáležitosti s ostatními lidmi. Rozvíjet v žácích národní identitu i příslušnost k evropskému a světovému společenství, pozitivně rozvíjet sebedůvěru a vědomí vlastních tvořivých schopností. Lze využívat stejných metod jako u vytváření kompetence komunikativní.

Kompetence občanské

- poskytovat žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových a občanských dovedností zejména při komunikační a slohové výchově i ve výchově literární.

Kompetence pracovní

– využít všech získaných dovedností a znalostí při vytváření konkrétních výstupů, např. při práci na projektech.

Kompetence digitální

- vedeme žáky tak, aby ovládali běžně používaná digitální zařízení
- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah
- vytváříme žákům bezpečné prostředí, předcházíme situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků

Průřezová témata:

- VDO spolupráce žáků, práce ve skupinách, aktivní přístup k životu, naslouchání názoru druhých, rozvoj kritického myšlení
- EGS vnímání evropské a světové literární kultury, literatura jiných národů, současná literární tvorba, objevujeme Evropu a svět pomocí čtenářských a jazykových dovedností
- MKV literatura a jazyk jako prostředek dorozumívání mezi národy, poznávání různých kulturních tradic, literárních stylů, prvků etnických skupin
- OSV mezilidské vztahy, slušnost mezi lidmi, spolupráce ve skupinách, spolupráce mezi lidmi, rozvoj schopností poznávání, kreativita a smyslové vnímání, dramatické vyjádření životních situací, poslech přednesu, dramatického díla, emotivní prožitek a estetické vnímání skutečnosti
- EV vztah člověka k přírodě, ekologické zacházení s knihami a pomůckami, ekologické texty, láska k rodnému kraji
- MDV vyhledávání nutných informací, tvoření příspěvků do školního časopisu, orientace v dětských časopisech, práce s tiskem, práce s PC, s internetem

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Komunikační a slohová výchova - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh Jazyková výchova - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu - rozlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku, písmeno malé, velké, tištěné, psané - odůvodňuje a píše správně velká písmena	Příprava žáků na čtení a psaní - jazyková, sluchová a zraková příprava - analyticko – syntetické cvičení - hlásky a písmena m M, l L, s S, p P, a á A, o ó O, u ú ů U, e é E, i í I, - analýza a syntéza slabiky se souhláskami m, l, s, p - čtení otevřených slabik s těmito souhláskami, jednoduchá slova Slabičně-analytický způsob čtení (vyvozování abecedy) - hlásky a písmena t T, j J - slabiky otevřené a slova z nich složená - hlásky a písmena y Y, n N, d D, k K - slabiky zavřené – slova se souhláskou na konci (les, pes) - slova s dvojháskou au, ou - slova typu podává, namaluj, veselý - hlásky a písmena v V, r R, š Š - slova se dvěma souhláskami na začátku - hlásky a písmena z Z, h H - slova se dvěma souhláskami uprostřed - hlásky a písmena c C, č Č - slova se zavřenou slabikou se dvěma souhláskami na začátku (mrak, dnes) - hlásky a písmena ž Ž, b B, ř Ř - čtení složitějších víceslabičných slov - (chapadla, rampouch)	OSV – Osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání) OSV – Sociální rozvoj (komunikace) VV – doplnění textu obrázkem Prv – roční období HV – dechová, melodicko – rytmičná cvičení TV – pohybová cvičení, pravolevá orientace	

na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob Literární výchova - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- hlásky a písmena ch Ch, g G, f F, d', ě, ň - čtení slov se skupinami di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně - čtení slov se skupinami bě, pě, vě, mě - slova se slabikotvornými r, l Přechod většiny žáků k plynulému čtení celých slov - zvyšování plynulosti čtení delších slov a slov se shluky souhlásek - péče o čtení s porozuměním - snaha o dobrý přízvuk - přednes říkadel a vyprávění pohádek známých z MŠ - básničky o září a škole - hry s rytmem, rýmem, intonací - vyprávění zážitků z Večerníčků - hádanky a slovní hříčky - beseda o pořadu v televizi - zimní a vánoční básničky - vyprávění: zážitky z narozenin - zážitky z Vánoc, koledy - bajky - dětské časopisy - básničky ze Slabikáře - rýmované pohádky - improvizace s maňáskem - beseda o vlastní četbě - velikonoční koledy a říkadla - četba, reprodukce, vyprávění a dramatizace textů ze Slabikáře - návštěva v knihovně - výstava dětských knih a časopisů - beseda o divadelním představení		
Vazby na další předměty: Prv - jména lidí, jména obcí, muž, žena..... M – počet slabik, hlásek, vět..... Pč – výroba maňáska, loutky.....			

Vv – ilustrace ke knihám.....

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- pracuje s větou jako jednotkou projevu - používá spojky v souvětí i větě jednoduché - dodržuje pořádek slov ve větě - rozeznává věty podle postoje mluvčího - dodržuje správnou výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - dodržuje správnou výslovnost a psaní měkkých a tvrdých slabik - umí používat ú,ů - poznává podstatná jména a slovesa, jména obecná a vlastní - průběžně se seznamuje s pravopisem jmen - učí se respektovat základní formy společenského styku	<u>Jazyková a komunikační výchova</u> - věta - čeština, písmo, abeceda - věta jako jednotka mluvního (psaného) projevu - spojování vět, souvětí - spojky a jejich funkce - pořádek vět - druhy vět podle postoje mluvčího, znaménka za větou - věta, slovo - význam slov – slovo nadřazené, podřazené, souřadné, slova podobného, opačného významu - slovo, slabika, hláska, písmeno - dělení hlásek, samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, měkké a tvrdé slabiky, ú - ů - slabikotvorné r, l - písmeno ě - slabika a dělení slov na konci řádku - souhlásky znělé a neznělé, párové souhlásky - názvy slovních druhů, poznávání podstatných jmen, sloves a předložek - jména obecná a vlastní, jména měst, vesnic a zvířat	MDV – slova v textu dětských časopisů MKV – řeč a řečové prostředky EGS – rozdíly mezi osobami, které žijí v české a evropské společnosti - příslušníci etnik v místě školy - jedinečnost a výjimečnost každého člověka OSV – práce ve skupinách, spolupráce ve skupině, schopnost poznávání, pozornosti, soustředění, řeč těla, naslouchání, empatie, komunikační dovednosti MDV – využití výukových a počítačových programů EGS kulturní odlišnosti národů, prvotní integrace do cizího jazyka	

- cvičí se ve schopnosti vypravovat a popisovat - plynule čte s porozuměním - umí recitovat báseň - převypráví příběh - orientuje se v textu čítanky i v jiných dětských textech - všímá si spojitosti textu s ilustrací - rozlišuje pohádkové bytosti, dobro a zlo, pozná příběhy o dětech - rozliší poezii a prózu - píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - dodržuje sklon písma - správně spojuje písmena, zachovává rozestup mezi slovy, opisuje a přepisuje jednoduchý text - správně užívá velká písmena ve slovech i větě a diakritická znaménka - učí se napsat adresu a přání	- základní formy společenského styku (oslovení, poděkování, pozdrav) - děj a jeho posloupnost, vypravování - jednoduchý popis <u>Literární výchova a čtení</u> - plynulé čtení jednoduchých vět - užití správného přízvuku a intonace - hlasité a tiché čtení s porozuměním - próza a poezie, báseň, sloka, verš, rým - poslech četby poezie a prózy - text a ilustrace, ilustrátor - vyprávění pohádek a povídek o dětech - přednes básně - dramatizace pohádky, orientace v pohádkách - knihy o přírodě, dětské encyklopedie - knihy a knihovna, práce s knihou <u>Psaní</u> - velká tiskací písmena - dodržování tvarů písmen - dodržování spojování písmen, zvláště spojů s o, v, b - správné umístění diakritických znamének - vhodná úprava psaného textu, datum, nadpis, odstavec - psaní adresy, dopisu	(cizojazyčné poděkování, pozdrav) OSV – cvičení sebekontroly, pozornosti, zapamatování MDV – rozvíjení komunikačních schopností, spolupráce s knihovnou EV – rozvíjení spolupráce v péči o ŽP, příroda v literatuře, v encyklopedii OSV – recitace, zapojení do recitačních soutěží EGS – lidová slovesnost OSV – komunikační a slohová výchova	
--	--	--	--

Vazby na další předměty: Prv - jména lidí, jména obcí, muž, žena.....

M – počet slabik, hlásek, vět.....

Pč – výroba maňáska, loutky.....

Vv – ilustrace ke knihám.....

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- rozlišuje slabiky a hlásky, užívá správně znělé a neznělé souhlásky uprostřed slov - umí vyhledat základní skladební dvojici ve větě, rozlišuje větu a souvětí - zvládá řady vyjmenovaných slov, zná základní principy jejich používání a tedy i jejich pravopis - rozlišuje slovní druhy ohebné a neohebné - skloňuje podstatná jména, pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen (rod, číslo, pád) - časuje slovesa, určuje kategorie u sloves (osoba, číslo, čas) - všímá si významů slov	<u>Jazyková a komunikační výchova</u> - věta a souvětí - znělé a neznělé souhlásky uvnitř slov - věta jednoduchá, stavba věty jednoduché, základní skladební dvojice - nauka o slově - třídění slov podle významu, slova významem podobná, příbuzná, protikladná - stavba slova, slovní přízvuk - pamětné zvládnutí vyjmenovaných slov, jejich použití v textu, příbuzná slova - slovní druhy, ohebné a neohebné slovní druhy - skloňování podstatných jmen, rozlišování jednotného a množného čísla, rodu mužského, ženského a středního - vlastní jména - slovesa, určování osoby, čísla, času, časování v čase minulém, přítomném a budoucím - procvičování slovosledu - výběr vhodných prostředků, základní členění jazykového projevu, sestavování nadpisu	OSV –skupinová práce, spolupráce MKV – jazyk hovorový, krajový, nářečí, řečové prostředky OSV – poznávání lidí	
- souvisle se vyjadřuje, umí klást otázky - vypravuje dle názorných pomůcek - umí popsat jednoduché činnosti i předměty - umí rozčlenit projev na vhodné části, sestavit nadpis	- výcvik v souvislých jazykových projevech - otázky a odpovědi (na základě obrázků, souvislého textu)		

- čte plynule s porozuměním, při čtení využívá získaných čtenářských dovedností a návyků - recituje básnický text - orientuje se v textu knihy - domýšlí příběhy - vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu - chápe četbu jako zdroj informací	- vypravování podle obrázků, využití a sestavení jednoduché osnovy - ústní i písemný popis jednoduchých činností a předmětů - formy společenského styku, požádání o informaci, uvítání návštěvy, sdělování přání, pohlednice, dopis Literární výchova a čtení - plynulé čtení textu - rychlé čtení tiché - hlasité čtení, předčítání - četba uměleckých, populárních a naukových textů - upevňování čtenářských dovedností a návyků - vyprávění pohádky, příběhu, přednes básně - dramatizace pohádky, povídky, básně - místní a regionální pověst - charakteristika literární postavy - knihovnička, knihy v knihovničce - poezie: báseň s dějem, přirovnání - próza: pověst, povídka, postava, děj - divadlo: dějství, herec - literatura umělecká, naučná - ilustrace, ilustrátor	MKV – rozvoj komunikačních schopností, zapojení do mediální komunikace OSV – formy společenského styku, situační rozhovory EGS – realie anglicky a německy mluvících zemí, cizí literatura
---	--	---

- píše podle normy psaní - píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle - dokáže provést kontrolu vlastního projevu - vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu - napíše krátký dopis	<u>Psaní</u> - upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní - automatizace psacího pohybu, dodržování hygieny psaní - osobitý rukopis, úhledný projev - římské číslice – čtení, psaní, užití v praxi - úprava písemného projevu v sešitě, poznámky - vyplňování formulářů	OSV – recitace MKV – lidské vztahy, spolupráce, etnický původ VDO – občan a stát v dějinách EV – informace o ekologii v naučné literatuře MDV – poslech, divadlo, video, spolupráce s knihovnami a kulturními institucemi OSV – řešení problémů, soustředění, pozornost	
Vazby na další předměty: M – počet vět, slov, slabik, rýsování, měřidla, tabulky, řešení slovních úloh, úprava zápisu..... Prv – obec, rostliny, živočichové, dějiny Čech a Moravy, naučné texty..... Pč – leporelo..... Vv – historie písma, plakát, pozvánka.....			

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
-porovnává významy slov,rozlišuje spisovné a nespisovné výrazy,analyzuje stavbu slova -rozlišuje předpony a předložky -uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách -rozlišuje a zařazuje slovní druhy -skloňuje podstatná jména a zná jejich vzory -časuje slovesa a užívá časy/ minulý,přítomný a budoucí/ -správně píše skupiny bě –bje,pě,vě –vje,mě -mně -respektuje shodu přísudku s podmětem -rozlišuje větu jednoduchou a souvětí -určí základní větné členy -pozná a užívá přímou řeč a větu uvozovací -rozčlení text na odstavce a sestaví osnovu -sestaví jednoduchý popis -sestaví zprávu a oznámení -umí telefonovat a podat telefonickou zprávu -napíše krátký dopis s vhodným oslovením a adresou -umí vypravovat děj s použitím plnovýznamových sloves a vhodných spojek -vyjadřuje se s použitím souvětí -umí vyhledávat v abecedním seznamu	<u>Jazyková a komunikační výchova</u> <u>Nauka o slově</u> - význam slov,spisovná a nespisovná slova,stavba slova - vyjmenovaná slova - druhy slov - slovesa - podstatná jména <u>Stavba věty jednoduché</u> <u>Souvětí</u> <u>Rozvíjení vyjadřovacích schopností</u> - vypravování - popis - oznámení - blahopřání - dopis <u>Abeceda a její využití pro hledání/pravidla českého pravopisu/</u> <u>Literární výchova a čtení</u> Rozvoj čtecích dovedností a prohloubení literárních znalostí s využitím všech textů v mezipředmětových vztazích	VDO,OSV –respektování pravidel práce v kolektivu,mezilidské vztahy OSV –rozvoj pozornosti,smyslového vnímání,kreativity DV -hry se slovy,neverbální komunikace MDV – mluvnické výukové programy OSV,VDO –formy společenského styku DV –dramatická improvizace,zážitky OSV,VDO,EGS,MKV, MDV -spolupráce se školním časopisem,život v regionu	

-čte nahlas i potichu s následnou reprodukcí textu -rozlišuje podstatné a okrajové informace -vyhledává informace v naučných textech -rozlišuje základní literární žánry v dětské literatuře -dokáže si vybrat četbu podle svých zájmů přiměřenou věku -dodržuje základní hygienické a pracovní návyky při psaní -píše podle platné psací normy -opisuje a přepisuje texty,píše diktáty,provádí kontrolu psaného textu -respektuje pravidla jazyka a dbá na úhlednost a čitelnost písemného projevu	<u>Psaní jako součást komunikační a slohové výchovy s využitím ve všech předmětech</u>		
--	--	--	--

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- využívá jazyk jako nástroj k ústnímu i písemnému dorozumění - chápe význam a stavbu slova, rozliší kořen, předponovou a příponovou část, pozná slova příbuzná, odliší, co je předpona a co předložka, a správně je píše - porovnává významy slov a používá vhodná slova k přesnému vyjádření svých myšlenek - píše správně i/y po obojetných souhláskách na základě znalosti vyjmenovaných slov - určuje slovní druhy a využívá je v gramaticky správných tvarech - nezaměňuje mluvnické kategorie podst. jmen a sloves, skloňuje podle vzorů podstatných jmen, používá aktivně spisovné koncovky - rozpozná slovesné způsoby, časuje slovesa ve všech časech oznamovacího způsobu, rozliší jednoduché a složené tvary, pozná zvrtné sloveso a používá jeho správné tvary v čase minulém oznam. zp. a ve způsobu podmiňovacím	Jazyková a komunikační výchova Stavba slova – kořen, předpona, příponová část, koncovka Odvozování slov pomocí předpon a přípon Předpony s, z a vz a další, zdvojené souhlásky a souhl. skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene Význam slov - slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, souřadná, nadřazená, podřazená a citově zabarvená Pravopis i/y po obojetných souhláskách (slova vyjmenovaná a příbuzná) Tvarosloví – určování slovních druhů, slov. druhy ohebné a neohebné Mluvnické kategorie podstatných jmen – pád, číslo, rod, životnost a vzor, skloňování podle vzorů a koncovky Mluvnické kategorie sloves - osoba, číslo, způsob a u oznam. zp. čas, časování, koncovky v přítomném čase, zvrtné sloveso, složený a jednoduchý tvar, přičestí minulé, spisovné tvary podmiňovacího způsobu Přídavná jména – druhy, vzory, koncovky	OSV – spolupráce, skupinová práce, komunikační dovednosti OSV, MKV, EV, MV – přesah do cizího jazyka (Aj) OSV – verbální a neverbální komunikace (Tv, Vv, Hv) OSV, MKV, EV, MDV – přesah do výchov (soutěživé hry) OSV, MKV, MDV, VDO – spisovné vyjadřování, vyjadřování v různých typech médií a na veřejnosti	

- určí druh přídavného jména, skloňuje ho podle vzoru se správným pravopisem - pozná základní druhy zájmen, umí je skloňovat, správně je píše v dopisech - pozná druhy číslovek, správně je skloňuje v běžné řeči - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, ve větě jednoduché vyhledá základní skladební dvojici, užívá shodu přísudku s podmětem, chápe vztahy mezi větnými členy, je schopen podmět a přísudek rozvíjet, pozná druh podmětu a přísudku - vyjadřuje své myšlenky větami jednoduchými a vhodně utvořenými souvětími, používá vhodné spojovací výrazy a věty v souvětí správně odděluje čárkami - pozná v textu přímou řeč, používá ji ve svém projevu ústním i písemném, dovede ji správně napsat - poradí si v běžném společenském a úředním styku - správně reprodukuje jednoduchý text, zapamatuje si podstatná fakta, je schopen si je zaznamenat - vyhledává informace ve slovnících a encyklopediích	Zájmena – druhy, skloňování, psaní v dopisech Číslovky – druhy, skloňování Skladba – stavba věty jednoduché, podmět a přísudek, podmět vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobné, holé a rozvitě větné členy, shoda přísudku s podmětem (i/y v přičestí minulém), rozvíjející větné členy, přívlastek, člen řídící a závislý Souvětí – typy, vzorce, spojky a spojovací výrazy, základní pravidla interpunkce, věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá Přímá řeč – interpunkce, věta uvozovací a vlastní přímá řeč Písemné formy běžného společenského a úředního styku – dopis, SMS zprávy, e-mail, vyplňování tiskopisů apod. Zpráva a oznámení. Reprodukce jednoduchých textů - osnova, členění na odstavce, orientace v textu, vyhledání důležitých faktů Orientace ve slovnících a encyklopediích Vypravování – využití osnovy, líčení zážitků, přirovnání, bohatost jazykových prostředků, rozšiřování slovní zásoby	OSV, VDO, MKV, EV, MDV, EGS - příspěvky do školního časopisu, kultura vyjadřování, bohatost jazyka, porovnání s cizím jazykem (Aj, VI, Př, výchovy) M – správné skloňování číslovek při početních operacích OSV, VDO, MKV, MDV, EV, EGS – stavba věty jako nosný prvek přesného vyjádření myšlenky (VI, Př) Aj – srovnání stavby české věty s větou anglickou VI, Př, Aj OSV, VDO, MKV, EGS, EV, MDV – hra v roli, hra v situaci, prezentace vlastní práce, diskuse OSV, VDO, MDV – formy společenského styku OSV, VDO, MKV, MDV, EV, EGS – přesah do všech předmětů Knihovny	
---	--	--	--

- souvisle vypravuje vlastní zážitky nebo obsah literárního díla, využívá osnovu, rozvíjí si slovní zásobu, odliší literární vyprávění od faktického - je schopen popsat daný předmět nebo kamaráda či pracovní postup s využitím plnovýznamových sloves a přídavných jmen - vede správně dialog s náležitou intonací, přízvukem a pauzami, souvisle vyjadřuje své názory. vyslechne názory druhého a vhodně a přiměřeně na ně reaguje - zdokonaluje se v hlasitém i tichém čtení - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty - je schopen vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby - rozpozná vybrané umělecké žánry, pracuje s elementárními literárními pojmy - orientuje se v nabídce dětské literatury, využívá školní a místní knihovnu - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky při psaní - je schopen psát podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem a rozestupy - uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržování úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu - kontroluje, co napsal	Popis předmětu, člověka (např. kamaráda nebo filmového hrdiny), popis pracovního postupu Rozvoj komunikačních dovedností prostřednictvím hry v rolích, v řízených diskusích apod. <u>Literární výchova a čtení</u> Rozvoj techniky čtení – hlasité i tiché čtení Práce s textem – výrazné čtení, recitace, reprodukce textu, hlavní myšlenka, hlavní postavy literárního díla Dramatizace Literární žánry – próza: pohádka, pověst, bajka, dobrodružná literatura, sci-fi, comics apod. - poezie: lyrická a epická báseň (rým, verš, sloka) Divadlo a film <u>Psaní</u> Správné tvary písmen psací a tiskací abecedy Sebekontrola Opis a přepis textu Diktát a autodiktát Písemná podoba slohových cvičení	Aj – slovníky VI, PŘ – odborné slovníky a encyklopedie OSV, VDO, MKV, MDV, EV, EGS – přesah do všech předmětů, články do školního časopisu OSV, VDO, MKV, MDV, EV, EGS – přesah do všech předmětů, zejména Vv, PŘ, VI, PČ a Hv OSV, VDO, MKV, MDV, EV, EGS – VI, PŘ, AJ OSV, VDO, MKV, MDV, EV, EGS – přesah do všech předmětů, spolupráce s kulturními institucemi, besedy, vliv médií, recitace a dramatizace, příprava veřejných vystoupení, soutěže, čtenářské deníky a prezentace přečtené knihy, návštěvy divadelních představení, knihoven apod. Vv, Hv, VI OSV – integrace do všech předmětů	
--	---	---	--

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- poznává rozdělení nauky o jazyce, rozliší útvary národního jazyka - orientuje se v jazykových příručkách, - správně vyslovuje, výrazně čte, rozlišuje spisovný a nespisovný projev - chápe pravopis na základě stavby slova, slovotvorný základ, rozpozná slova příbuzná - určuje slovní druhy, rozlišuje druhy podstatných a přídavných jmen, rozlišuje jmenné tvary př. jmen a stupňuje př. jména - rozlišuje druhy zájmen a číslovek - časuje slovesa, rozlišuje slovesný způsob - rozpoznává základní a rozvíjející větné členy, tvoří věty s podmíněním vyjádřeným podstatným jménem - rozliší větu jednoduchou a souvětí, spojuje věty spojovacími výrazy	<u>Jazyk</u> - úvod o českém jazyce jazykověda nářečí obecná čeština jazykové příručky - zvuková stránka jazyka hláskosloví slovní přízvuk - stavba slova, pravopis tvoření slov stavba slova střídání hlásek při odvozování - tvarosloví podstatná jména - druhy, tvary přídavná jména - skloňování zájmena - druhy, skloňování číslovky určité a neurčité slovesa - mluvnické významy - skladba skladba větná základní větné členy shoda přísudku s podmíněním rozvíjející větné členy věta jednoduchá a souvětí	MKV – tolerance, poznávání různých nářečí OSV – dělení práce a kooperace MDV - spisovný a nespisovný jazyk v našich médích Aj – slovní druhy EV – využití textů	

- řadí děje podle toho, jak následovaly, využívá přímou řeč, tvoří osnovu - výstižně popisuje osoby, předměty, děj, pracovní postup - sestavuje zprávu a oznámení - tvoří výpisky z jednoduchého odborného textu a výtah z odborného článku, zachycuje hlavní myšlenky - sestavuje dopisy různým adresátům - využívá poznatky k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní - pracuje s literárním textem, seznamuje se s literárními pojmy - vyhledává personifikaci - poznává mýty antické, biblické (Hulpach, Petiška) - poznává lidové báje o světě, určuje motivy, literární předlohy (Olbracht) - rozlišuje pohádky klasické a moderní, pohádky české a jiných národů (Němcová, Erben, bratři Grimmové)	<u>Sloh a komunikace</u> - vypravování děj, použití přímé řeči, osnova - popis předmětu, osoby, děje, pracovního postupu - zpráva a oznámení - výpisky a výtah klíčová slova, hlavní myšlenky - dopis, blahopřání adresy úprava dopisu - projevy mluvené a psané <u>Literatura</u> - mýty, báje, pohádky, pověsti obsah sdělení, děj personifikace motivy pohádky klasické a moderní pověsti, hlavní hrdina	OSV – sdílení zážitků s ostatními VDO – svobodné vyjadřování myšlenek, tolerance MDV – využívání různých zdrojů pro získávání informací, kritické čtení Ze, Př, Dě – práce s textem EGS – možnosti komunikace s přáteli v dalších zemích MKV – poznávání jiných kultur, naše tradice a zvyky	- Soutěže v recitaci (školní, okresní a krajská kola) - aktivity literárně výchovné /divadlo, besedy, exkurze, výstavy
--	---	---	---

- seznamuje se s českými pověstmi (Cibula, Čtvrtek), s regionálními pověstmi, reprodukuje přečtené - rozlišuje poezii a prózu - poznává lidovou tvorbu, blíže se seznamuje s dílem Němcové, Erbeny, Jirásky - lidovými a umělými baladami u nás v 19. a 20. století (lyricko-epické žánry) - přednáší poezii přiměřeně ke svému věku - dramatizuje jednoduchý text - rozpoznává čas a prostředí děje - vyhledává přirovnání - formuluje vlastní názory k četbě, poslechu, shlédnutí představení - reprodukuje přečtený text (Verne, May, Foglar) - zapojuje se do diskuse a dodržuje zásady komunikace - všímá si různých vydání stejných knih, jejich ilustrací, osoby vypravěče - seznamuje se s povídkou, domýšlí závěr - tvoří vlastní literární text na dané téma - diskutuje o filmu, televizním pořadu - rozeznává literaturu krásnou a uměleckonaučnou - orientuje se v knihovně školní i místní - vyhledává informace v encyklopediích - seznamuje se s autory, např. Čapek, Knight - seznamuje ostatní s oblíbenými literárními a filmovými hrdiny, beseduje o četbě, vypráví anekdoty - chápe literaturu jako zdroj informací i jako možnost relaxace, zdroj vnitřních prožitků	- česká literatura 19. století poezie próza balada přednes poezie dramatizace díla přirovnání - dobrodružná literatura povídka různá vydání knih náměty - svět lidí a zvířat literární text vyhledávání v knihovnách práce s encyklopediemi - humor a literatura filmový hrdina záznamy z textu	OSV – komunikace s ostatními, mezilidské vztahy Vv – vlastní ilustrace MDV – aktivní a kritické naslouchání, využití filmové a divadelní tvorby EV – člověk a příroda, chování lidí ke zvířatům MDV – dětské časopisy, humoristické časopisy	dle aktuální nabídky/
--	--	---	------------------------------

- seznamuje ostatní s vlastní četbou a pořizuje z ní záznamy - sleduje časopisy pro děti a mládež			
---	--	--	--

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznám
- procvičuje podstatná jména, odchýlné tvary, pravopis i/y po obojetných souhláskách - vyhledává v textu přídavná jména, odlišuje spisovné tvary - rozlišuje druhy zájmen, užívá vztažná zájmena - procvičuje číslovky - využívá znalosti o slovesech, samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu při vyhledávání obtížnějších tvarů, převádí slovesa do trpného a činného rodu - rozlišuje slova neohebná, vyhledává je v textu, stupňuje příslovce, využívá příslovečné spřežky, nahrazuje příslovce s opačným významem - procvičuje a ověřuje si správné psaní velkých písmen ve jménech vlastních - určuje mluvnický a věcný význam slov, rozpozná sousloví, rčení, s. jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, odborné názvy - ovládá možnosti tvoření slov (odvozováním, skládáním a zkracováním) - rozlišuje věty dvojčlenné i jednočlenné, větné ekvivalenty - určuje druhy vět podle postoje mluvčího, zjišťovací a doplňovací otázky	<u>Jazyk</u> <u>Tvarosloví</u> • opakování učiva o slovních druzích • česká a latinská terminologie • slovesný rod činný a trpný • <u>Pravopis</u> • psaní velkých písmen ve jménech vlastních • procvičování pravopisu i/í, y/ý <u>Význam slov</u> • slovo, věcný význam • sousloví, rčení • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, homonyma, antonyma • odborné názvy <u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> • způsoby obohacování slovní zásoby - tvoření nových slov /odvozování, skládání, zkracování/ - přejímání slov z jiných jazyků <u>Skladba</u> • větná stavba • věty jednočlenné a dvojčlenné • větné ekvivalenty	OSV – spolupráce ve skupině, rozvržení úkolů Vv – krasopis, iniciála, plakáty	

- sestaví vlastní životopis, formuluje písemnou a ústní žádost, připraví pozvánku - zpracuje vlastní žádost a pozvánku - zpracuje výtah z odborného textu - rozlišuje lyriku a epiku - seznamuje se s různými druhy lyriky (např. přírodní, milostná, vlastenecká), objevuje lyrického hrdinu a hodnotí jeho vlastnosti (Jesenin) - vyhledává obrazné vyjadřování, přenesený význam, básnický přívlastek, alegorii, ironii - objevuje žánry a formy (píseň, báseň, epigram, romantický příběh (Rostand)) - recituje texty přiměřené věku (Čelakovský) - vnímá krásu literatury, jazyka, dokáže vyjádřit své pocity z četby, z poslechu nahrávky - čte s porozuměním, beseduje o četbě	- popis osoby – charakteristika /vnější a vnitřní/ • Životopis - základní pravidla – ustálená forma - vlastní životopis - životopis slavné osobnosti - grafická úprava Žádost a pozvánka Výtah <u>Literatura</u> Fantazie, přátelství, láska - moderní pohádka /Oscar Wilde, Antoine de Saint-Exupéry/ - bajka /Jacques Prévert/ - hra se slovy /Ivan Vyskočil/ - Bohumil Hrabal – Maminčiny oči - Vladimír Mertlík – Delfín /přátelství člověka a zvířete/ - poezie /Jaroslav Seifert, František Ladislav Čelakovský/ - písňové texty /Marek Eben/ Staré příběhy - Gilgameš - Staré řecké báje a pověsti /Odysseova dobrodružství/	OSV – tolerance chyb ostatních lidí, citlivé vyjadřování MKV – vhodné formulace v úředním styku Ze, Př, Dě – práce s odborným textem OSV – mezilidské vztahy, jejich křehkost a nutnost nejen brát, ale i do nich investovat MKV – hledání naší minulosti v kronikách, starých příbězích EGS – jak žijí lidé v jiných zemích, v jiném prostředí	- Soutěže v recitaci (školní, okresní a krajská kola) - aktivity literárně výchovné /divadlo, besedy, exkurze, výstavy dle aktuální nabídky/ - referáty - „Knížka, kterou mám rád“
--	--	--	---

- seznamuje s eposy, ukázkami z kronik, pověstmi (Petiška) - poznává hrdiny českých středověkých legend - odlišuje drama (pozná monolog, dialog, dramatické postavy, komedii, tragédii), (Bednář) - rozlišuje pojmenování autorů – básník, dramatik, prozaik, publicista, ilustrátor - uvědomuje si jednání literárních postav, dětských hrdinů, vyjadřuje se k televizní tvorbě pro děti a mládež a vhodné filmové tvorbě (London, Svěrák) - všímá si ilustrací a sám je tvoří - navštíví divadelní představení - interpretuje ukázky z knih a divadelních představení, chápe smysl kulturních akcí - pozná cestopis, fejeton, povídku, román (Pavel) - přiřazuje lit. text k příslušnému žánru, uvádí příklad spisovatelů jednotlivých žánrů - obohacuje vlastní jazykovou kulturu - uvědomuje si význam literatury v minulosti i v současnosti	- Příběhy tisíce a jedné noci - Staré pověsti české /Faust/ - Židovské pověsti ze staré Prahy - Jan Neruda – Romance o Karlu IV. Souboje, prohry, vítězství - Jack London – Volání divočiny - Allan Marshall – Už zase skáču přes kaluže - Eduard Štorch – Volání rodu, Osada Havranů - Jules Verne – Vynález zkázy, Tajuplný ostrov Lidská setkání - Ledové povídky Eskymo Welzla - Eduard Bass – Cirkus Humberto - Ota Pavel – Jak jsem potkal ryby - William Kotzwinkle – E.T.Mimozemšťan S úsměvem jde všechno líp - J.K. Jerome – Tři muži ve člunu - Zdeněk Šmíd – Proč bychom se netopili - Mark Twain – Dobrodružství Toma Sawyera - Radovan Krátký – S biblí proti pirátům	MDV- práce s tiskem, filmovými a televizními pořady, návštěva divadelních a dalších kulturních akcí EV – člověk v neporušené, krásné i nebezpečné přírodě, člověk v centru „civilizačního pokroku“	Projekt: Klub filmového diváka
--	---	--	---------------------------------------

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák má základní přehled o jednotlivých útvarech národního jazyka a o slovanských jazycích - při své práci využívá různých typů slovníků a jazykových příruček, v nichž se správně orientuje - rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova, rozumí jejich významu a nahrazuje je slovy domácími	<u>J A Z Y K</u> <u>Obecné výklady o českém jazyce</u> - útvary českého jazyka - jazyková kultura - slovanské jazyky <u>Nauka o tvoření slov a slovní zásobě</u> - způsoby obohacování slovní zásoby - tvoření slov - slova přejatá - výslovnost a pravopis slov přejatých - přejímání slov z cizích jazyků <u>Tvarosloví</u> - nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen	V hodinách jazykové i literární výchovy lze prakticky zařadit prakticky všechna průřezová témata a integrovat dle potřeby na základě daného používaného textu MKV – slovanské jazyky OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, mezilidské vztahy, osobnostní a sociální rozvoj, týmová spolupráce	Pravopis a jazykové rozbory – v průběhu celého školního roku Olympiáda v českém jazyce – školní kolo Konzultace pro zájemce o studium, modely přijímacích zkoušek

- ovládá stavbu věty jednoduché a s ní související pravopisné jevy, rozlišuje větné členy podle jejich vztahů ve větě - rozlišuje druhy souvětí, věty hlavní a vedlejší a určuje vztahy mezi nimi - využívá získaných syntaktických znalostí při vlastní komunikaci	- slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá - kmen přítomný a minulý - slovesné třídy a slovesné vzory <u>Skladba</u> - věta jednočlenná, věta dvojčlenná, větný ekvivalent - věta jednoduchá - základní větné členy - rozvíjející větné členy - několikanásobné větné členy - interpunkce ve větě jednoduché - významové poměry v několikanásobném větném členu - přístavkový vztah - grafické znázornění stavby věty jednoduché - souvětí podřadné - druhy vedlejších vět - významový poměr mezi souřadně spojenými větami vedlejšími - souvětí souřadné - významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními - interpunkce v souvětí		
---	---	--	--

- používá adekvátní jazykové prostředky pro dané stylistické útvary - rozeznává verbální i neverbální prostředky komunikace, dorozumívá se kultivovaně výstižnými jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu - zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění - vyjádří postoje a názory odpovídajícími jazykovými prostředky v konkrétních slohových útvarech - orientuje se ve struktuře literárního textu - čte s porozuměním literárnímu textu, usiluje o výrazné čtení, přednáší nebo recituje vhodný literární text přiměřený věku - charakterizuje základní literární žánry a jejich typy, přiřadí daný text k literárnímu žánru,	<u>SLOH</u> <u>A KOMUNIKACE</u> - charakteristika literárních postav - - subjektivně zabarvený popis /líčení/ - jednoduchý výklad - výtah - jednoduchá úvaha <u>LITERATURA</u> <u>Setkání se starší literaturou</u> - bible a biblické příběhy - antická literatura a divadlo - renesance /Boccaccio, Villon, Cervantes, Shakespeare/ - klasicismus a osvícenství /Molière, Goldoni/ <u>Od romantismu k moderní literatuře</u>	OSV – mluvní cvičení, ústní prezentace referátů, řečnictví, sebepoznání a sebepojetí, vlastní tvorba EV – problémy životního prostředí /výklad – úvaha/ MDV – zpravodajství, úloha a poslání médií v každodenním životě VDO – občanská angažovanost, kulturní tradice, kulturní dědictví národa MKV – témata úvah Dramatická výchova – dramatizace příběhu Př, Ze, Fy, Hv, Vv – mé hobby Dv – dramatizace literárního textu EGS – ústní lidová slovesnost v literatuře MKV – Češi – Evropa a národní obrození	Soutěže v recitaci – na základě individuálních předpokladů
---	---	---	---

- při rozboru literárního díla využívá základních pojmů z oblasti teorie literatury - získává orientační přehled o základních literárních směrech a o významných představitelích české a světové literatury do počátku 20.století - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - projevuje zájem o návštěvu divadla, kvalitního filmového představení, knihoven, výstav atd. - snaží se rozpoznávat skutečné umělecké hodnoty o křovitosti a braku, snaží se formulovat své vlastní názory na umělecké dílo	- romantismus v naší i světové literatuře /Puškin, Mácha, Erben – Kytice/ - realismus v naší i světové literatuře /Borovský, Dickens, Čechov/ <u>Starosti, trampoty a trápení</u> - výběr vhodných literárních textů /Bezruč, Šrámek, Těsnohlídek, Aškenazy, Čevenková, Kolářová, Rudolf, Fischerová, Svěrák, Groom/ <u>Humor a literatura</u> - výběr vhodných literárních textů /McDonaldová, Jirotko, Vančura, Galuška, Švandrlík/ <u>Chvála jazyka</u> - výběr vhodných literárních textů /Werich, Svěrák, Vančura, Poláček, Suchý+Šlitr, Hrubín, Nepil, Čapek, grafická podoba básně/ <u>Science fiction</u> - výběr vhodných literárních textů /Čapek, Verne, Souček, Bradbury, Clarke, Nesvadba/	MDV – knihy – noviny a národní obrození OSV – poslech uměleckého textu, nácvik recitace, umělecký přednes VDO – demokratické zásady v dílech konkrétních spisovatelů Dě, Hv, Vv, Ov – renesance, humanismus, baroko, klasicismus a umělecké směry 2.poloviny 19.století a z přelomu 19.a 20.století MKV – kulturní difference, tradice a rozmanitosti kultur Dě, Ze - husitství, doba pobělohorská, národní obrození, obraz 1.světové války v literatuře/	V průběhu školního roku: - základy literární teorie-práce s textem - aktivity literárně výchovné /divadlo, besedy, exkurze,výstavy dle aktuální nabídky/ - tematicky zaměřené školní výlety - webové stránky školy
---	--	---	---

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - ovládá mluvnické kategorie a správně je používá - vnímá kontinuitu historické a současné hudby - orientuje se v jazykových a encyklopedických příručkách a slovnících	<u>J A Z Y K</u> <u>Obecné poučení o jazyce</u> - slovanské jazyky - vznik, vývoj a útvary českého jazyka <u>Zvuková stránka jazyka</u> - zásady spisovné výslovnosti - zvuková stránka jazyka - spodoba znělosti - modulace /přízvuk slovní a větný, intonace/ - výslovnost slov přejatých <u>Stavba slova a tvoření slov</u> - postupný slovotvorný rozbor - skupiny souhlásek - pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov <u>Slovní zásoba a význam slova</u>	V hodinách jazykové i literární výchovy lze prakticky zařadit prakticky všechna průřezová témata a integrovat dle potřeby na základě daného používaného textu MKV – slovanské jazyky OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, mezilidské vztahy, osobnostní a sociální rozvoj, týmová spolupráce	Pravopis a jazykové rozbory – v průběhu celého školního roku Olympiáda v českém jazyce – školní kolo Konzultace pro zájemce o studium, modely přijímacích zkoušek

- skloňuje podstatná jména obecná i vlastní, včetně slov přejatých - užívá ve svém projevu frekventovaná přejatá slova mezinárodní - skloňuje a stupňuje přídavná jména - používá správně různé tvary zájmen a číslovek - ovládá a používá mluvnické slovesné kategorie - rozpoznává a používá neohebná slova - ovládá syntaktické pravopisné jevy v souvětí - respektuje interpunkci i ve složitějších stylistických projevech - dbá na ustálený slovosled v jazykovém projevu - určuje druhy souvětí, jeho stavbu a syntaktické vztahy	- význam slova věcný a mluvnický - slova nadřazená a podřazená - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy <u>Tvarosloví</u> - slovní druhy - skloňování obecných a vlastních jmen přejatých - slovesné tvary - přechodník /přítomný a minulý/ - psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech <u>Skladba</u> - větná stavba - stavba věty jednoduché - větné členy /holé, rozvité, několikanásobné, souřadně spojené/ - přístavkový vztah - věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent - výrazy do věty nezačleněné - interpunkce ve větě jednoduché - souvětí souřadné a podřadné - druhy vedlejších vět - významové poměry - stavba souvětí - vsuvka - interpunkce v souvětí		
---	--	--	--

- vyjadřuje ústně nebo písemně své zážitky, dojmy, názory a nálady - zvládá základní normy písemného projevu a dbá na řádnou grafickou úpravu textu - dodržuje základní komunikační normy a zásady dorozumívání - používá rozmanité spojovací prostředky ve větě jednoduché i v souvětí - člení text do odstavců dle osnovy - rozlišuje prvky všech slohových útvarů - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů dle dané komunikační situace - dle svých individuálních předpokladů a schopností se snaží o vlastní literární tvorbu	- tvoření vět <u>SLOH</u> <u>A KOMUNIKACE</u> - mluvený projev – komunikační žánry verbální i neverbální - jednoduchý proslov, referát, diskuse - vypravování v běžné komunikaci i v umělecké oblasti - popis a charakteristika, líčení - úvaha - empatie - tiskopisy /životopis, objednávka, žádost, pozvánka/ - publicistické útvary /zpráva a oznámení, reportáž, rozhovor, fejeton/ - funkční styly /hovorový, odborný, umělecký, administrativní/ <u>LITERATURA</u> <u>I. Hlavní vývojová období literatury, typické žánry a jejich nejvýznamnější</u>	OSV – mluvní cvičení, řečnictví, sebepoznání a sebepojetí, vlastní tvorba, dialog, specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích EV – vztah člověka k životnímu prostředí, vcit'ování do neživých věcí kolem nás /úvaha, empatie/ EGS – reportáž z cestování MDV – zpravodajství, role médií v životě člověka, druhy sdělovacích prostředků VDO – občanská angažovanost, kulturní tradice, kulturní dědictví národa, úřední styk občana s úřady MKV – témata úvah, cizojazyčné výrazy v češtině	
---	--	---	--

- orientuje se v základních literárních směrech - má přehled o významných představitelích české a světové literatury - formuje své vlastní názory na umělecká díla - rozlišuje literaturu hodnotnou, konzumní a brakovou, snaží se rozpoznávat skutečné umělecké hodnoty - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	<u>představitelé s důrazem na naši národní literaturu</u> - počátky slovesného umění /nejstarší literární památky/ - středověk, doba renesanční a barokní - literatura od počátku národního obrození do konce 19.století /romantismus, realismus, divadlo, májovci, ruchovci, lumírovci/ - literatura od 90.let 19.století do začátku 2.světové války /symbolismus, anarchističtí buřiči, proletářské umění, poetismus/ - literatur od začátku 2.světové války do současnosti /obraz 2.světové války v literatuře, divadla malých forem, písňové texty, samizdatová a exilová literatura, moderní román/ <u>II. Tvořivé činnosti s literárním textem</u> - přednes vhodných literárních textů, vhodná reprodukce textu, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů /tematické okruhy – Chvála vypravěčství, Divadlo a písňové	Dramatická výchova – dramatizace příběhu EGS – ústní lidová slovesnost v literatuře MKV – Češi – Evropa a národní obrození MDV – knihy – noviny a národní obrození, literatura a média OSV – poslech uměleckého textu, nácvik recitace, umělecký přednes VDO – demokratické zásady v dílech konkrétních spisovatelů, člověk v boji proti násilí Dě, Hv, Vv, Ov – základní umělecké směry, umění 2.poloviny 19.století a z přelomu 19.a 20.století, umění v boji proti válce, fašismu MKV – kulturní difference, tradice a rozmanitosti kultur Dě, Ze - obraz důležitých historických událostí v literatuře, dějiny 20.století	Projekt: Klub filmového diváka /filmové adaptace významných literárních děl/
---	---	--	---

- osvojuje si základní znalosti literární teorie a dokáže jich používat při rozbořech konkrétních literárních textů - čte s porozuměním literárnímu textu, usiluje o výrazné čtení, na základě svých individuálních dispozic přednáší nebo recituje vhodný literární text přiměřený věku - přiřazuje daný literární text k literárnímu žánru - orientuje se ve struktuře literárního textu - rozumí významu a smyslu literárního textu - chápe literaturu, divadlo a film jako pomocníka při získávání a postupném formování důležitých lidských hodnot - projevuje aktivní zájem o návštěvy divadelních a hodnotných filmových představení	texty, Humor v literatuře, Vize a fantazie, Osudy člověka/ - různé způsoby interpretace literárních děl - jazyk a struktura literárního díla - literární druhy a žánry	Fy – věda a technika v literatuře Ov – problémy lidské nesnášenlivosti Dv – dramatizace literárního textu Hv - muzikály	V průběhu školního roku: - základy literární teorie-práce s textem - aktivity literárně výchovné /divadlo, besedy, exkurze,výstavy dle aktuální nabídky/ - tematicky zaměřené školní výlety - webové stránky školy Soutěže v recitaci – na základě individuálních předpokladů
---	--	---	---

5.2. Anglický jazyk

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět anglický jazyk zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru cizí jazyk, který je součástí vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace. Realizují se v něm tematické okruhy: receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti. Cílem předmětu je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Organizační a časové vymezení předmětu

3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
3	3	3	3	3	3	3

Vzdělávací obsah předmětu:

- osvojování cizího jazyka jako prostředku k dorozumívání a k získávání dalších poznatků
- rozvoj řečových dovedností, čtení a písemného vyjadřování
- osvojování gramatického a lexikálního učiva
- práce s autentickými materiály různého druhu / zvukové i tištěné /
- propojení předmětu s mateřským jazykem a s dalšími předměty
- seznamování se s reáliemi dané jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací
- logické utřídění učiva
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce k dosažení klíčových kompetencí

- vyučovací hodina jako základní vyučovací metoda, skupinové vyučování, problémové vyučování
- práce s PC programy, s časopisy, se slovníky, s internetovým slovníkem
- kvízy, testy, soutěže, tematické práce, křížovky, doplňovačky
- projektové vyučování,
- eseje

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Veškeré klíčové kompetence prostupují a prolínají předmětem ve všech ročnících.

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku cizího jazyka, např. hledání ve slovníku, poslech neznámého textu, práce s textem, různé konverzační metody

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnávání a odvozování problému např. porovnáváním reálií ČR a cizích zemí, aplikace stávajících jazykových pravidel pro vyvozování gramatických jevů. Využívat tyto poznatky zejména při práci ve skupinách a při samostatné práci a dále při práci s různými parametry.

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností k mluvnímu projevu v cizím jazyce (také poslech a četba), strategickými postupy přivádět žáky k vyjadřování myšlenek v cizím jazyce, využíváme také prvky dramatické výchovy.

Kompetence sociální a personální

- při výuce jazyka pěstovat v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství (práce s reáliemi), pozitivně rozvíjet sebedůvěru a vědomí vlastních schopností (sebehodnocení, jazykové portfolio, sebereflexe)

Kompetence občanské

- poskytovat žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových a občanských dovedností zejména při komunikačních dovednostech v cizím jazyce (dialog, tlumočení...)

Kompetence pracovní

- propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka, využití též při práci na projektech

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií tak, aby si usnadnili práci, zautomatizovali si rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili si své pracovní postupy a zkvalitnili si výsledky své práce
- při komunikaci sdílíme informace v digitálním prostředí

Průřezová témata

- **VDO** spolupráce žáků, práce ve skupinách, aktivní přístup k práci a pracovním aktivitám, demokratický výběr názoru, naslouchání názoru druhých, rozvoj kritického vnímání a myšlení
- **EGS** angličtina jako prostředek evropské komunikace, Anglie jako součást Evropy, zvyky a tradice anglicky mluvících evropských zemí
- **MKV** cizí jazyk jako prostředek k dorozumívání mezi národy, kulturní tradice národů a jejich životní styl, rozdíly a podobnosti v různých zemích, etnické skupiny
- **OSV** mezilidské vztahy, slušnost mezi lidmi, spolupráce, spolupráce ve skupinách

a dvojicích, schopnost poznávání a empatie, interakce mezi lidmi, seznamování se, poznávání druhých, kladení otázek, nácvik řečových dovedností, komunikace, konverzace, naslouchání názoru druhých, vyjadřování vlastního názoru

- **EV** využití vhodných témat – živočichové kolem nás, ochrana přírody, zacházení s učebnicemi a pomůckami, ekologie v jiných zemích, ekologická hnutí
- **MDV** vyhledávání nutných informací a klíčových slov, anglicky psané časopisy, užívání internetových slovníků, práce s PC programy, s internetem, kritické čtení a vnímání informací

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 3.

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
▣ Umí se představit, pozdravit, rozloučit se, zeptat se na jméno, poděkovat ▣ Dokáže hláskovat své jméno ▣ Rozumí jednoduchým pokynům učitele ▣ Pojmenovává věci kolem nás ▣ Vyjádří blahopřání, svůj věk a věk členů své rodiny ▣ Formuluje jednoduché otázky a odpovědi ▣ Sestaví jednoduchý popis osoby – postava, obličej, vlasy, oblečení ▣ Pojmenuje části těla ▣ Popíše cestu – určí směr ▣ Vyjádří množství a umístění věcí, dokáže se zeptat na počet ▣ Podá informaci o čase ▣ Tvoří jednoduché rozhovory na simulované situace ▣ Čte krátké texty a dialogy v učebnici ▣ Umí získat určité informace z četby ▣ Zapojí se do anglicky vedené rozcvičky	<u>Tématické okruhy</u> ▣ Pozdravy, představování se ▣ Barvy, školní potřeby a pomůcky ▣ Základní číslovky ▣ Zadávání a plnění příkazů, směry ▣ Výměna osobních údajů ▣ Jednoduchá přídavná jména ▣ Rozhovory o dovednostech ▣ Rozhovory o aktivitách a činnostech dětí ▣ Obchody, oblečení ▣ Hodiny, určování jednoduchého času ▣ Zvířata v ZOO, domácí zvířata ▣ Člověk, části těla a obličeje ▣ tvary ▣ Návčik čtení, poslechu, psaní <u>Gramatika</u> ▣ Stavba jednoduché věty a otázky ▣ Spelování ▣ Osobní zájmena ▣ Přivlastňovací zájmena <i>my, your, his, her</i> ▣ Ukazovací zájmeno <i>this</i> ▣ Rozkazovací způsob ▣ Neurčitý člen ▣ Určitý člen	OSV - Žák nakreslí a anglicky popíše obrázek vztahující se ke světu kolem nás komunikace Ve dvojicích, skupinách a frontálně se žák zapojí do jednoduché konverzace v simulovaných situacích MKV - kulturní difference žák získává prvotní informace o životním stylu ve Velké Británii a USA - Využívá anglická slova, která se objevují kolem nás EV – využití tém. celku zvířata v EV EGS – uvědomování si Evropy a zemí v Evropě, nutnost znalosti cizího jazyka	- Využití audiovizuálních pomůcek, autentických materiálů, mapek a pohlednic Mezipředmětové vztahy ▣ Matematika – základní číslovky ▣ Hudební výchova – návčik jednoduchých písniček ▣ Tělesná výchova - rozcvičky

	☐ Sloveso <i>to be</i> v přítomném čase ☐ Sloveso <i>to have got</i> v přítomném čase ☐ Modální sloveso <i>can</i> ☐ Přivlastňovací pád		
--	---	--	--

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 4.

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák ▣ Umí se představit, pozdravit, rozloučit se, zeptat se na jméno, poděkovat ▣ Orientuje se v anglických slovech, která se vyskytují kolem nás ▣ Zeptá se na jméno, věk, adresu, telefonní číslo ▣ Rozumí velmi pomalé jednoduché promluvě na osvojená témata ▣ Utvoří mikrodialóg na procvičené tematické okruhy ▣ Popíše osobu, hračku, domácího mazlíčka ▣ Popíše jednoduše své bydliště a pokoj ▣ Vyjádří své zájmy a koníčky; co má kdo rád a nerad ▣ Je schopen zapojit se do dramatizace pohádky či příběhu ▣ Zazpívá několik anglických písniček ▣ Vyluští jednoduchou křížovku ▣ Získá základní vědomosti o anglicky mluvících zemích, o známých odlišnostech ve způsobu života	Tematické okruhy ▣ Pozdravy, představování se ▣ Základní číslovky ▣ Zadávání a plnění příkazů ▣ Škola a školní potřeby ▣ Rodina; přídavná jména k popisu postavy ▣ Části těla, lidé kolem mě ▣ Zvířata v přírodě a domácí mazlíčkové ▣ Volný čas – sporty, hudební nástroje ▣ Jídlo a pití; anglická snídane ▣ Výměna osobních údajů ▣ Rozhovory o dovednostech ▣ Rozhovory o sportech ▣ Pojmenování místností v domě ▣ Pojmenování věcí v bytě ▣ Nácvik čtení, poslechu, psaní Gramatika ▣ Množné číslo podstatných jmen ▣ Zájmena osobní, přivlastňovací ukazovací ▣ Předložky místa ▣ Člen určitý a neurčitý ▣ Sloveso <i>to be, to have got, to like</i> ▣ Způsobové sloveso <i>can</i> ▣ Rozkazovací způsob	OSV Žák nakreslí a anglicky popíše obrázek vztahující se ke světu kolem nás - Sestavení jednoduché křížovky Komunikace, ve dvojicích, skupinách a frontálně se žák zapojí do jednoduché konverzace v simulovaných situacích VDO <i>Občan, společnost, stát</i> - Základní povědomí o politickém systému ve Velké Británii a USA MKV Kulturní difference Žák získává prvotní informace o životním stylu ve Velké Británii a USA Využívá anglická slova, která se objevují kolem nás EGS Anglie jako součást Evropy, dorozumívání mezi lidmi	Využití audiovizuálních pomůcek, autentických materiálů, mapek a pohlednic Vystoupení na školní akademii Mezipředmětové vztahy ▪ Matematika – základní číslovky ▪ Hudební výchova – nácvik jednoduchých písniček ▪ Tělesná výchova - rozcvičky

Předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Žák ■ Sdělí základní informace o sobě, své rodině, svých mimoškolních aktivitách a bydlišti ■ Pozdraví, představí se, omluví se, poděkuje ■ Vyjádří souhlas, nesouhlas, prosbu, blahopřání ■ Formuluje jednoduché otázky ■ Rozumí instrukcím učitele a jednoduchým nahrávkám k učebnici ■ Zná základní použití česko-anglického a anglicko-českého slovníku ■ Čte kratší dialogy a texty v učebnici ■ Sestaví jednoduchý dopis a text pohlednice ■ Vypráví krátký jednoduchý příběh ■ Osvojí si základní poznatky o Velké Británii a USA	<u>Tématické okruhy</u> ■ Základní pravidla anglického slovosledu, sestavování jednoduchých vět ■ Sloveso „to be“ a „to have“ v přítomném a minulém čase ■ Modální slovesa „can, can't, must“ ■ Přít. čas prostý i průběhový, rozkazovací způsob ■ Vazba „there is, there are“ ■ Neurčitý a určitý člen ■ Přivlastňovací pád ■ Osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena ■ Předložky místa ■ Množné číslo podst. jmen <u>Slovní zásoba</u> ■ Osvojí si aktivně zhruba 500 slov ■ Seznamuje se postupně s přepisem slov (transkripce) a jejich výslovností ■ V přiměřeném rozsahu ovládá slovní zásobu k tématům: komunikace, rodina, škola, režim dne,	OSV <i>Osobnostní rozvoj</i> Poznávání ■ Žák vyjadřuje běžné pozdravy, umí se představit Kreativita ■ Vytváří jednoduché rozhovory na simulované situace všedního dne Komunikace ■ Klade jednoduché otázky kamarádovi či dospělému člověku ■ Formuluje úvod, stať a závěr jednoduchého dopisu MKV ■ Poznávání kulturních diferencí na jednotlivých příkladech (britská škola, anglické a americké stravování; mimoškolní aktivity dětí v anglicky mluvících zemích) EV -využití vhodných témat k rozvoji enviromentální výchovy EGS -anglicky mluvící země v Evropě, angličtina jako prostředek dorozumívání v Evropě	■ Využití autentického materiálu (pohlednice, komiksy, video, časopisy) Mezipředmětové vztahy Hudební výchova – několik písniček Tělesná výchova – pokyny k rozcvičce Vlastivěda – anglicky mluvící země, města v těchto zemích Pracovní činnosti – zhotovení vhodných pomůcek k výuce slovní zásoby Přírodověda – části těla, zvířata, rostliny Matematika – čísla, číselné operace

	koníčky, naše město, popis osoby, oblečení		
--	---	--	--

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<u>Tematické okruhy</u> - Pozdravy, představování se - Oslovení a reakce na oslovení - Přátelé a rodina - Zvířata, domácí kamarádi - Škola, rozvrh, školství u nás a ve Velké Británii - Čas, určování času, každodenní činnosti - Volný čas, sportování, hudba - Místa – pokoj, dům, vesnice a město; domy ve Velké Británii - Nakupování, oblečení <u>Gramatika</u> - Členy neurčité - Množné číslo podstatných jmen - Vazba there is/are - Sloveso: to be, jeho tvary a zápor - Přivlast. zájmena - Otázky s: to be a Wh- otázky - Sloveso: to have/to have not - Otázky a krátké odpovědi - Přídavná jména, protiklady	OSV – pozdravy, představování, seznamování se, poznávání druhých, kladení otázek, nácvik řečových dovedností, komunikace, konverzace, naslouchání názoru druhých, vyjadřování vlastního názoru, kreativita, vytvoření projektu na dané téma, kooperace, spolupráce ve dvojici a skupině MKV – Velká Británie - zajímavosti o životním stylu MDV – dětské časopisy, vyhledávání klíčových slov v článcích MDV: kritické čtení VDO – rozdíly a podobnosti v různých	Využití autentického materiálu (pohlednice, dopisy, video, časopisy, prospekty, mince, suvenýry) - Beseda s dítětem či dospělým, který pobýval v anglofonní oblasti Mezipředmětové vztahy Britské reálie – dějepis, zeměpis, občanská výchova Písničky – hudební výchova Příroda, zvířata – Přírodopis Komunikace s kamarády, zájmy a koníčky –

	- Předložky časové: on/at - Přítomný čas prostý - Předložky místa - Sloveso: can, can't - Slovesa: to be x to have got - Přítomný čas průběhový <u>Jednoduchá sdělení</u> - Pozdravy, představování se - Oslovení a reakce na oslovení - Rozkazy - Psaní adres - Vyplňování dotazníku - Omluva	zemích	Informační technologie Vlastní projekt – výtvarná výchova
--	--	--------	---

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
POSLECH - žák - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ - žák - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ - žák - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům - vyhledá v nich požadované informace PSANÍ - žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<u>Tematické okruhy</u> - Pozdravy, představování se - Škola - Oslava narozenin - Denní činnosti - Zvířata - Cestování - Prázdniny - Jídlo - Nakupování a vaření <u>Gramatika</u> - Členy neurčité - Slovesa - be, can, have got - Tvoření otázek - Přítomný čas prostý a průběhový, jejich porovnání - Minulý čas prostý, pravidelná a nepravidelná slovesa - Otázky v minulém čase: Where? When? - Řadové číslovky - Příslovce frekvence - Předmětová zájmena - Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, a/an, some/any	OSV - žák se umí seznámit s anglicky mluvícími cizinci - vypracuje vlastní jednoduchý projekt na zadané téma - zapojí se do rozhovoru, který simuluje reálné situace, nacvičuje řečové dovednosti, komunikaci, - dodržuje zásady slušného společenského chování - pracuje ve dvojici i ve skupině - dokáže být platným členem skupiny při řešení úkolu MKV - naše tradice a tradice ve Velké Británii - žák poznává zajímavosti o životním stylu ve Velké Británii a zvyky jiných zemí	- Ověření a použití řečových dovedností při setkáních s anglicky mluvícími vrstevníky či dospělými z jiných zemí. - Využití autentického materiálu (pohlednice, dopisy, video, časopisy) Mezipředmětové vztahy Zeměpis – cestování Přírodopis – ZOO, zvířata Hudební výchova - písničky Informatika – počítačová terminologie

	- Otázky na množství, little/few <u>Jednoduchá sdělení</u> - osobní údaje, formulář - přivítání a rozloučení - omluva a reakce na ni - přání a blahopřání - tvoření otázek a krátkých odpovědí	EGS - žák využívá poznatků o životě v jiných částech světa - zjišťuje původ potravin v našich obchodech MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Četba anglicky psaných časopisů EV - chování lidí ke zvířatům	Výtvarná výchova – projekty Výchova ke zdraví – zdravé potraviny, denní činnosti
--	--	---	--

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- poznává rozdělení nauky o jazyce, rozliší útvary národního jazyka - vyjadřuje se výstižně a souvisle v běžných situacích - Umí klást otázky, naslouchá výrokům druhých lidí a adekvátně na ně reaguje - V běžném hovoru umí vyjádřit údiv, rozhodnutí a udělit radu - Rozumí přiměřeně náročným textům v učebnici a autentických materiálech - V písemném vyjadřování je schopen použít jednodušší souvětí - Vypracuje projekt na zadané téma - Vyhodnocuje informace na základě porozumění - Rozumí textu obsahově jednodušších písní - Používá česko-anglický i anglicko-český slovník	<u>Tematické okruhy</u> - Pozdravy, představování se - Svět, cestování, USA - Počasí - Film a divadlo - Domov a rodina - Člověk a společnost - Rodiny ve Velké Británii - Migrace živočichů - Budoucnost - Vesmír - Doprava - <u>Gramatika</u> - Přítomný čas prostý a průběhový - Minulý čas prostý - Vyjadřování budoucnosti pomocí going to a will/won't, porovnání obou možností - Stupňování přídavných jmen, nepravidelná příd. jména - Porovnávání as...as - Přídavná jména a příslovce - Otázky – How...? Which? Who? How?	OSV - Na základě získaných poznatků postupně hledat své místo v životě - Na simulovaných situacích procvičovat "Everyday English" - řešení problémových situací v mezilidských vztazích - spolupráce ve skupině, rozdělení úkolů - ve skupinách sestavit žebříček nejoblíbenějších filmů - diskutovat, vyjadřovat vlastní názor EGS - seznamovat se s možnostmi komunikace s přáteli z dalších zemí - začleňovat poznatky z jiných předmětů - využitím článků o reáliích anglofonních	- Využití autentického materiálu (pohlednice, dopisy, video, časopisy) - Ověření a použití řečových dovedností při setkáních a komunikaci s anglicky mluvícími vrstevníky či dospělými z jiných zemí. Mezipředmětové vztahy Zeměpis – cestování, naše planeta, USA, světové rekordy Dějepis – historie divadla

	- Vyjádření slovesa: muset - Přivlastňovací pád - Předložky místa in/on <u>Jednoduchá sdělení</u> - Pozdravy, představování se - Žebříček nejoblíbenějších filmů - Nabídky, pozvání - Poděkování a reakce na poděkování - Žádost o službu, souhlas a nesouhlas - Příprava oslavy - Prosba, žádost o pomoc, informaci - Nabídky pomoci	oblastí sledovat vývoj v dnešním světě MKV - respektovat svébytnost odlišných kultur - na příkladu změn v našem nejbližším okolí lze rozvíjet chápání pojmu „multikulturalita“ MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - internet jako zdroj informací - práce s filmovými a televizními pořady EV - příroda, pochopení základních zákonitostí	Přírodopis – migrace živočichů Hudební výchova – písně Český jazyk - divadlo a film Fyzika – vesmír, doprava
--	---	--	--

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici - rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální podpory - vyhledává v textech známé výrazy, fráze a odpoví na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - využívá dvojjazyčný slovník - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - vyžádá si jednoduchou informaci - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	<u>Tematické okruhy</u> - Pozdravy, představování se - Nebezpečné situace, živelné pohromy - Detektivky - Velká Británie - Časové zóny - Londýn - New York - Plány na víkend - Horolezectví - Slavní lidé a drogy - Hudba - Naše zdraví, naše oči - Příkazy a zákazy - Nehody <u>Gramatika</u> - Členy neurčité - Minulé časy a jejich porovnání - It sounds/ It looks - Člen určitý a názvy míst - Člen určitý/neurčitý - Tvoření slov: -body,-thing - Budoucí časy	OSV - zapojení do rozhovoru, konverzace a naslouchání názoru druhých - vlastní tvorba - pomoc kamarádovi v nouzi - vyjadřování vlastního názoru - pečlivé naslouchání druhým, respektování odlišného názoru - spolupráce ve skupině, rozdělení úkolů - práce ve dvojici MKV - Velká Británie, Londýn, New York, odlišný životní styl - vhodné způsoby vyjadřování MDV	- Využití autentického materiálu (pohlednice, dopisy, video, časopisy, prospekty, mince, suvenýry) - Beseda s dítětem či dospělým, který pobýval v anglofonní oblasti Mezipředmětové vztahy Výchova ke zdraví – Živelné pohromy, nehody, mimořádné situace, naše zdraví, slavní lidé a drogy - Přírodopis – naše zdraví, naše oči

	- Předpřítomný čas, užití never/ever, just - Sloveso: should/shouldn't - Slovesa: must/ musn't/ don't have to - Frázová slovesa <u>Jednoduchá sdělení</u> - Procvičování rozhovorů, konverzace na dané téma - Oslovení, představení, otázky na informace, které nás zajímají nebo je potřebujeme získat - Žádost o pomoc - Vyjádření souhlasu a nesouhlasu - Omluva	- dětské časopisy, vyhledávání klíčových slov v článcích - zpravodajství, úloha médií - kritické čtení VDO - rozdíly a podobnosti v různých zemích - dodržování zásad, předpisů - tolerance chyb druhých EGS - objevujeme Evropu	Zeměpis - Velká Británie, Londýn, New York Dějepis – historické události Český jazyk – společné znaky a odlišnosti obou jazyků, tvorba textů Hudební výchova – písně, hudební skladatelé, noty Výtvarná výchova – vlastní projekty
--	---	--	---

5.3. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Oblast německého jazyka je ve všech obdobích vzdělávání tvořena těmito složkami:

- komunikační výchova
- jazyková výchova

Vzdělávací obsah předmětu:

- rozvíjení kultivovaného písemného a ústního projevu
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- výchova k sebepoznání
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- využívání různých informačních zdrojů – slovníky, internet
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů

Časová dotace:

8.r.	9.r.
3	3

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce k dosažení klíčových kompetencí

- vyučovací hodina jako základní vyučovací metoda, skupinové vyučování, problémové vyučování
- práce s PC programy, s časopisy, se slovníky, s internetovým slovníkem
- kvízy, testy, soutěže, tématické práce, křížovky, doplňovačky
- projektové vyučování, IT výuka

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Veškeré klíčové kompetence prostupují a prolínají předmětem od 8. do 9. ročníku.

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku cizího jazyka, např. hledání ve slovníku, poslech neznámého textu, práce s textem, různé konverzační metody

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnávání a odvozování problému např. porovnáváním reálií ČR a cizích zemí, aplikace stávajících jazykových pravidel pro vyvozování gramatických jevů. Využívat tyto poznatky zejména při práci ve skupinách a při samostatné práci a dále při práci s různými parametry.

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností k mluvnímu projevu v cizím jazyce (také poslech a četba), strategickými postupy přivádět žáky k vyjadřování myšlenek v cizím jazyce, využíváme také prvky dramatické výchovy.

Kompetence sociální a personální

- při výuce jazyka pěstovat v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství (práce s reáliemi), pozitivně rozvíjet sebedůvěru a vědomí vlastních schopností (sebehodnocení, jazykové portfolio, sebereflexe)

Kompetence občanské

- poskytovat žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových a občanských dovedností zejména při komunikačních dovednostech v cizím jazyce (dialog, tlumočení...)

Kompetence pracovní

- propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka, využití též při práci na projektech

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií tak, aby si usnadnili práci, zautomatizovali si rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili si své pracovní postupy a zkvalitnili si výsledky své práce
- při komunikaci sdílíme informace v digitálním prostředí

Průřezová témata

- **VDO** spolupráce žáků, práce ve skupinách, aktivní přístup k práci a pracovním aktivitám, demokratický výběr názoru, naslouchání názoru druhých, rozvoj kritického vnímání a myšlení
- **EGS** němčina jako prostředek evropské komunikace, SRN jako součást Evropy, zvyky a tradice německy mluvících evropských zemí
- **MKV** cizí jazyk jako prostředek k dorozumívání mezi národy, kulturní tradice národů a jejich životní styl, rozdíly a podobnosti v různých zemích, etnické skupiny
- **OSV** mezilidské vztahy, slušnost mezi lidmi, spolupráce, spolupráce ve skupinách a dvojicích, schopnost poznávání a empatie, interakce mezi lidmi, seznamování se, poznávání druhých, kladení otázek, nácvik řečových dovedností, komunikace, konverzace, naslouchání názoru druhých, vyjadřování vlastního názoru

- **EV** využití vhodných témat – Živočichové kolem nás, ochrana přírody, zacházení s učebnicemi a pomůckami, ekologie v jiných zemích, ekologická hnutí
MDV vyhledávání nutných informací a klíčových slov, německy psané časopisy, užívání internetových slovníků, práce s PC programy, s internetem, kritické čtení a vnímání informací

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- Vyjadřuje se výstižně a souvisle v běžných situacích - Umí klást otázky, naslouchá výrokům druhých lidí a adekvátně na ně reaguje - V běžném hovoru umí vyjádřit údiv, rozhodnutí a udělit radu - Rozumí přiměřeně náročným textům v učebnici a autentických materiálech - V písemném vyjadřování je schopen použít jednodušší souvětí - Vypracuje projekt na zadané téma	<u>Tematické okruhy</u> - Pozdravy, představování se - První kontakty - Škola, škol. pomůcky, rozvrh - Rodina, oslava narozenin - Oblečení, záliby, vzhled - Časové údaje - kalendář - Režim dne, týdne - Místa a cíle setkání - Práva a povinnosti - V kavárně - Reálie německy mluvících zemí - <u>Gramatika</u> - Německá abeceda - Osobní zájmena - Časování sloves v čísle jednotném, sloveso být v čísle jednotném	OSV - Na základě získaných poznatků postupně hledat své místo v životě - řešení problémových situací v mezilidských vztazích - spolupráce ve skupině, rozdělení úkolů - diskutovat, vyjadřovat vlastní názor EGS - seznamovat se s možnostmi komunikace s přáteli z dalších zemí - začleňovat poznatky z jiných předmětů - využitím článků o reáliích sledovat vývoj v dnešním světě	- Využití autentického materiálu (pohlednice, dopisy, video, časopisy) - - Ověření a použití řečových dovedností při setkáních a komunikaci s německy mluvícími dospělými Mezipředmětové vztahy Zeměpis – cestování, NSR, další německy mluvící země

- Vyhodnocuje informace na základě porozumění - Rozumí textu obsahově jednodušších písní - Používá česko-německý i německo-český slovník - Umí vyplnit jednoduchý formulář - Je schopen napsat kratší gramaticky správný text - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - umí se zapojit do jednoduchých rozhovorů	- Sloveso haben v č. j. - Vazba: Wie findest du...? - Pozlišování určitého a neurčitého členu - Otázky doplňovací, oznamovací věta - slovosled - Privlastňovací zájmena – mein, dein - Číslovky, časování sloves v čísle množném - Nepravidelná slovesa – přítomný čas - Předložky: im, am, um, in, von, bis - Větný zápor – nein, nicht - 4. pád podstatných jmen - Řadové číslovky - Způsobová slovesa - Slovesa s odlučitelnou předponou - Vykání – 3. osoba čísla množného - Používání kein, keine	MKV - respektovat svébytnost odlišných kultur - na příkladu změn v našem nejbližším okolí lze rozvíjet chápání pojmu „multikulturalita“ MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - internet jako zdroj informací - práce s filmovými a televizními pořady VDO -spolupráce žáků - naslouchání názoru druhých - demokratický výběr názoru	Dějepis – historie Přírodopis – ZOO, zvířata Hudební výchova – písně Český jazyk - divadlo a film Výtvarná výchova - projekty Výchova ke zdraví zdravé potraviny, režim dne
---	---	---	---

	<u>Jednoduchá sdělení</u> - Pozdravy, představování se - Nabídky, pozvání - Poděkování a reakce na poděkování - Žádost o službu, souhlas a nesouhlas - Příprava oslavy - Prosba, žádost o pomoc, informaci - Nabídky pomoci - Osobní údaje, formulář - Přivítání a rozloučení - Omluva a reakce na ni - Přání a blahopřání - Tvoření otázek a krátkých odpovědí		
--	--	--	--

	<u>Zvuková a grafická podoba jazyka</u> - žák si osvojí základní výslovnostní pravidla, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov		
--	---	--	--

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného obsahu - Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici - Vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném slovníku - Vyhledává v textech známé výrazy, fráze a odpoví na otázky - Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu čteného článku	<u>Tematické okruhy</u> - Školní slavnost - Procházka po obchodech - Můj domov – dům, byt - Školní výlet – objednávka pobytu - Životní styl – části lidského těla, sportovní disciplíny, správná životospráva - Zájmy a koníčky, profily osobností - Příroda, počasí, zvířata - Reálie německy mluvících zemí	OSV - představování se, poznávání druhých - řešení problémových situací v mezilidských vztazích, - spolupráce ve skupině, rozdělení úkolů - nácvik řečových dovedností, komunikace - vyjadřování vlastního názoru EGS - seznamovat se s možnostmi komunikace s přáteli z dalších zemí - začleňovat poznatky z jiných předmětů	- Využití autentického materiálu (pohlednice, dopisy, video, časopisy) - Ověření a použití řečových dovedností při setkáních a komunikaci s německy mluvícími dospělými Mezipředmětové vztahy Zeměpis – cestování, NSR, další německy mluvící země

- Sestaví jednoduché písemné nebo ústní sdělení - Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - Vyžádá si jednoduchou informaci - Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	<u>Gramatika</u> - Způsobová slovesa – - - opakování - Osobní a tázací zájmena ve 4.pádě - Slovesa: gefallen, passen, slovesa s neodlučitelnou přepnou - Příslovce místa, věty s und, oder, aber - Složená podstatná jména - Použití 3. pádu po předložkách – in, auf, an, unter, vor, neben, zwischen - Přivlastňovací zájmena ve 3.pádě - Wohin + 4. pád - Préteritum haben a sein - Perfektum vybraných pravidelných a nepravidelných sloves - Použití zájmena man - Vedlejší věty se spojkou dass - Zvrátaná slovesa - Časové údaje: Wie lange? Wie oft?	- využitím článků o reáliích sledovat vývoj v dnešním světě MKV - respektovat svébytnost odlišných kultur - zajímavosti o životním stylu ve SRN - rozdíly ve stravování MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - internet jako zdroj informací - práce s filmovými a televizními pořady EV - ochrana přírody - ekologie v jiných zemích	Dějepis – historie Přírodopis – ZOO, zvířata Hudební výchova – písně Český jazyk - divadlo a film Výtvarná výchova - projekty Péče o zdraví zdravé potraviny, režim dne -
---	--	---	---

	<u>Jednoduchá sdělení</u> - Pozdravy, představování se - Nabídky, pozvání - Poděkování a reakce na poděkování - Žádost o službu, souhlas a nesouhlas - Příprava oslavy - Prosba, žádost o pomoc, informaci - Nabídky pomoci - Osobní údaje, formulář - Přivítání a rozloučení - Omluva a reakce na ni - Přání a blahopřání - Tvoření otázek a krátkých odpovědí - Procvičování rozhovorů, konverzace na dané téma <u>Zvuková a grafická podoba jazyka</u>		
--	---	--	--

	- žák si osvojí základní výslovnostní pravidla, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov		
--	--	--	--

5.4. Matematika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících prvního stupně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. čísla a početní operace - osvojení aritmetických operací ve složkách:
 - dovednost provádět operaci
 - algoritmické porozumění
 - významové porozumění
 - získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
2. závislosti, vztahy a práce s daty-rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
3. geometrie v rovině a prostoru-určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy-uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života. Výuka se realizuje většinou v kmenových třídách.

Vyučovací předmět matematika na druhém stupni se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. Předmět svým vzdělávacím obsahem navazuje na předmět matematika na prvním stupni. Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností, znalostí a vědomostí. Metody práce se převážně zaměřují na samostatnou práci žáků a na řešení problémů. Výuka se převážně realizuje kmenových učebnách.

Do výuky zařazujeme matematické soutěže: Matematická olympiáda, Klokán, Pythagoriáda.

Časové a organizační vymezení předmětu

1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
4	4+1	4+1	4+1	4+1	3+1	4	4	4+1

Vzdělávací obsah předmětu

- osvojení a rozvíjení matematických dovedností, automatizace některých činností
- osvojení a rozvíjení poznatků z aritmetiky, algebry a geometrie
- organizace celků aritmetiky, algebry a geometrie je možná dvojím způsobem – zařazení v blocích podle tematických celků nebo pevně stanovené střídání těchto celků v týdenním rozvrhu matematiky. O způsobu organizace výuky v jednotlivých ročnících rozhoduje vyučující matematiky
- při vyučovacím procesu bere učitel zřetel na všeobecné a individuální tempo žáků (práce s nadanými a slabšími žáky)
- u žáků se specifickými poruchami učení uplatňuje zásadu názornosti, používá co nejvíce pomůcek a didaktické techniky, často mění způsob práce a její rytmus, zařazuje oddechové části.

- k opakování a procvičování učiva jsou využívány výukové programy na PC. Umožňují individuální přístup k osobě žáka vzhledem k možnosti nastavení obtížnosti úlohy i volby vlastního pracovního tempa.
- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (činnostmi, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití, uvědomování si, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, k jeho realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému;
- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a ke komunikaci na odpovídající úrovni (formulování nebo přijímání matematických poznatků nebo problémů a jeho způsobu řešení)
- rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a k uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení logického myšlení a úsudku, zdůvodňování matematických postupů, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku matematiky a jejího uplatnění v běžném životě
- poskytnout žákům možnost využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech (např. odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností), rozvíjet paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjet kombinatorické a logické myšlení
- rozvíjet abstraktní a exaktní myšlení osvojováním matematických pojmů a vztahů a poznáváním jejich charakteristických vlastností
- vytvářet zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů a metod řešení) k efektivnímu využívání matematického aparátu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k provádění rozboru problému a řešení úlohy, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku
- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů
- rozvíjet zkušenosti s matematizací reálných situací, vyhodnocovat matematické modely vzhledem ke složitosti reálného světa

- vést žáky k poznávání možností matematiky a ke skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům poznávat základní matematické symboly a značky, vést je k porozumění textů s užitím matematické symboliky
- vést žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh

Kompetence občanské

- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti žáka, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- vést žáky k odpovědnosti a svědomitosti při plnění svých úkolů, k pochopení důsledků nesplnění svých povinností

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití získaných poznatků v dalších oborech lidské činnosti (např. při rozhodování o budoucím profesním zaměření žáka)

Kompetence digitální

- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí, vést je k bezpečnému, sebestojnému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení

Průřezová témata

- VDO spolupráce ve skupinách, tolerance, aktivní přístup k životu, rozvoj kritického myšlení
- EGS matematika ve světě, měna v jiných zemích
- MKV využití řešení slovních úloh
- OSV spolupráce ve skupinách, mezilidské vztahy, kooperace, samostatnost při práci, rozvíjení poznávacích schopností, rozvíjení přesné práce
- EV péče o pomůcky v matematice, ekologické zacházení a využívání pomůcek, slovní úlohy s ekologickou tematikou
- MDV vyhledávání informací a dat z různých zdrojů /PC, noviny, časopisy.../, práce a hry na PC

Matematika - 1. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	poznámky
zná číslice 0 až 20, čte a píše jednotlivé číslice -utváří soubory s daným počtem prvků a spočítá je -seřadí čísla podle velikosti, porovnává je -orientuje se na číselné ose, rozumí pojmům před, za, hned před, hned za -užívá znamének $>$, $<$, $=$, $+$, $-$ -zvládne z paměti jednoduché operace sčítání a odčítání v oboru do 20, umí zapsat a přečíst příklad -provádí rozklad na desítky a jednotky -tvoří a řeší jednoduché slovní úlohy -zná značku pro metr, litr -umí použít a doplnit tabulky -popíše a rozumí vztahu sčítanců v operaci sčítání -rozezná a pojmenuje základní útvary v rovině a prostoru	<u>Číslo a početní operace</u> obor přirozených čísel 0 až 20 číselná řada, vztahy, větší, menší, rovno <u>Součet a rozdíl</u> sčítání a odčítání do 20 bez přechodu i s přechodem desítky <u>Jednotky</u> <u>Práce s daty, závislosti-vztahy</u> tabulky, posloupnosti záměna sčítanců <u>Geometrie v rovině a prostoru</u> -rovinné útvary / trojúhelník, kruh, čtverec, obdélník / tělesa / koule, krychle, válec, kvádr /	OSV osobnostní rozvoj- smyslové vnímání, pozorování, smysl pro přesnost, výchova k samostatnosti sociální rozvoj- pěstování dobrých vztahů, ohleduplnost, komunikace EV lidské aktivity a životní prostředí-vztah člověka k prostředí /slovní úlohy /	

Matematika - 2. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	poznámky
- orientuje se na číselné ose, užívá a zapisuje vztahy rovnosti a nerovnosti - provádí z paměti jednoduché početní operace - řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace, řeší slovní úlohy se vztahem o n – více (méně), n – krát více (méně) - zaokrouhlí dané číslo na desítky - umí spoje násobení a dělení - řeší slovní úlohy s násobením a dělením - umí se orientovat v tabulkách a schématech - umí číst hodiny (různé typy) - pracuje s penězi - kreslí křivé a rovné čáry - umí rýsovat a měřit úsečku dané délky (v cm) - poznává geometrická tělesa v praxi, modeluje je - umí narýsovat lomenou čáru (uzavřenou, neuzavřenou)	<u>Číslo a početní operace</u> - číselný obor do 100 - číselná osa, zápis čísla v desítkové soustavě - sčítání a odčítání do 100 - slovní úlohy na sčítání a odčítání - zaokrouhlování čísel na desítky - sčítání a odčítání násobení a dělení 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 - slovní úlohy s násobilkou, vztahy n- krát více - méně - vlastnosti a písemné algoritmy početních operací <u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - tabulky, schémata - číselné posloupnosti - hodina, minuta, sekunda - časové údaje na hodinách - mince a bankovky <u>Geometrie v rovině a prostoru</u> - přímka, bod, úsečka - přímá, lomená a křivá čára - označení a rýsování přímky, úsečky, bodu - porovnávání úseček, střed úsečky - měření a rýsování úsečky v cm - jednoduché převody jednotek - tělesa v prostoru, modelování těles v prostoru	OSV – zvládání vlastního chování VDO – výchova k samostatnosti, sebekontroly, odpovědnosti, ohleduplnosti a přesnosti EV – slovní úlohy s ekologickou tematikou	

Vazby na další předměty: Prv: hodiny, čas, odhadování času, povolání a činnosti lidí – prodavačka – práce s penězi ČJ: slovní úlohy - čtení PČ: výroba peněz, hodin VV: modelování, znázorňování, dekor z geometrických tvarů			

Matematika - 3. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- umí číst, psát a porovnávat přirozená čísla do 1000 - zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace - automaticky užívá spoje násobílek - písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla, umí provést kontrolu - umí řešit příklady se závorkami - určuje neúplný podíl a zbytek - řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata	<u>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</u> - číselný obor do 1000 - číselná osa, orientace na číselné ose - zápis čísla v desítkové soustavě - zaokrouhlování na desítky a stovky - násobení a dělení v oboru a mimo obor násobílek, plná automatizace - vytváření a řešení slovních úloh - užití závorek - písemné sčítání a odčítání dvojčíselných a trojčíselných čísel - násobení a dělení dvojčíselných čísel jednocíselným - dělení se zbytkem, součin, podíl, zbytek - řešení slovních úloh se dvěma početními výkony <u>PRÁCE S DATY</u> - jednoduché závislosti z praktického života - tabulky, grafy, diagramy, číselné posloupnosti	OSV – komunikace a kooperace mezi žáky EV – souvislosti vývoje lidské populace a vztahy k prostředí EGS – objevujeme Evropu a svět, lidnatost států, chování evropského občana MKV – grafy a tabulky, jejich využití a používání, užití v novinách a časopisech	

- rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a tělesa - narýsuje přímku, úsečku, krajní body, průsečík přímek - měří a sestrojí úsečku s přesností na mm - převádí jednotky délky mm, cm, dm, m, km - určuje obvod jednoduchého obrazce - umí zacházet s kružítkem, narýsuje kružnici - rozeznává tělesa v prostoru, umí je pojmenovat	<u>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU</u> - základní útvary v rovině a prostoru - přímka, polopřímka, úsečka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík přímek - délka úsečky v mm, jednotky délky a jejich převody - obvod obrazce - kruh, kružnice, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, čtverec - tělesa – kvádr, krychle, koule, jehlan, kužel, válec - osová souměrnost		
Vazby na další předměty: ČJ: řešení slovních úloh, mluvíme, čteme, vymýšlíme PRV: hodiny, měření vzdáleností, práce s mapou (nadmořská výška), tělesa (hledání ve městě, na stavbách....) VV: dekorativní činnosti, stylizace, geometrické dekorace PČ: výroba měřítek, pomůcek, rozměrování, plánky výrobků..... CJ: čísla v cizím jazyce			

Matematika - 4. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- umí zapsat a přečíst čísla do 1 000 000 - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1 000 000 - umí zaokrouhlovat na tisíce - orientuje se na číselné ose do 1 000 000 - ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - umí násobit písemně jednociferným a dvouciferným činitelem - umí písemně dělit jednociferným dělitelem - umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru - zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času a umí je převádět - řeší jednoduché a složené slovní úlohy - umí provést zkrácený zápis s neznámou - umí pracovat s kružítkem - umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - umí sestrojit trojúhelník ze tří stran - pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník - umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky - dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině - určí obsah čtverce a obdélníku - pozná síť kvádra a krychle - znázorní ve čtvercové síti jednoduchý osově souměrný útvar - orientuje se v čase, vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - řeší praktické slovní úlohy a logické úlohy / obrázkové řady, magické čtverce, matematické hry/	<u>Počítání do 1 000 000</u> <u>Násobení a dělení</u> <u>Práce s kalkulátorem</u> <u>Jednotky</u> <u>Slovní úlohy</u> <u>Geometrie v rovině a prostoru</u> <u>Závislosti a jejich vlastnosti</u> -diagramy, tabulky, grafy, jízdní řády	OSV –rozvoj schopností sebepoznání – pozornost, soustředění, sebekontrola, originalita, kooperace při skupinové práci, odpovědnost, respektování názorů druhých EV –vztah člověka k životnímu prostředí EGS – porovnávání vzdáleností Evropských měst VDO –geom.tvary, souměrnost –vlajky zemí EGS – porovnávání vzdáleností, výška hor, hloubka oceánů, rychlost, jízdní řád apod.	

Matematika – 5. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- zapíše a přečte přirozená čísla větší než milion - porovnává přirozená čísla a zobrazí je správně na číselné ose - zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (pokud mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá dvě přirozená čísla - pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jedno a dvojciferným činitelem - provádí odhad výsledku a kontrolu vlastních výpočtů - řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu či dvěma výpočtům s přirozenými čísly	<u>Přirozená čísla</u> - čtení a zápis čísel větších než milion - posloupnost přirozených čísel a jejich porovnávání - zobrazování a čtení čísel na číselné ose - zaokrouhlování přirozených čísel - vlastnosti početních výkonů s přirozenými čísly - pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel - písemné algoritmy početních výkonů a jejich užití - odhad výsledku a kontrola výpočtu - řešení slovních úloh s jedním i více výpočty <u>Desetinná čísla</u> - zlomky se jmenovatelem 10, 100 a 1000 a jejich zápis desetinným číslem - desetinná čárka, řád desetin, setin a tisícín	VI – číselné údaje o ČR, evropských státech, světadílech Př – číselné údaje o vesmírných tělesech VI – časová osa VDO – spolupráce při skup. Práci EV – slovní úlohy s eko tematikou MDV – užití čísel (i římských) v mediálních pracích	

- násobí a dělí desetinné číslo deseti, stem a tisícem - násobí a dělí desetinné číslo číslem menším než deset - užívá desetinné číslo v praktických situacích - řeší jednoduché slovní úlohy na užítí desetinných čísel	- praktické modely desetinných čísel - zobrazování desetinných čísel na číselné ose - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel na celá čísla - násobení desetinných čísel deseti, stem a tisícem - pisemné sčítání a odčítání desetinných čísel do řádu setin - násobení a dělení desetinných čísel číslem menším než deset - slovní úlohy s desetinnými čísly	Pč- kuchařské recepty s desetinnými čísly a zlomky Př – průměrná teplota v různých podnebných pásích, lidské tělo – tělesná teplota	
- porovná, sčítá o odčítá zlomky se stejným jmenovatelem oboru kladných čísel - umí narýsovat obdélník, čtverec, pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník - vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce - zná a umí převádět jednotky obsahu mm², cm², dm², m², a, ha - řeší slovní úlohy na výpočty obvodů a obsahů obdélníka a čtverce - vypočítá povrch krychle a kvádrů sečtením obsahů jejich podstav a stěn	<u>Zlomky</u> <u>Rovinné obrazce, tělesa</u> - pravý úhel, kolmost, rovnoběžnost, různoběžnost - konstrukce přímk s danou vzájemnou polohou v rovině - konstrukce obdélníku, čtverce, pravoúhlého, rovnoramenného a rovnostranného trojúhelníku - výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce - odhady obvodu a obsahu jednotky obsahu a jejich převody - řešení úloh z praxe	VI – vlajky států Vv- kompozice různých prvků v rovině; využití konstrukčních dovedností v grafice Pč – papírové modely	

- orientuje se v tabulkách a umí do nich doplňovat údaje - čte a umí sestrojit sloupkový diagram - umí sestrojit a číst jednoduché grafy v soustavě souřadnic - porozumí významu znaku „ – „ pro zápis celého záporného čísla a vyznačí jej na číselné ose	- povrch krychle a kváдру (sečtením obsahů jejich podstav a stěn) - modelování těles z krychlí, propedeutika pojmu objem <u>Tabulky a grafy</u> - orientace v tabulce - proměnná, dosazování za proměnnou - čtení a sestavování tabulek různých závislostí - soustava souřadnic - grafy - orientace v jízdních řádech <u>Znázornění záporného čísla na číselné ose , teploměr</u>	VI – rozloha např. států v jednotkách čtverečních (orientačně) Vv – zachycení objemu jednoduchých těles pomocí světla a stínu (zátiší) Př – graf – teplota vzduchu během dne VI – jízdní řády
---	--	---

Matematika – 6. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
zvládá základní číselné operace s přirozenými a desetinnými čísly	Opakování učiva 5. ročníku (I. díl) - přirozená čísla, jejich zápis - porovnávání přirozených čísel - číselné operace s přirozenými čísly - desetinná čísla a zlomky		
užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka rýsuje lineární útvary převádí jednotky délky umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsah čtverce a obdélníku aplikuje vlastnosti rovinných útvarů na jednoduché praktické problémy charakterizuje a třídí základní rovinné a prostorové útvary umí identifikovat a popsat tělesa (krychle, kvádr, válec, koule) umí modelovat síť kváдру a krychle dokáže vypočítat povrch kváдру a krychle	Geometrické útvary v rovině - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody a obsahy čtverce, obdélníku, obvod trojúhelníku Geometrická tělesa - krychle - kvádr - válec - koule	Fy - měření délky OSV – rozvoj schopností poznávání, schopnost sebekontroly, rozvoj komunikace a tvořivosti, schopnost týmové práce	

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
čte a zapisuje desetinná čísla a zlomky umí zobrazit des. číslo na číselné ose porovnává a zaokrouhluje des. čísla provádí početní operace s des. čísly převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Desetinná čísla - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - převody jednotek	Fy - řešení početních úloh EGS – životní styl	
zná pojem násobek, dělitel umí použít znaky dělitelnosti rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené rozloží číslo na součin prvočísel určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N	Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel	OSV – poznatky využívá k řešení úloh z praxe	
rozlišuje druhy čar a vhodně je využívá narýsuje a změří daný úhel umí graficky přenést úhel a sestavit jeho osu rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů provádí početní a grafické operace s úhly pozná dvojice úhlů a umí využít jejich vlastností rozumí pojmu mnohoúhelník	Úhel a jeho velikost - Základní pravidla rýsování - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - druhy úhlů - početní operace s velikostmi úhlů - mnohoúhelníky	OSV – rozvoj schopností poznávání	

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti rozezná a modeluje jednoduché osově souměrné útvary určí osy souměrnosti různých útvarů	Osová souměrnost - osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary		
rozliší, znázorní a definuje různé druhy trojúhelníků a přiřazuje jim jejich vlastnosti pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) umí sestrojit těžnice, výšky trojúhelníku umí sestrojit trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	Trojúhelník - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, výšky - kružnice opsaná, vepsaná	OSV - rozvoj představivosti a tvořivosti	
orientuje se v jednotkách obsahu, umí je převádět využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání vypočítá povrch krychle, kváдру užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů krychle a kváдру	Povrch a objem krychle a kváдру - jednotky obsahu - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle a jejich sítě - zobrazování těles - povrch krychle, kváдру - jednotky objemu - objem krychle, kváдру	EV – vztah člověka k prostředí OSV – logická úvaha a kombinační úsudek při řešení problémů	

Matematika – 7. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
	Opakování učiva 6. ročníku		
vyjádří a zapíše zlomkem část celku převádí zlomky na des. čísla a naopak porovnává zlomky provádí početní operace se zlomky analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá mat. aparát v oboru racionálních čísel	Zlomky - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek	Fy, Ch, D,... - numerické výpočty OSV – řešení úloh z praxe	
rozlišuje kladná a záporná čísla umí zobrazit kladná a záporná čísla na číselné ose chápe pojem opačné číslo určí absolutní hodnotu daného čísla provádí početní operace s celými čísly provádí početní operace s racionálními čísly	Celá čísla - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace Racionální čísla - záporná desetinná čísla, záporné zlomky - porovnávání - početní operace	Fy - měření teploty, změny skupenství OSV – schopnost sebekontroly	
umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru dělí celek na části v daném poměru pracuje s měřítky map a plánů řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost - pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka	OSV – rozvoj komunikace, tvorivosti, schopnosti týmové práce Fy, Ch – vztahy mezi veličinami Ch – výpočty pomocí trojčlenky Z – měřítko plánu, mapy	

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
využívá trojčlenku při řešení slovních úloh vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí			
chápe pojem 1%, 1‰ užívá základní pojmy procentového počtu vyjádří část celku pomocí procent řeší slovní úlohy zaokrouhluje a provádí odhady řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Procenta - pojem - základ, procentová část, počet procent - promile - slovní úlohy - jednoduché úrokování	Ch - koncentrace OSV - poznatky užívá k řešení úloh z praxe EV – vztah člověka k prostředí EGS – životní styl	
pozná shodné útvary užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních úlohách umí sestavit trojúhelník z daných prvků dbá na kvalitu a přesnost rýsování načrtne a sestaví obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti určí středově souměrný útvar umí charakterizovat pojem rovnoběžníku rozlišuje různé typy rovnoběžníků umí sestavit rovnoběžník, jeho výšky a úhlopříčky odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku získané znalosti aplikuje při řešení jednoduchých úloh z praxe	Trojúhelník - shodnost geometrických útvarů - věty o shodnosti trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků Středová souměrnost - obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti Rovnoběžník - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah - obsah trojúhelníku	OSV – rozvoj představivosti a tvořivosti	

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
rozpozná a pojmenuje lichoběžník umí sestavit lichoběžník vypočítá obvod a obsah lichoběžníku rozezná a pojmenuje hranol načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině a jeho síť odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu	Lichoběžník - pojem - konstrukce - obvod a obsah Hranol - pojem hranol - povrch a objem hranolu	EGS – životní styl OSV – rozvoj představivosti, logická úvaha a kombinační úsudek při řešení problémů	

Matematika – 8. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
určí druhou mocninu a odmocninu z paměti, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech	Druhá mocnina a odmocnina - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin		
rozliší odvěsny a přepony využívá Pythagorovu větu při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku umí využít poznatky ve slovních úlohách zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Pythagorova věta - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty	OSV – poznatky využívá při řešení úloh z praxe	
určí třetí mocninu z paměti, pomocí tabulek, s pomocí kalkulačky zapíše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Mocniny s přirozeným mocnitelem - třetí mocnina - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla v desítkové soustavě - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Fy – zápis jednotek fyzikálních veličin OSV - rozvoj schopností poznávání	

rozumí pojmu výraz matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných určí hodnotu číselného výrazu zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text umí dosadit do výrazu s proměnnou	Výrazy - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou		
provádí početní operace s mnohočleny (sčítání, odčítání, násobení, rozklad na součin pomocí vzorců a vytýkání)	Mnohočleny - pojem - početní operace		
užívá a zapisuje vztah rovnosti řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav provádí zkoušku řešení matematizuje jednoduché reálné situace formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnice, úvahou, ... ověří výsledek řešení	Lineární rovnice - rovnost - lineární rovnice - slovní úlohy - výpočet neznámé ze vzorce	Fy – vztahy mezi veličinami, řešení fyzikálních úloh EGS – životní styl EV – ochrana životního prostředí OSV – logická úvaha a kombinační úsudek	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek, diagramů vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v tabulkách a diagramech	Statistika - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru	Z – třídění údajů EV – životní prostředí OSV – týmová práce MV – vztah mediálních sdělení a reality	
určí vzájemnou polohu přímky a kružnice určí vzájemnou polohu dvou kružnic užívá Thaletovu větu při řešení konstrukčních úloh vypočítává obvod a obsah kruhu	Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - Thaletova věta - délka kružnice, obsah kruhu		

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
charakterizuje válec načrtne obraz válce v rovině načrtne a umí sestrojít síť válce vypočítá povrch a objem válce analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojení matematického aparátu rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice, ...) při konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků	Válec - pojem - povrch válce - objem válce Konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti - konstrukční úlohy	OSV – rozvoj představivosti a tvořivosti OSV – přesnost, pečlivost, sebehodnocení	

Matematika – 9. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
provádí početní operace s lomenými výrazy	Lomený výraz - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy	OSV – přesnost, pečlivost	
řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	Rovnice s neznámou ve jmenovateli		
řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic zdůvodní zvolený postup řešení	Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	OSV – logická úvaha a kombinační úsudek při řešení problémů Ch – koncentrace roztoků F – pohyb tělesa	
chápe pojem funkce rozlišuje lineární a kvadratickou funkci určí zda je funkce klesající či rostoucí sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce užívá funkční vztahy při řešení úloh	Funkce - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost) - kvadratická funkce - nepřímá úměrnost	OSV – čtení z grafu	
rozliší shodné a podobné útvary užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	Podobnost - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků	OSV – rozvoj schopností poznávání a tvořivosti EV – vztah člověka k prostředí	

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
umí definovat jednotlivé funkce a jejich hodnoty určit pomocí tabulek nebo kalkulátoru užívá goniometrických funkcí při výpočtech stran pravoúhlého trojúhelníka matematizuje reálné situace s využitím funkčních vztahů	Goniometrické funkce - funkce sin, cos, tg - výpočty v pravoúhlém trojúhelníku	OSV – řešení úloh z praxe	
charakterizuje jednotlivá tělesa umí narýsovat síť vypočítá povrch a objem těles	Tělesa - kužel - jehlan - koule	OSV – řešení úloh z praxe, logická úvaha a kombinační úsudek	
řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování	Finanční matematika - základní pojmy finanční matematiky	OSV – rozvoj komunikace, schopnost týmové práce OSV - schopnost řešit aktuální finanční situaci EGS – životní styl	

5.5. Informatika

Charakteristika předmětu

Předmět Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuje a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Časové a organizační vymezení předmětu

4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
1	1	1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu

- uvádění příkladů dat, která žáky obklopují a která jim mohou pomoci lépe vyslovovat odpovědi na základě těchto dat
- popisování konkrétních situací, jejich znázorňování
- čtení informací z daného modelu
- v rám algoritmizace a programování sestavování a testování symbolických zápisů a postupů
- navrhování a popisování jednotlivých kroků při řešení různých programů
- ověřování správnosti postupů či programů, hledání případných chyb
- zaznamenávání číselných i nečíselných dat do existujících tabulek či seznamů
- dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s digitálními technologiemi

Formy realizace:

- samostatná práce u počítače
- vyhledávání v katalozích a dalších informačních zdrojích
- samostatná i skupinová tvorba

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci žáka
- učíme žáky vyhledávat informační zdroje a používat je

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k samostatnému řešení problému
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- učíme, jak předcházet problémům

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky, jak v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- učíme žáky spolupracovat ve skupině
- dbáme, aby se všichni žáci zapojili a každý měl prostor k vyjádření
- pěstujeme v žácích sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- učíme své žáky prezentovat a publikovat své názory a myšlenky

Kompetence občanské

- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- učíme žáky respektovat dohodnutá pravidla chování, ochranu soukromí a autorských práv

Kompetence pracovní

- chválíme kvalitně odvedenou práci
- důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností a závazků

Kompetence digitální

- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení přínosů a rizik digitálních technologií
- prostřednictvím digitálních technologií s žáky využíváme možnost spolupráce, komunikace, sdílení informací

Informatika – 4. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Data, informace - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) - záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku - hodnocení získaných dat vyvozování závěrů Kódování a přenos dat využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam sdílení, přenos a ochranu informace Modelování model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka Digitální technologie Hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů		

dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla		
---	--	--	--

Informatika – 5. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
vyčte informace z daného modelu	Data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů Kódování a přenos dat využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace Modelování model jako zjednodušené znázornění skutečnosti využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj	
sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Řešení problému krokováním postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj	

ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	Programování experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu Kontrola řešení porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem Informační systémy skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi Hardware a software digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů Počítačové sítě propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat Bezpečnost		
---	--	--	--

Informatika – 6. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému	Data, informace získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat Kódování a přenos dat různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastností; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity Informační systémy informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti Hardware a software pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování	OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj – morální rozvoj Matematika, zeměpis	

Informatika – 7. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a svou volbu zdůvodní zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	Modelování schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy Algoritmizace dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu Programování nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné	OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj – morální rozvoj Matematika, zeměpis, fyzika	

ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Kontrola ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu		
vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě, uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	Počítačové sítě Typy, služby a význam počítačových sítí		

Informatika –8 . ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě, uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	Programování nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Kontrola ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu Návrh a tvorba evidence dat formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel Počítačové sítě Typy, služby a význam počítačových sítí	– OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj – morální rozvoj Matematika – OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj – morální rozvoj Matematika Fyzika	

Informatika –9. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešení rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Algoritmizace dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu Programování nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné Tvorba digitálního obsahu tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora 4. Kontrola ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj – morální rozvoj Matematika OSV – osobnostní rozvoj – sociální rozvoj – morální rozvoj Zeměpis Dějepis	

vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě, uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Hromadné zpracování dat velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí Počítačové sítě Typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva Řešení technických problémů postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení Bezpečnost útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat		
--	--	--	--

	Digitální identita digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí		
--	--	--	--

5.6. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět prvouka se vyučuje od 1. do 3. ročníku .Vymezuje vzdělávací oblast týkající se člověka , rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat bezprostředně souvisejících s životem žáka a jeho okolí. Uplatníme v něm prvotní pohled do historie a současnosti a směřujeme žáky k získání dovedností pro praktický život.

Časové a organizační vymezení předmětu

1.r.	2.r.	3.r.
2	2	2+1

Vzdělávací obsah předmětu:

- prvouka se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah je rozdělen do následujících oblastí:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví – Žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce k dosažení požadovaných kompetencí:

Prvouka je koncipována jako soubor vzdělávacích námětů, které jsou podle obsahové příbuznosti členěny do jednotlivých témat , ale ve své podstatě tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy. Základním principem členění je učiva prvouky je roční cyklus , který v každoročním opakování přináší žákům nové náměty a žák se snaží porozumět proměnám přírody a v souladu s nimi ji chránit a žít v ní.Výběr učiva se řídí i dalšími skutečnostmi , jako je umístění školy, realita nejbližšího okolí, regionální historie, tradice a zvyky.

Kompetence k učení

- pracovat s nově nabytými poznatky, termíny a formulacemi
- hledat a objevovat nové v souladu se všemi činnostmi spojenými s ověřováním poznáního
- teoretické poznatky převádět do praxe

Kompetence k řešení problémů

- rozpoznat a pochopit problém, orientovat se v něm, přemýšlet o nesrovnalostech
- kriticky myslet, svá rozhodnutí být schopen obhájit

Kompetence komunikativní

- naučit se vyjadřovat své vlastní názory v logickém sledu, v ústním i písemném projevu
- respektovat a vyslechnout názory druhých
- aktivně se zapojovat do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- podílet se aktivně na práci ve skupině, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- chápat význam spolupráce, pomoci a odpovědnosti

Kompetence občanské

- schopnost vcítit se do situace ostatních lidí, odmítat útlak a jiné formy násilí
- respektovat, chránit a ocenit naše kulturní tradice a historické dědictví
- naučit se aktivně využívat svůj volný čas
- vnímavě sledovat život kolem sebe a mezilidské vztahy

Kompetence pracovní

- používat své znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje
- chránit své zdraví osvojením správných návyků a dovedností
- učit se chránit kulturní a společenské hodnoty

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření digitálního obsahu učiva
- snažíme se o předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat
- komunikujeme s žáky v digitálním prostředí

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
Zvládne orientaci v místě svého bydliště, zná významné budovy v okolí bydliště, uvede svou plnou adresu a telefon Zná prostory školy a jejich funkce, učí se novému režimu, novým návykům a dovednostem, dojde nejkratší cestou do školy a zpět, orientuje se v nejbližším okolí školy Zná své povinnosti v rodině, učí se rozlišovat práci /příprava na školu / a odpočinek / hru / pojmenuje příbuzenské vztahy, popíše významné události v rodině dokáže se přiměřeně vhodně chovat Popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích Pozoruje a zaznamenává počasí Umí vyjmenovat známé druhy rostlin a jejich zástupce určí některé jejich části Vyjmenuje některá volně žijící a hospodářská zvířata	<u>Místo kde žijeme</u> domov-prostředí naší obce, orientace v místě bydliště a jeho nejbližším okolí, adresa, telefon škola-prostory školy a orientace v nich činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy a zpět, okolí školy <u>Lidé a mezilidské vztahy</u> rodina-postavení a role každého člena rodiny, příbuzenské vztahy významné události v rodině soužití lidí-komunikace, vzájemná pomoc, <u>Příroda a život v ní</u> proměny přírody v ročních obdobích rostliny-dostupné druhy, části těla zvířata-stavba těla, volně žijící a užitková chování v přírodě	OSV, VDO-naučit se dodržovat určitá pravidla v kolektivu VDO-občanská společnost a škola-účast rodičů na akcích a jejich pomoc občan-naše obec, místo kde žijeme principy demokracie- dodržování pravidel ve třídě a mezi spolužáky MKV-lidské vztahy, vztahy v rodině, vztahy lidí na pracovišti etnický původ-člověk a jeho vzhled, odlišnosti i souvislosti etnických skupin, ukázky různých kultur EV- ekosystémy- les, okolí lidského obydlí / zvířata, rostliny / vztah člověka k prostředí, třídění odpadu MDV-práce v realizačním týmu / skupině/ utváření	

Pozoruje a uvědomuje si chování lidí v přírodě Pojmenuje základní části lidského těla Zná příznaky běžných nemocí a pravidla užívání léků, umí přivolat první pomoc, dodržuje základní hygienické návyky, pečuje o zevnějšek Zná pravidla silničního provozu a bezpečného chování při pobytu venku, je obezřetný ve styku s cizí osobou Vyjmenuje dny v týdnu, části dne, zná hodiny, učí se roční doby a měsíce v nich Rozezná základní materiály a jejich užití pro výrobu předmětů Rozlišuje různé činnosti lidí /povolání/ vyjmenuje základní služby, využívá volného času k odpočinku a regeneraci sil	<u>Člověk a jeho zdraví</u> lidské tělo- jednotlivé části těla, základní potřeby a projevy člověka péče o zdraví, výživa-denní režim, zdravá a pestrá strava, nemoc, úraz, první pomoc, základní hygienické návyky osobní bezpečnost-bezpečné chování v silničním provozu, krizové situace /týrání, šikana/ <u>Lidé a čas</u> orientace v čase –režim dne, hodiny, kalendář, roční doby <u>Věci a činnosti kolem nás</u> předměty denní potřeby- různé materiály jejich užití práce a volný čas lidí-povolání, služby náplň volného času	obrazů, krátkých zpráv na dané téma	
--	--	--	--

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, dokáže bezpečně dojít do školy a domů, učí se zásady bezpečného a správného chování ve škole i mimo školu, aby chránil své zdraví i zdraví ostatních - uplatňuje poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o práci lidí, o práci dříve a dnes - rozlišuje děj v minulosti, současnosti a budoucnosti, umí číst celé hodiny - pozoruje změny v přírodě v ročních obdobích - uvádí příklady výskytu organismů v určitém prostředí (zahradu, louku, les, rybník...)	<u>Místo, kde žijeme</u> - domov, orientace v místě bydliště - škola, činnosti ve škole - naše vlast, domov, národ, státní symboly - Evropa a svět <u>Lidé kolem nás</u> - rodina, život a funkce rodiny - soužití lidí, komunikace - právo a spravedlnost, práva a povinnosti žáků školy <u>Lidé a čas</u> - orientace v čase, časový řád - určování času, režim dne - současnost a minulost v našem životě, proměny a průběh lidského života <u>Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody</u> - Vesmír a Země, den, noc, roční období - rostliny a živočichové, části těla rostlin a živočichů, životní projevy a potřeby, životní prostředí rostlin a živočichů - ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, třídění odpadu, živelné pohromy	OSV – vytváření přátelského kolektivu na základě vzájemného poznávání a spolupráce, základy společenského chování a sociální dovednosti, Uvědomuje si etické problémy, s nimiž se setkává ve škole (dobro, zlo) VDO – naše obec, místo, kde žijeme EGS - olympijská myšlenka, sport, práva dětí EV - lidská sídla, péče o prostředí kolem sebe, ekosystémy, třídění odpadu MDV – příprava samostatných projektů, možnost uveřejnění ve školním časopise	

- pojmenuje části lidského těla, zná smysly - uvědomuje si nebezpečí - snaží se předcházet nebezpečným a krizovým situacím - zná zásady zdravé výživy	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - lidské tělo, části lidského těla - životní potřeby a projevy - zdraví a nemoc, úraz, první pomoc - muž a žena, vývoj jedince - zdravá výživa, denní režim, pitný režim - osobní nebezpečí, bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista)	MKV – lidé jsou různí, tolerance	
Vazby na další předměty: VV – lze využít kterékoliv téma pro výtvarné zpracování ČJ – encyklopedie, práce s nimi, atlasy rostlin, živočichů, vyhledávání informací, vyprávění, formy společenského styku, poslech příběhu PČ – lze využít každé téma k využití při pracovních činnostech HV – hudební relaxace, hymna, poslechové a hudebně pohybové činnosti TV – prvoučně branné vycházky			

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- vyznačí v plánu místo svého bydliště a školy, umí obec zařadit do kraje - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí - orientuje se na mapě ČR, ví, co znamenají barvy na mapě - rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině - zná význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - umí tolerovat odlišnosti dětí, spolužáků - zná pravidla slušného chování, zná pojem povinnost, práce zábava - umí využít časové údaje a pracovat s nimi při řešení různých situací v životě - užívá pojmy minulost, současnost, budoucnost - umí popsat průběh lidského života	<u>MÍSTO, KDE ŽIJEME</u> - domov, škola, obec, město, místní krajina, části krajiny, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačná místa v obci - okolní krajina, region, světové strany - naše vlast – domov, národ, státní symboly, ČR na mapě a její sousedé <u>LIDÉ KOLEM NÁS</u> - rodina, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, povolání - soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, tolerance, pravidla slušného chování - právo a spravedlnost, práva dítěte, práva a povinnosti školáka - kultura a sport, zájmové aktivity dětí a lidí <u>LIDÉ A ČAS</u> - orientace v čase, kalendář, denní režim, roční období - jednotky času - současnost a minulost v našem životě, průběh lidského života	VDO – naše obec, místo kde žijeme MKV – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci OSV – lidé kolem nás, vztahy mezi lidmi VDO – pravidla chování smysl pro demokracii, práva a povinnosti	

- umí požádat o pomoc pro sebe i ostatní			
Vazby na další předměty: ČJ: vypravování, popis, čtení, čtení map, časopisů, encyklopedií, vyhledávání informací, formy společenského styku, výstava knih, návštěva knihovny, atlasy M: geometrické tvary, praktické používání jednotek kg, °C, l CJ: pozdravy, názvy zvířat HV: hymna ČR, poslech, zpěv, využití hudby k relaxaci PČ: dopravní značky, pěstitelské práce, výrobky vánoční, velikonoční VV: dekorativní práce, moje rodina, naše vesnice, příroda živá a neživá, uplatňování subjektivního vidění, rostliny, Živočichové TV: sport ve světě, sportovní utkání, nutnost pohybu a sportu v životě člověka			

5.7. Přírodověda

Charakteristika předmětu

Předmět přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku, navazuje na učivo prvouky. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, směřuje k dovednostem pro praktický život.

Výuka v dané oblasti je založena na vlastním prožitku žáka, vychází se z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků může být velkou pomocí pro zvládnutí nových životních situací. Pomáhá jim při hledání jejich postavení v různých sociálních skupinách, při upevňování pracovních i režimových návyků.

Časové a organizační vymezení předmětu

4.r.	5.r.
2	2

Vzdělávací obsah předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- získávání základních vědomostí o Zemi, člověku a technice
- poznávání základních jevů a vztahů v přírodě
- poznávání souvislostí mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou
- rozvíjení schopností žáků samostatně i s pomocí učitele poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy
- utváření si kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku
- orientace žáků v otázkách aktivního zdraví a uplatnění osvojených dovedností ve vztahu k vlastní osobě i jiným lidem
- chápání fyziologických, psychických a sociálních změn spojených s dospíváním
- zvládnutí orientace v krizových situacích (návykové látky, osobní bezpečí) a vytvoření dovednosti rozpoznávat je, předcházet jim, zaujímat žádoucí postoje a volit správná rozhodnutí ve prospěch svého zdraví
- vytvoření dovednosti za pomoci dospělých organizovat svůj denní pracovní i odpočinkový režim ve smyslu zdravého životního stylu

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce vedoucí k dosažení klíčových kompetencí

V celé vzdělávací oblasti pracují žáci samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách, využívají vlastní poznatky, používají literaturu a encyklopedie, pracují s počítačem nebo se radí s učitelem, provádějí jednoduché pokusy a zapisují, k jakým závěrům došli, řeší různé kvízy, křížovky a doplňovačky, zapojují se do her na procvičení nebo upevnění učiva. Probíhají besedy, exkurze, rozhovory, promítají se naukové filmy. Nadaní žáci si připravují zajímavosti z tematických okruhů a seznamují s nimi ostatní žáky, vychází se ze zájmů žáka. Při skupinové práci pomáhají žákům, kteří požádají o radu. Žáci s SPV pracují ve dvojici, mohou požádat o radu jiného žáka nebo učitele, pracují na počítači, ke své činnosti používají různé pomůcky nebo knihy, kde si mohou ověřit správnost řešení úlohy.

Do výuky je zařazeno projektové vyučování, problémové vyučování, poslech čteného. Můžeme zde využít také E-U-R: evokace – uvědomění si významu – reflexe. **Evokace** – žáci si aktivně vybavují své dosavadní představy, zkušenosti, vědomosti, dovednosti. Dozvídáme se, co již o tématu víme, nebo co si myslíme, že víme. Žáci se aktivně zapojují do výuky, přemýšlí, používají jazyk k vyjádření myšlenek. **Uvědomění si významu** – žáci se setkávají s novými informacemi a myšlenkami vztahujícími se k tématu. Myšlenky uspořádávají, třídí, strukturují, dávají do souvislosti s dosavadním poznáním. Formulují nové otázky. Pracují samostatně nebo ve spolupráci se svými spolužáky. Žáci sledují, jak se vyvíjí jejich vlastní chápání nových poznatků. **Reflexe** – žáci nové učivo dávají do souvislosti se zkušeností z evokace. Diskutují, vyměňují si názory. Formulují své nové chápání tématu. Vznikají nové otázky. Uvažují nad tím, co se naučili.

K tomu přistupuje individuální hodnocení, sebeevaluace skupiny a učitelovo hodnocení práce skupiny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- plánovat, organizovat a řídit vlastní učení (rozhovory, práce s literaturou)
- teoretické poznatky převádět do praxe (besedy, exkurze, vycházky, poznávání nejbližšího okolí, kladný vztah k bydlišti)
- pracovat s užívanými termíny, znaky a symboly (práce s encyklopedií a práce na počítači)
- samostatně pozoruje a experimentuje (pokusy)

Kompetence k řešení problému

- využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů (problémové vyučování), kriticky myslet, svá rozhodnutí být schopen obhájit (referáty, výstupní práce)
- ošetřit jednoduché zranění, zavolat záchrannou službu, znát telefonní čísla první pomoci (praktická cvičení)

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu (vypravování)
- zapojovat se do diskuse a obhajovat svůj názor (besedy, rozhovory, diskuze)
- chovat se jako účastník silničního provozu (projektové vyučování – Dopravní výchova – dopravní hřiště)

Kompetence sociální a personální

- vytvářet pravidla skupiny, podílet se pozitivně na aktivní práci ve skupině, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- chápat potřebu efektivně spolupracovat při řešení problému

Kompetence občanské

- schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení (besedy, exkurze)
- chovat se vhodně, solidárně, vzájemně si pomáhat, mít úctu a být snášenlivý (modelové situace)
- chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (Den zdraví, cvičné evakuace – opouštění školní budovy)
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy (výukové programy Centra ekologické výchovy, exkurze do vodní elektrárny)
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (besedy, naučné filmy)

Kompetence pracovní

- používat své znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje (pokusy, referáty)
- používat účinně materiály, nástroje a vybavení (různé výrobky)

učit se ochraně svého zdraví i zdraví druhých lidí a ochraně životního prostředí

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření digitálního obsahu učiva
- snažíme se o předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat
- komunikujeme s žáky v digitálním prostředí

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody - nachází souvislosti a princip rovnováhy mezi vzhledem přírody a činností člověka - porovnává základní projevy života na konkrétních organismech, třídí je prakticky do skupin podle jednoduchých klíčů a atlasů - zná pojem ekosystémy a umí zařadit organismy do těchto lokalit - umí posoudit důležitost člověka při ochraně přírody, vytváří zodpovědný přístup k přírodě a dokáže zodpovědně zacházet s odpady. - dokáže vážit a měřit látky s praktickým využitím základních jednotek	<u>ROZMANITOST ŽIVÉ A NEŽIVÉ PŘÍRODY A JEJÍ OCHRANA</u> <u>Společenstva živých organismů</u> Potravní vazby - společenstva lidských obydlí, lesů, polí a vod Rostliny a houby – stavba těla, rozdíly, praktické využití Živočichové – znaky života, stavba těla, potřeby a projevy, základní zástupci jednotlivých skupin Životní podmínky – podnebí a počasí, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, rozmanitost životních podmínek Ochrana přírody – odpovědnost člověka, jeho přístup k ochraně a tvorbě životního prostředí, likvidace odpadů, ochrana před ekologickými katastrofami, šetření elektrickou energií a vodou <u>Látky a jejich vlastnosti</u> třídění, změny látek a jejich skupenství Měření a vážení látek s praktickým využitím základních jednotek /délka, hmotnost, objem, čas, teplota/ Voda a vzduch- výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, čistota vody, složení vzduchu, jeho vlastnosti, proudění a význam vzduchu pro život	Ma – převody jednotek Pokusy Pokusy Vv-roční období Hv – poslech Atlasy, knihovna Pozemek, louka ,les Vv – rostliny a houby Pokusy EV – vodní zdroje,lidská sídla Dv – počasí Vv – malba krajiny Pč – zpracování odpadu	

- třídí horniny a nerosty, pozná rozdíl mezi horninou a nerostem	Horniny a nerosty	EV – separace odpadů	
--	--------------------------	----------------------	--

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- změří základní veličiny pomocí jednoduchých přístrojů a nástrojů - roztřídí a určí jednotlivé přírodniny podle nápadných znaků - vysvětlí na základě poznatků o Zemi a sluneční soustavě střídání času a ročních období, pohyb Slunce a Země, význam Slunce pro život na Zemi - třídí a porovnává konkrétní organismy do skupin podle klíčů a atlasů, zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách - rozlišuje základní společenstva v okolí školy, popíše vztahy mezi organismy a jejich prostředím - zhodnotí kriticky konkrétní činnost člověka v přírodě a její prospěšnost či škodlivý vliv na zdraví člověka a stav přírody	<u>Rozmanitost živé a neživé přírody a její ochrana</u> Látky a jejich vlastnosti –třídění látek, změny látek a jejich skupenství, vlastnosti a porovnávání látek, měření veličin s praktickým užitím základních jednotek délky, hmotnosti, objemu času, teploty Základní elektrický obvod – bezpečnost, technický pokrok, alternativní zdroje energie Nerosty a horniny, půda – hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik a vlastnosti půdy Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, vznik Země, zemská přitažlivost, magnetismus, magnetické póly, význam Slunce, podmínky života na Zemi Živočichové, rostliny a houby – jejich základní skupiny, zástupci, stavba těla, třídění podle různých kritérií Chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů, význam chovu domácích zvířat, chov zvířat v ZOO Rovnováha v přírodě – vzájemné vztahy mezi organismy, potravní řetězce	Ma – převody jednotek pokusy Pč – výroba jednoduchých strojů Encyklopedie Referáty Pč – sluneční soustava Vv – planety, sluneční soustava Pokusy Práce s atlasy Vv – rostliny a houby Hv – lidové písně Ma – slovní úlohy Čj – popis EV – živočichové části světa EV – ekosystémy, vodní zdroje, třídění odpadu	

- umí vysvětlit základní pojmy v oblasti lidského těla (části těla, kostra, svalová soustava, dýchací soustava, oběhová soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, kožní soustava, smyslová soustava, nervová soustava, rozmnožovací soustava) - účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na svoje zdraví a nároky svého okolí - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho ochranou - uplatňuje ohleduplné chování k osobám druhého pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku - modelových situacích předvede jednoduché způsoby odmítání návykových látek - umí účelně použít obranné modely chování v situacích ohrožujících život či zdraví člověka	<u>Člověk a jeho zdraví</u> Lidské tělo Péče o zdraví, zdravá výživa - denní režim, pitný režim, zdravá strava, prevence nemocí, péče o zdraví v rodině, intimní a duševní hygiena, zdravý životní styl, relaxace, otužování, úrazová prevence Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, plánované rodičovství, etická stránka sexuality /předčasné sexuální zkušenosti, nebezpečí sexuálních chorob, HIV a AIDS, zneužívání dětí, pedofilie/ Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, nebezpečí hracích automatů, zákony omezující kouření, požívání alkoholu a drog Osobní bezpečí – chování v krizových situacích / šikana, týrání, zneužívání/ Linka důvěry, krizová centra Bezpečnost chování v silničním provozu a první pomoc Chování v situacích hromadného ohrožení	Den bez úrazů M – kalorická hodnota potravin Čj – jídelníček, recepty zdravé výživy Pč – studená kuchyně, stolování Tv – ZTv – postižení spoluobčané Akce Zdravé zuby OSV – rozhovory, diskuse Vv - rodina MKV – člověk a jeho zdraví, ekologická výchova Globální problémy naší planety Prevence šikany Dopravní hřiště OSV – péče o zdraví , osobnost lidí pečujících o záchranu lidských životů /policie, záchranáři, lékaři/	
--	--	---	--

5.8. Vlastivěda

Charakteristika předmětu

Předmět vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku, navazuje na učivo prvouky. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, uplatňuje pohled do historie a současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Základ výuky v dané oblasti by měl směřovat k vlastnímu prožitku žáka a vycházet z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků může být velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací. Může jim pomoci při hledání jejich postavení mezi vrstevníky, při upevňování pracovních i režimových návyků.

Časové a organizační vymezení předmětu

4.r.	5.r.
2	2

Vzdělávací obsah předmětu

Místo, kde žijeme - Důraz je kladen na teoretické a praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi a k zemím EU.

Lidé kolem nás - Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Tento okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Lidé a čas - Žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vychází se od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Žáci se učí samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, hlavně od členů své rodiny, od lidí v nejbližším okolí. Společně navštěvují památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

Rozmanitost přírody – Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze.

Člověk a jeho zdraví – Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce vedoucí k dosažení klíčových kompetencí

V celé vzdělávací oblasti pracují žáci samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách, využívají vlastní poznatky, používají literaturu a encyklopedie, pracují s počítačem nebo se radí s učitelem, provádějí jednoduché pokusy a zapisují, k jakým závěrům došli, řeší různé kvízy, křížovky a doplňovačky, zapojují se do her na procvičení nebo upevnění učiva. Probíhají besedy, exkurze, rozhovory, promítají se naukové filmy. Nadaní žáci si připravují zajímavosti z tematických okruhů a seznamují s nimi ostatní žáky, vychází se ze zájmů žáka. Při skupinové práci pomáhají žákům, kteří požádají o radu. Žáci s SPV pracují ve dvojici, mohou požádat o radu jiného žáka nebo učitele, pracují na počítači, ke své činnosti používají různé pomůcky nebo knihy, kde si mohou ověřit správnost řešení úlohy.

Do výuky je zařazeno projektové vyučování, problémové vyučování, poslech čteného. Můžeme zde využít také E-U-R: evokace – uvědomění si významu – reflexe. **Evokace** – žáci si aktivně vybavují své dosavadní představy, zkušenosti, vědomosti, dovednosti, dozvídáme se, co již o tématu víme, nebo co si myslíme, že víme. Žáci se aktivně zapojují do výuky, přemýšlí, používají jazyk k vyjádření myšlenek. **Uvědomění si významu** – žáci se setkávají s novými informacemi a myšlenkami vztahujícími se k tématu. Myšlenky uspořádávají, třídí, strukturují, dávají do souvislosti s dosavadním poznáním. Formulují nové otázky. Pracují samostatně nebo ve spolupráci se svými spolužáky. Žáci sledují, jak se vyvíjí jejich vlastní chápání nových poznatků. **Reflexe** – žáci nové učivo dávají do souvislosti se zkušeností z evokace. Diskutují, vyměňují si názory. Formulují své nové chápání tématu. Vznikají nové otázky. Uvažují nad tím, co se naučili.

K tomu přistupuje individuální hodnocení, sebeevaluace skupiny a učitelovo hodnocení práce skupiny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
teoretické poznatky převádět do praxe
pracovat s užívanými termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problému

rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech
kriticky myslet, svá rozhodnutí být schopen obhájit

Kompetence komunikativní

formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, v ústním i písemném projevu
rozumět různým typům textů a záznamů, přemýšlet o nich a reagovat na ně
aktivně se zapojovat do společenského dění

Kompetence sociální a personální

vytvářet pravidla skupiny, podílet se pozitivně na aktivní práci ve skupině, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
chápat potřebu efektivně spolupracovat při řešení problému

Kompetence občanské

schopnost vcítit se do situace ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení

respektovat, chránit a ocenit naše tradice i kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní

používat své znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

učit se chránit kulturní a společenské hodnoty

Kompetence digitální

vedeme žáky k vytváření digitálního obsahu učiva

snažíme se o předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat

komunikujeme s žáky v digitálním prostředí

Vlastivěda - 4. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- poznává své okolí, vztahy a souvislosti, místní a regionální realie - určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu - orientuje se v pravidlech silničního provozu jako chodec i cyklista, bezpečně se pohybuje po komunikacích v místě bydliště a okolí - rozvíjí národní cítění a vztah ke své zemi - vyhledává informace o České republice (přírodní podmínky, obyvatelstvo, tradice...) - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - zdůvodní základní význam chráněných částí přírody - přispívá ke zlepšení životního prostředí - pozoruje rozdílnost map obecně zeměpisných a tematických, orientuje se v základních druzích map, určí světové strany v přírodě i v mapě - vyhledává základní údaje na mapách ČR	Místo, v němž žijeme <u>Naše obec a okolí</u> – poloha v krajině a ČR, vzájemné působení krajiny a lidí v ní žijících, světové strany a orientační body v krajině, minulost a současnost obce <u>Dopravní výchova</u> – bezpečnost silničního provozu v místě bydliště a okolí, chodec, cyklista <u>Naše vlast</u> – domov, krajina, národ, národní hrdost, vlastenectví, soužití národů a národností v jedné zemi <u>Základy státního zřízení a politického systému ČR</u> <u>Státní symboly</u> <u>ČR – přírodní podmínky, oblasti ČR, cestovní ruch</u> <u>Chráněné krajinné oblasti, národní parky a životní prostředí</u> <u>Mapy obecně zeměpisné a tematické</u> – obsah, grafika, vysvětlivky, měřítko, světové strany na mapě i v přírodě, kompas, buzola	VDO – naše obec, místo, kde žijí (Čj, Vv) MKV, VDO – národnosti v ČR Hv – hymna ČR EGS – naši sousedé Vv – státní symboly Dopravní hřiště EV – národní parky a chráněné oblasti ČR M – jednotky délky (měřítko mapy) Čj – čtení mapy OSV – lidé kolem nás VDO – soužití lidí, národnostních menšin VDO – chování ve společnosti, zkoumání a řešení etických problémů, aktivní zapojení do diskuse, vyslechnout a respektovat názory ostatních	

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi a rozlišuje je - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které už není možno tolerovat - rozpozná porušování základních lidských práv - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práci našich předků v hlavních dějinných obdobích - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek, archivů, knihoven a sbírek muzeí a galerií pro pochopení minulosti a využívá nejrůznější informace z dostupných zdrojů	Lidé kolem nás <u>Soužití lidí</u> – mezilidské vztahy, pomoc nemocným, handicapovaným a sociálně slabým, politické strany, spolky, církve <u>Chování lidí</u> – pravidla slušného chování <u>Právo a spravedlnost</u> <u>Národnostní menšiny</u> <u>Kultura – její podoby a projevy</u> <u>Základní globální problémy</u> – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí Lidé a čas <u>Orientace v čase a časový řád</u> – historie jako časový sled událostí, letopočet, časová osa <u>Významné události našich dějin</u> – nejstarší osídlení území naší vlasti, první státní útvary – Velká Morava, Přemyslovci, počátky křesťanství, české země za vlády Karla IV., husitství, Jiří z Poděbrad, Habsburkové <u>Regionální památky</u> – svědectví práce našich předků, významní rodáci Stavební a písemné památky – péče o historické památky	VDO – základní globální problémy MKV – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci M, Vv – časová osa Vv – staré české pověsti Vv, Čj – písmo (hlaholice, latinka, azbuka a jiné) Vv – historické slohy v umění a architektuře Hv – nejstarší dochované písně, staré hudební nástroje Čj – ukázky z literatury Návštěva muzea a knihovny MDV – naukové filmy	
--	--	---	--

	<u>Báje, mýty a pověsti</u> – místní i národní, probuzení zájmu o dějiny národa i regionu		
--	---	--	--

Vlastivěda - 5 . ročník

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- orientuje se v pravidlech silničního provozu jako chodec i cyklista, bezpečně se pohybuje po komunikacích v místě bydliště a okolí - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního historického, politického, správního a vlastnického - přispívá ke zlepšení životního prostředí - zprostředkuje ostatním zkušenosti a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu naší vlasti a v jiných zemích - vyhledává podrobnější údaje na mapách naší republiky a Evropy - orientuje se na politické mapě Evropy v rozmístění evropských států a států EU	Místo, v němž žijeme <u>Naše obec a okolí</u> <u>Dopravní výchova</u> – bezpečnost silničního provozu v místě bydliště a okolí, chodec, cyklista <u>Kraje České republiky</u> – územní samospráva, krajské zastupitelstvo, hejtman, obecné seznámení se s kraji ČR <u>Plzeňský kraj</u> – krajské město, významné obce a města, průmysl, zemědělství, dopravní síť, historické zajímavosti, kulturní památky, přírodní poměry, surovinové zdroje, služby a obchod, rekreační a chráněné krajinné oblasti <u>Praha</u> – hlavní město ČR, historie, památky, úřady, průmysl, dopravní obslužnost, služby a obchod, kulturní instituce apod. <u>Mapy obecně zeměpisné a tematické</u> – regiony ČR, plán Prahy, ČR na mapě Evropy a světa, glóbus <u>Evropa a svět</u> – ČR v Evropě a ve světě, sousední státy ČR,	VDO – naše obec, místo, kde žijí (Čj) Dopravní hřiště Exkurze (nabídka) – Plzeň (možno spojit s návštěvou zoo – Př) - Chanovice – skanzen - Klatovy – muzeum - Horažďovice – muzeum Čj – pražské pověsti Vv – plán Prahy MV - virtuální procházka Prahou – internet M – měřítko mapy, čtvercová síť Čj – encyklopedie Výstavka fotografií z dovolených v zahraničí Aj – Velká Británie, Londýn MKV, EGS	

- rozliší a pojmenuje jednotlivé světadíly a oceány na mapě světa a na glóbu - vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi - chápe rozdíly mezi lidmi, postupně si osvojuje modely kulturního a tolerantního chování a jednání na základě společně vytvořených pravidel soužití - získává ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí - orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - srovnává a hodnotí na konkrétních ukázkách způsob života našich předků ve vybraných obdobích našich dějin, důležitých pro pochopení vývoje společnosti a vztahů mezi lidmi - využívá nejrozumnější informace z dostupných zdrojů	významné evropské státy a střediska cestovního ruchu, povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, národnostní složení a hospodářství Evropy, EU, NATO, OSN Poloha světadílů a oceánů na Zemi Lidé kolem nás <u>Soužití lidí</u> – mezilidské vztahy, pomoc nemocným a sociálně slabým <u>Chování lidí</u> – pravidla slušného chování, principy demokracie <u>Právo a spravedlnost</u> – národnostní menšiny <u>Kultura</u> – její projevy a podoby <u>Základní globální problémy</u> – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí – současný stav Lidé a čas <u>Významné události našich dějin</u> – počátky utváření novodobého českého národa, národní obrození České země ve 2 polovině 19. století Vynálezy a objevy 19. stol. První světová válka, vznik Československé republiky	OSV – práva dítěte a život v demokratické společnosti, srovnání s jinými zeměmi, lidé kolem nás VDO – soužití lidí, nár. menšiny, právo a spravedlnost VDO – základní globální problémy MKV Čj – Národní divadlo Hv – hudební skladatelé 19. stol. Vv – umění a architektura různých historických období Vv – vynálezy EGS, MKV, VDO, MDV Čj – samizdat Hv – exiloví písničkáři (Kryl, Hutka apod.)	
---	---	--	--

	Meziválečná léta, Mnichov, druhá světová válka, nacistická okupace Československá republika po druhé světové válce - poválečná léta, totalita, obnova demokratického vývoje po roce 1989 Česká a slovenská federativní republika, vznik ČR r. 1993 Charakteristika současné vývojové etapy ČR		
--	--	--	--

5.9. Dějepis

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis navazuje na získané vědomosti na prvním stupni z předmětů vlastivěda a přírodověda. Výuka dějepisu probíhá ve všech ročnících druhého stupně dvě hodiny týdně.

Výuka dějepisu je nezbytně nutná pro orientaci v současném světě. Umožňuje, aby žáci pochopili jednotlivé etapy vývoje lidstva vlastního národa i souvislosti s vývojem ve světových dějinách. Seznamují se s významnými historickými událostmi, osobnostmi i kulturou, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam pro orientaci v současném společenském životě a pro jejich budoucnost. Důraz je položen na poznání vlastního národa a místního regionu.

Žák se učí pracovat s dokumenty různého charakteru a umí je využívat jako zdroj informací. Měl by se naučit orientovat se v historických, etických, politických a dalších faktech a přitom si utvářet svůj vlastní hodnotový systém, který by měl obhajovat.

Těmito cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. Žák se naučí pracovat s učebnicí, historickými mapami a dokumenty, odbornou literaturou. V řešení přiměřených úkolů využívá poznatky z jiných předmětů či aktivit, například z četby, divadelních představení, exkurzí, muzeí aj. Výuka dějepisu probíhá v kmenových třídách.

Obsahové, časové a organizační vymezení

6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
2	2	2	2

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vede k rozvíjení vlastního historického vědomí, k získávání orientace v historickém čase, k nalézání vazeb a vztahu mezi historickými fakty, jejich vysvětlování, na jehož základě žáci mohou pochopit procesy ve společnosti a zaujmout k nim stanovisko. Dějepis nemůže být vyučován bez faktů; fakta slouží jako stavební kameny. Jejich osvojení má význam nejen informační, ale také argumentační. Žáci v tomto předmětu postupně projdou vývoj lidské společnosti od vzniku člověka až po 20. století. důraz bude kladen na vývoj české státnosti, na historii regionu a na místopis v souvislosti s vývojem Evropy a světa.

Organizace

Předmět Dějepis je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a společnost a vyučuje se jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v domovských učebnách, popřípadě v počítačové učebně, může však probíhat také v terénu či v muzeích.

Vyučovací předmět Dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

Zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států...

Matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky...

Výtvarná výchova – stavební slohy, významní umělci a jejich díla...

Hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé...

Cizí jazyky - významní spisovatelé a jejich tvorba

Občanská výchova – stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém

Tělesná výchova – odkaz řecké kultury-olympijské hry...

Průřezová témata

OSV – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, morální rozvoj...

VDO – principy demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská snášenlivost, tolerance

EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, dopad průmyslové revoluce na přírodu...

MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, mezinárodní solidarita...

EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně-demokratické revoluce...

MDV – využívání různých zdrojů pro získávání informací

Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- rozvíjet schopnost číst s porozuměním texty
- vést žáka k organizování vlastního učení a celoživotního vzdělávání
- vést žáka k vyhledávání a porovnávání informací z různých zdrojů, k používání správných termínů a symbolů
- využívat informace z časové osy a historických map k vytváření časových a prostorových představ
- nabídnout žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku dějin kultury a přínosu jednotlivých států a civilizací pro rozvoj vzdělanosti (besedy, exkurze, historické vycházky...)
- žák poznává smysl získávání dějepisných poznatků a jejich využití v běžném životě
- žák je schopen posoudit úroveň svých dosažených výsledků, určit, co mu činí obtíže a navrhnout možnou cestu ke zlepšení

Kompetence k řešení problémů

- žák se učí vyhledávat potřebné informace pro řešení úkolů v učebnici a pro práci s mapovým a obrazovým materiálem
- porovnáváním historického a současného stavu se žák učí argumentovat a obhajovat své stanovisko

Kompetence komunikativní

- žák se postupně učí rozumět odbornému textu
- žák se zdokonaluje ve schopnosti pracovat s dějepisnou mapou
- žák nachází zdroje informací na internetu a v tištěných médiích
- prostřednictvím samostatných vystoupení na zadané téma se žák učí výstižně formulovat své myšlenky a vyjadřovat je v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

- žák rozvíjí dovednost kooperovat ve skupině při plnění zadaných úkolů
- osvojuje si pravidla týmové spolupráce, seznamuje se s prožitkem odpovědnosti za společnou práci
- žák se učí obhajovat stanovisko skupiny a prezentovat výsledky její práce ostatním
- napomáhá svými znalostmi a zjištěními ke společnému poznání kolektivu třídy jako celku

Kompetence občanské a pracovní

- žák postupně směřuje k poznání vývoje lidské společnosti v různých regionech světa
- žák si vytváří povědomí o specifice vývoje vlastního národa, formují se základy občanské

hrdosti a vlastenectví

- žák poznává základní principy soužití lidí v dějinách, historické zákony a společenské normy i jejich paralely v současnosti
- žák si utváří základní vztah k umění a uměleckým dílům
- žák si formuje vztah k historii jako potenciálnímu zájmu a koníčku, který může být základem pro příští profesní volbu v oblasti humanitních věd a umění

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci a předcházeli situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- na konkrétních příkladech uvede důležitost dějepisných znalostí - uvede příklady zdrojů informací o minulosti - umí vysvětlit poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven a galerií - osvojí si práci s časovou přímkou - dokáže pracovat s pojmy prostor a čas - osvojí si základní periodizaci dějin - dokáže objasnit rozdíl mezi vědeckým a církevním pohledem na vznik světa a na vznik člověka	<u>Úvod do studia dějepisu</u> Proč a jak poznáváme minulost Hmotné a písemné prameny-archivy, muzea, galerie, knihovny Vnímání historického času, hlavní etapy lidských dějin Teorie vzniku světa – vědecká a náboženská <u>Pravěk</u> <u>STARŠÍ DOBA KAMENNÁ</u> Charakteristika pravěku Způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů EV – člověk a příroda	Archivy, muzea, knihovny v regionu

- charakterizuje dílo a odkaz významných osobností - uvědomuje si prolínání kulturních vlivů	Helénistická kultura	MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu	
rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- objasnit vliv přírodních vlivů na vývoj římské společnosti - učí se chápat formy státní moci - umí vysvětlit podstatu a význam křesťanství - vytváří si představu o životě a jednání osobností a společenských skupin - s pomocí mapy popíše územní rozsah římské říše - objasní vliv římské kultury na evropskou civilizaci - uvědomuje si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	<u>ŘÍM</u> Království Římská republika, její rozkvět a krize Punské války Vznik a vývoj římského císařství Počátky křesťanství Římská kultura Rozdělení římské říše, pád západořímské říše Naše země v době římské		

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- osvojí si rozdělení středověku na jednotlivé etapy - chápe velké změny v Evropě, které nastaly v důsledku příchodu nových etnik - dokáže objasnit zásadní odlišnosti byzantské, arabské a franské kulturní oblasti - učí se chápat úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka - charakterizuje první státní útvary na našem území - uvědomí si obohacení Evropy kulturními vlivy z Orientu - seznámí se s rolí panovnických dynastií při vzniku středověkých států - uvědomuje si odkaz patronů českých zemí - dokáže charakterizovat románskou kulturu a dobový životní styl	<u>STŘEDOVĚK</u> <u>RANÝ STŘEDOVĚK</u> Utváření středověké Evropy Byzantská, arabská a franská říše První státní útvary na našem území Počátky a rozvoj českého státu Formování prvních státních celků v Evropě Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev Šíření křesťanství, křesťanská kultura Boj mezi moci světskou a církevní Křížové výpravy Románská kultura a životní styl raného středověku	EGS – formování evropských států, křížové výpravy MKV – náš etnický původ (odlišné myšlení a vnímání světa) EV – historické památky	
- učí se chápat změny hospodářské, politické, sociální a kulturní - seznámí se s rozvojem českého státu a jeho významem ve střední Evropě	<u>VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK</u> Středověká kolonizace, rozvoj zemědělství, řemesel a obchodu Středověká města	VDO – Magna charta 1215 – vznik parlamentu	Historie obce, ve které žijí

- dokáže objasnit postavení a úlohu církve ve středověké společnosti, objasní problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - seznámí se s husitskou tradicí - uvede významné památky a představitele gotické kultury - žák se učí chápat historický rozměr pojmů tolerance a intolerance	Český stát za vlády posledních Přemyslovců Nástup Lucemburků – vláda Karla IV. Gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev společnosti v období vrcholného středověku Stoletá válka Husitství – příčiny, průběh, výsledky, významné osobnosti <u>POZDNÍ STŘEDOVĚK</u>	MKV – předsudky, stereotypy katolické církve, husitství - kolonizace pohraničí	Husitství na klatovsku
- charakterizuje období vlády Jiřího z Poděbrad a období jagellonské v kontextu s evropským vývojem - popíše změny v hospodaření pozdně středověké společnosti – podnikání šlechty (rybníkářství ...) - umí charakterizovat pozdně gotickou kulturu	Doba poděbradská Jagellonský stát a stavovská monarchie Hospodářský a technický rozvoj v našich zemích a v západní Evropě Cesta ke vzniku středoevropského soustátí Pozdní gotika	EGS – mírové poselství Jiřího z Poděbrad	Rybníkářství – Jižní Čechy

- objasní hospodářské a kulturní změny v Evropě v souvislosti se zámořskými objevy - umí vysvětlit pojem reformace, její příčiny a cíle - posoudí třicetiletou válku jako mocensko-ideový konflikt a jako důsledek náboženské nesnášenlivosti	<u>NOVOVĚK</u> <u>POČÁTKY NOVOVĚKU</u> Renesance a humanismus Objevné plavby a jejich společenské důsledky Náboženská reformace Počátky absolutních monarchií Česká stát v předbělohorských poměrech Třicetiletá válka	EGS – reformace - objevení Ameriky MKV – předsudky katolické církve - nové světy, mýtus nadřazenosti	
---	--	--	--

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- žák se seznámí se situací v českých zemích a vybraných evropských zemích po třicetileté válce - žák dokáže rozpoznat základní znaky barokní kultury, umí uvést hlavní představitele a památky barokní kultury, charakterizuje životní styl jednotlivých společenských vrstev - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil hospodářský, společenský a kulturní rozvoj našich zemí a ostatních států Evropy - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie, uvědomuje si význam boje za nezávislost	<u>OBDOBÍ OD 2. POL. 17. STOL. DO KONCE 18. STOLETÍ</u> Společnost-nové typy monarchií Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce Kultura v 17. a 18. století – životní styl, architektura, malířství, sochařství, literatura, hudba, školství Osvícenství – rozvoj vzdělanosti, vědy, techniky a umění Anglická buržoazní revoluce Habsburská monarchie a české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. Situace ve Francii, Rusku, Prusku a Velké Británii Boj amerických osad za nezávislost, vznik USA <u>SHRNUTÍ</u>	VDO – rekatolizace, náboženská nesnášenlivost EV – historické památky VDO – USA (Listina práv a svobod, ústava)	Začátek školního roku – opakování středověku

- objasní vliv Francouzské revoluce na evropský vývoj - uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur - uvědomuje si vliv rychlého rozvoje průmyslu na změny ve společnosti a na životní prostředí - chápe rozdílné tempo modernizace společnosti a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje v jednotlivých částech Evropy a světa - chápe emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - chápe národní obrození jako celoevropský jev, jehož výsledkem je utváření novodobých národů - dokáže uvést významné představitele ČNO a uvědomí si význam jejich obrozeneckých snah - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - chápe historický rozměr pojmu rasismus	<u>NOVOVĚK OD KONCE 18. STOL. DO ROKU 1914</u> Velká francouzská buržoazní revoluce – příčiny, průběh, význam pro Francii i evropské dějiny Napoleonské války a jejich důsledky Průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury Národní a obrozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj Utváření novodobého českého národa Kultura 1. poloviny 19. století – romantismus, biedermeier Revoluční události r. 1848 v Evropě a v našich zemích Postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol. Základní rysy české politiky, její hlavní představitelé Procesy sjednocování v Německu a Itálii Občanská válka v USA Vznik Rakouska-Uherska Kultura 2. poloviny 19. století a počátku 20. století První světová válka – 1914-1918 Vyhlášení Československa	EV – průmyslová revoluce, dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, změny tvárnosti krajiny VDO – občanská společnost MDV – NO – obroda českého jazyka; knihy , noviny ... MKV – rasismus – otrokářství v USA	
---	--	---	--

Výstupy předmětu	Učivo	Průřezová témata	poznámky
- učí se chápat období první poloviny 20. stol. jako dobu dvou nejničivějších světových válek - demonstruje zneužití techniky ve válkách a jeho důsledky - charakterizuje vývoj Československa v kontextu s evropským a světovým vývojem - uvědomí si změnu mezinárodně-politických vztahů v souvislosti se vznikem komunistického režimu - uvědomí si souvislost mezi špatným stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - snaží se chápat klady a nedostatky demokratických systémů - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - uvědomí si historický rozměr pojmů nacionalismus, extrémismus a agrese - seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky, protektorátu - učí se úctě k odkazu účastníků protifašistického odboje - učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události r. 1948	<u>MODERNÍ DOBA</u> <u>SITUACE V LETECH 1914 – 1918</u> 1. světová válka – politické, sociální a kulturní důsledky (opakování) Nové politické uspořádání Evropy Vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy Mezinárodně politická situace v Evropě ve 20. letech Počátky fašistického hnutí Československo v meziválečném období Světová hospodářská krize a její důsledky První projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek Cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky Protektorát Čechy a Morava 2. světová válka, holocaust Domácí a zahraniční odboj Mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa Poválečné Československo v letech 1945 – 1948	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; rozvoj vědy a techniky ve 20. století a z toho vyplývající problémy lidstva EGS – vznik SN VDO – ČSR – vztah Češi – Němci – Židé MKV – rasismus ve 20. stol., lidská solidarita během válek OSV + VDO – holocaust EGS – OSN – cesty ke spolupráci VDO – totalitní režim MDV – propaganda	Začátek školního roku – opakování dějin novověku

- učí se chápat možnosti různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech - učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - snaží se pochopit vznik a problémy bipolárního světa - seznámí se s vnitřní situací v naší republice – události r. 1968 - učí se chápat důvody postupného rozpadu východního bloku - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v r. 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR - učí se poznávat vliv médií na každodenní život a na politické dění - uvědomuje si nebezpečí terorismu - uvědomuje si význam začlenění našeho státu do EU - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Únorový převrat 1948 <u>SRHNUTÍ</u> <u>DĚJINY OD POLOVINY 20. STOL. DO SOUČASNOSTI</u> Postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace ČSR ve všech oblastech společenského života a i v každodenním životě lidí Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, úloha OSN Rozpad koloniálního systému mimoevropský svět Vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) Charakteristika západních zemí – vybrané příklady Obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ Rozpad Československa, vznik ČR Česká republika na přelomu tisíciletí Technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace a problémy současnosti	VDO – ČSR a komunismus, Listina práv a svobod, Charta 77 EGS – Východ x Západ, Varšavská smlouva – NATO VDO – formy vlády EGS – začlenění ČR do integračního procesu, vstup do EU MDV – sdělovací prostředky, politika, každodenní život	
---	--	---	--

	<u>ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ – HLAVNÍ MEZNÍKY VE VÝVOJI LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</u>		
--	--	--	--

5.10. Občanská výchova

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v předmětu Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb

Výuka občanské výchovy probíhá ve všech ročnících druhého stupně jednu hodinu týdně. Předmět vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Postupně rozvíjí a formuje občanský profil žáka. Zaměřuje se na utváření aktivních občanských postojů, rozvíjí sounáležitost s ostatními zeměmi, vychovává k toleranci, k respektování lidských práv, k úctě k hodnotám. Pomáhá žákům orientovat se ve významných událostech společenského života. Seznamuje žáky s činností politických institucí a orgánů, s hospodářským životem. Učí žáky respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití, vyjadřovat své názory, formovat postoje a přebírat za ně odpovědnost. Učí je hodnotit sebe a druhé, přijímat kritiku. Učí se orientovat na trhu práce, volit budoucí střední školu a povolání.

K nejeefektivnějším formám výuky patří práce s učebnicí, přístupnějšími historickými dokumenty, odbornou literaturou, dialogické metody a řešení přiměřených úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali i v jiných učebních předmětech, z televizních pořadů, z internetu, z tisku, z návštěv muzeí, kulturních památek apod.

Časové vymezení předmětu

6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
1	1	1	1

Vzdělávací obsah předmětu

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- prohlubování vědomostí a dovedností žáků ze společenskovední oblasti
- základní orientace ve významných oblastech společenského života s přihlédnutím ke konkrétním místním a regionálním podmínkám
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- vedení k sebepoznávání
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- snaha o maximální sepejetí učiva s praktickým životem

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce k dosažení požadovaných kompetencí

- vyučovací hodina – diskuse, řízený rozhovor, anketa, samostatná i skupinová práce, práce s PC, video, soutěže, testy a kvízy
- beseda
- exkurze
- dotazníky

Kompetence k učení

- vyučující předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- vyučující nabízí žákům pestré aktivační metody a formy práce /hry, kvízy, ankety, soutěže, besedy atd./
- žák dokáže propojit získané poznatky se širšími souvislostmi a praxí

Kompetence k řešení problémů

- žák dokáže využívat získané vědomosti k řešení vyskytnuvších se problémů
- žák třídí nabyté poznatky a kriticky hodnotí své výsledky
- žák dokáže vyhledávat potřebné informace, umí s nimi pracovat, nalézá řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žák se umí pohotově a výstižně vyjadřovat
- žák prezentuje své postoje a názory a obhájí je
- žák používá rozmanité prostředky verbální i neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální

- žák rozvíjí a upevňuje dobré mezilidské vztahy
- žák umí spolupracovat v týmu, naslouchá, pomáhá aktivně se zapojuje do skupinové práce
- žák umí hodnotit svou práci i práci druhých

Kompetence občanské

- žák zná a chápe základní legislativní normy i obecné morální zákony a chová se podle nich
- žák dodržuje pravidla slušného chování
- žák respektuje odlišné názory ostatních
- žák respektuje a chrání naše národní tradice a kulturní dědictví
- žák se aktivně zapojuje do kulturního života v obci
- žák formuje své volní a charakterové rysy
- žák se zodpovědně rozhoduje podle dané situace

Kompetence pracovní

- žák je veden k odpovědné volbě povolání
- žák získává správné pracovní návyky
- žák dokáže efektivně organizovat svou vlastní práci

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření digitálního obsahu učiva
- snažíme se o předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat
- komunikujeme s žáky v digitálním prostředí
- učíme žáky využívat digitální technologie při učení, volit technologie pro danou činnost či řešený problém

Průřezová témata

- OSV /sociální a osobnostní rozvoj/
- VDO /občan, občanská společnost a stát, participace občanů v politickém životě/
- EGS /Evropa a svět/
- MKV /multikulturalita, kulturní difference, mezilidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity/
- EV /lidské aktivity a problémy životního prostředí, místní i globální ekologické hrozby, vztah člověka k prostředí/
- MDV /tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu/

Občanská výchova – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	Poznámky
- žák se umí orientovat v kalendáři - umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků a tradic - má přehled o státních svátcích, ostatních svátcích a významných dnech ČR - uvádí příklady pořekadel, přísloví, pranostik a dalších útvarů lidové slovesnosti	<u>ROK V JEHO PROMĚNÁCH A SLAVNOSTECH</u> - cyklus dne, týdne a roku - svátky, tradice a zvyky - svátky podzimu, zimy, jara a léta	Z – planeta Země Projekt – „Vánoční a velikonoční zvyky“ Čj – folklór, ústní lidová slovesnost D – historické podklady státních svátků OSV – sdílení zážitků s kolektivem, spolupráce ve skupině	

Občanská výchova – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák vysvětlí pojem domova z hlediska sounáležitosti k rodině, obci, regionu a vlasti - uvádí příklady, které pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a okolí - chápe a uvádí příklady výhod i nevýhod života na vesnici a ve městě - vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny pro zdravý vývoj - rozpozná možné příčiny rodinných problémů a naznačuje vhodné způsoby jejich řešení - popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje - chápe soulad a spojitost mezi stránkou příjmovou a výdajovou - dokáže správně nakládat se svým kapesným, úsporami a svěřeným majetkem - zná zásady zdravé výživy a zdravého životního stylu	<u>DOMOV A RODINA</u> - pojem domova a rodiny - prostředí domova - vývoj rodiny - bydliště a jeho okolí - lidé okolo nás - manželství a rodičovství - funkce rodiny - vztahy v rodině - rodinné problémy - úplná a neúplná rodina - náhradní rodinná péče - hospodaření rodiny - zdravý životní styl - péče o fyzické a duševní zdraví	Projekt – sestavení základního rodokmenu Čj – příklady z literatury dokladující pevný vztah k domovu D – historický vývoj rodiny M – deník hospodaření Výchova ke zdraví – zásady zdravé výživy	

Občanská výchova – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák uvádí významné historické mezníky v dějinách našeho národa - určí zajímavá a památná místa našeho státu - uvede příklady významných osobností, které nás v minulosti proslavily ve světě	<u>NAŠE VLAST</u> - pojem vlast - kořeny našeho národa a státu - pověsti o počátcích národa - naši slavní předkové - osobnosti kulturního, sportovního a společenského života, slavní vynálezci - co nás ve světě proslavuje	Čj – ukázky z nejstarších kronik a literatury D – nejstarší české dějiny	

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák uvádí příklady památných míst regionu - připomíná příklady místních tradic a zvyků - na příkladech uvádí, čím se zabývá místní obecní úřad a s jakými problémy se na něj můžeme obracet - chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním krásám - chápe pojem vlastenectví a uvádí konkrétní příklady	<u>NAŠE OBEC, REGION, ZEMĚ</u> - obec a region, ve kterém žiju - historie a současnost naší obce - místní pověsti a tradice - památná místa a významné osobnosti našeho regionu - ochrana regionálních kulturních památek a přírodních objektů - významná místa naší země - Praha – „Matka měst“	EV – vztah člověka k prostředí MKV - multikulturalita ČJ – regionální pověsti OSV – zájem o své okolí	

Občanská výchova – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák uvádí jednotlivé složky podílející se na výchově a chápe nezastupitelnost rodiny v tomto procesu - chápe povinnosti rodičů vůči dětem a dětí vůči rodičům - vysvětlí pojem národa z hlediska své sounáležitosti k českému národu a českému státu - uvádí možné příčiny vzniku prvních států v období rozpadu prvobytně pospolné společnosti - určí významné historické mezníky našich dějinách - určí zajímavá a památná místa našeho státu - uvádí příklady významných osobností, které proslavily náš národ ve světě - uvádí významná díla z oblasti vědy a kultury - na příkladech doloží pojem vlastenectví - vysvětlí význam a historický původ našich státních symbolů - uvádí památná místa a významné osobnosti regionu	<u>RODINA, NÁROD, VLAST</u> - RODINA - základní jednotka společnosti - historický vývoj rodiny - NÁROD – jeho kořeny a historie - pověsti o počátcích národa - národní bohatství /přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti, zvyky a tradice/ - STÁT – možné příčiny vzniku prvních států /v obecné rovině/ - znaky státu - pojem státní moc - NAŠE VLAST – význam slova vlast - národní a státní symboly - základní mezníky naší historie - tradice české státnosti	OSV – osobnostní rozvoj EGS – jsme nedílnou součástí Evropy a světa MKV – multikulturalita EV – vztah člověka k prostředí Dějepis Český jazyk a literatura Přírodopis Zeměpis	

--	--	--	--

Občanská výchova – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák zná funkci peněz a majetku v životě člověka a jejich místo mezi dalšími hodnotami - správně rozeznává odlišnosti mezi veřejným a soukromým sektorem - na příkladech vyloží podstatu tržního hospodářství - má základní orientaci v hospodářské politice obce a státu, v jejích cílech a nástrojích - zná význam pojmů: rozpočet, majetek, vlastnictví, spoluvlastnictví, kapitál, akcie, daně, výroba, trh, obchod, služby, národní důchod	<u>MAJETEK A BOHATSTVÍ</u> - majetek a formy majetku /osobní, rodinný, obecní, družstevní a státní/ - zdroje získávání majetku a jeho tvorba - práce - majetek soukromý a veřejný - osobní, rodinný, obecní a státní rozpočet - kapitál a formy kapitálu - akcie - pojem vlastnictví a spoluvlastnictví - formy vlastnictví a spoluvlastnictví - ochrana vlastnictví - vývoj vlastnických vztahů - principy tržního hospodářství	M – peníze, finanční matematika	

--	--	--	--

Občanská výchova – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák dokáže uvádět a charakterizovat nejzávažnější planetární problémy současnosti a naznačit způsoby jejich řešení - chápe význam společného mezinárodního řešení nastalých ekologických problémů, současně si však uvědomuje i nebezpečí tzv. „zelené diktatury“ - uvádí způsoby, jakými se i on sám může podílet na ochraně přírodního a kulturního prostředí ve svém bydlišti a regionu - vyjadřuje svůj osobní postoj k uvedeným problémům	<u>PŘÍRODNÍ BOHATSTVÍ A JEHO OCHRANA</u> - člověk – nedílná součást přírody - typy krajín, krajinotvorné prvky - zásahy člověka do přírody a jejich možné negativní důsledky - základní složky životního prostředí - globální ekologické problémy současného světa a způsoby jejich řešení - odpovědnost člověka za osud naší planety - ochrana životního prostředí /státní, nestátní a mezinárodní organizace/	EV – vztah člověka k prostředí EGS – jsme nedílnou součástí Evropy a světa Přírodopis – ekologie Den Země	

Občanská výchova – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák porovnává různé podoby a projevy kultury /odívání, bydlení, stolování, vyjadřování, cestování ... / - uvádí základní rysy, znaky a představitele základních uměleckých slohů - zná nejvýznamnější kulturní památky svého regionu - vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí - orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí - dokáže rozpoznat skutečné umění od kýče - chová se šetrně ke kulturním památkám - zaujímá kritické postoje k projevům vandalismu - respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti, projevuje cit pro kulturní rozdíly - zná všeobecné zásady slušného společenského chování při návštěvách kulturních akcí a v praxi je dodržuje	<u>KULTURA A JEJÍ ROZVÍJENÍ</u> - kultura a umění - materiální a duchovní kultura - kulturní památka - kulturní dědictví - umění jako jednotný výraz doby – základní umělecké slohy, jejich znaky a představitelé - kulturní instituce	MKV - multikulturalita Dějepis Výtvarná výchova Hudební výchova Příležitostné návštěvy výstav, koncertů, muzeí a divadelních představení různých žánrů	

Občanská výchova – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák na příkladech známých států dokáže rozlišit republiku od monarchie, demokracii od diktatury - vysvětlí přednosti demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - charakterizuje složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce - uvádí příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivnit život občanů - stručně komentuje průběh a výsledky voleb - zná hlavní představitele státní moci	<u>STÁT A PRÁVO</u> - vznik státu a právních norem, historické typy státu - stát demokratický a totalitní - formy státu /monarchie a republika/ - složky státní moci - moc zákonodárná - parlament - moc výkonná –vláda, prezident, ministerstva - moc soudní - práva a povinnosti občanů, právo a morálka - volby, principy voleb a volební systém - znaky našeho volebního práva - význam politického pluralismu - státní správa a samospráva / orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich hlavní úkoly/	Projekt – „Ministerstva“ Dějepis Zeměpis VDO – formy participace občanů v politickém a veřejném životě	

Občanská výchova – 8.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák dokáže charakterizovat hlavní etapy vývojového cyklu člověka, fáze lidského života, tělesné, duševní i sociální změny v průběhu života - chápe význam efektivního využití volného času pro tělesné a duševní zdraví člověka - uvědomuje si pocit odpovědnosti za své jednání i za případné následky - uvědomuje si význam správné životosprávy a zdravého životního stylu v období dospívání	<u>ČLOVĚK A DOSPÍVÁNÍ</u> - dospívání - problémy a rizika období dospívání - hledání nového naplnění života - účelné využití volného času - delikvence a kriminalita mládeže	OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj Beseda se zástupcem Policie ČR Člověk a zdraví Přírodopis	

Občanská výchova – 8.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák na příkladech dokumentuje způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování pozitivních schopností a dovedností - rozlišuje pojmy formální a neformální skupina - chápe smysl a význam kamarádství, přátelství a lásky v životě člověka - uvědomuje si všechna rizika i možné následky „sexu bez lásky“, rozumí pojmu „bezpečný sex“ - zná základní paragrafy „Zákona o rodině“ - vnímá všechny problémy i důsledky předčasně uzavíraného manželství a nezralého rodičovství - vysvětlí, za jakých podmínek člověk může, resp.nemůže uzavřít manželství - objasňuje význam zásad společenského styku a kulturního chování pro svůj vlastní život i pro život společnosti - rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům mohou vést - respektuje odlišné názory lidí, odlišné způsoby jejich chování a myšlení - je tolerantní k národnostním menšinám	<u>ČLOVĚK HLEDAJÍCÍ SPOLEČENSTVÍ</u> - člověk – tvor společenský - mezilidské vztahy /komunikace a kooperace/ - kamarádství, přátelství a láska - problematika sexu bez lásky - manželství a rodičovství - rodina a společnost / péče státu o rodinu, zákon o rodině - odpovědnost rodičů za péči oděti a jejich výchovu - problematika a rizika nezralého manželství a rodičovství - příčiny rozvodovosti, vliv disharmonických vztahů mezi rodiči na vývoj dítěte - náhradní rodičovská péče, orgány sociální péče o matku a dítě - problematika mezilidské intolerance a nesnášenlivosti	OSV – osobnostní a sociální rozvoj Beseda s lékařem /gynekologem, sexuologem/ Člověk a zdraví Přírodopis	

Občanská výchova – 8.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák zná vědní discipliny zabývající se zkoumáním neživé přírody - pojmenovává vlastnosti společné pro všechny živé organismy i pro věci neživé - chápe výjimečné postavení člověka v živočišné říši - objasňuje, jaký význam má správná životospráva pro zdraví člověka - uvědomuje si všechna rizika /zdravotní, ekonomická, sociální/ i následky způsobené škodlivými návyky	<u>ČLOVĚK HLEDAJÍCÍ SVŮJ SVĚT</u> - hierarchie forem bytí /neživá příroda, živá příroda, živočich/ - člověk jako rozumný živočich - specifika člověka - lidský život a čas - zdravý způsob života - prevence tělesného zdraví - zásady zdravé výživy - škodlivé návyky a jejich rizika	OSV – osobnostní rozvoj Projekt – „Škodlivost kouření“ Člověk a zdraví Přírodopis Dějepis	

Občanská výchova – 8.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák uvádí příklady morálního a nemorálního jednání a zaujímá k nim svůj vlastní postoj - chápe odpovědnost člověka za vlastní činy a jednání - na příkladech vysvětluje rozdíl mezi právní a mravní normou - dokáže na konkrétních případech popsat a rozlišit projevy morálního a nemorálního jednání, kladných i záporných vlastností člověka - chápe, že je důležité rozvíjet dobré charakterové stránky a potlačovat vlastnosti záporné - rozumí pojmům: morálka, etika, norma, charakter, humanismus, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus - uvědomuje si význam vůle a dokáže posilovat své volní vlastnosti - získává představu o vlastním sebepoznání - určuje si základní životní cíle a snaží se nalézat cesty k jejich realizaci - zamýšlí se nad smyslem lidského života v konání dobra a prospěchu nejen ve své, ale i obecné rovině života	<u>ČLOVĚK HLEDAJÍCÍ SÁM SEBE</u> - morálka a etika, city a emoce - rozdíl mezi morální a právní normou - člověk jako osobnost - typy lidského temperamentu - charakter člověka, charakterové vlastnosti, svědomí - základní všelidské morální hodnoty - principy humanismu - vlastenectví - vůle a volní jednání - sebepoznání, sebevědomí, sebehodnocení, sebekritika - sociální pozice a sociální role - životní cíle, plánování života - hledání smyslu lidského života	OSV – osobnostní, morální a sociální rozvoj	

Občanská výchova – 8.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák dokáže uvést základní dokumenty týkající se lidských práv a svobod a objasňuje jejich význam - popíše, která základní práva dítěte vymezuje „Úmluva o právech dítěte“ a uvádí příklady porušování nebo ohrožování práv dítěte v současném světě - uvádí, jaká základní lidská práva garantuje „Ústavní listina práv a svobod“, zdůvodňuje význam těchto práv pro vlastní život - uvádí příklady situací, v nichž se často setkáváme s porušováním nebo ohrožováním základních lidských práv a svobod, objasňuje možné důsledky - na příkladech z nedávné minulosti nebo současnosti uvádí nejzávažnější problémy v oblasti lidských práv u nás i ve světě	<u>ČLOVĚK A PŘEDPOKLADY SOUŽITÍ</u> - člověk a řád - lidská práva v zrcadle dějin - principy demokracie - demokracie přímá a nepřímá - vývoj demokracie v dějinách - pojetí demokracie ve 20.a21.století - současné problémy v oblasti lidských práv - Všeobecná deklarace lidských práv - Ústavní listina práv a svobod - Helsinská konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě - Charta 77 - Úmluva o právech dítěte	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém a společenském životě OSV – osobnostní a sociální rozvoj Dějepis	

Občanská výchova – 9.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák chápe smysl a důležitost vzájemné lidské solidarity, spolupráce a její podmínky - uvědomuje si význam svobodného životního světového názoru - seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi a náboženskými hnutími - vnímá vliv víry a náboženství v životě člověka - pochopí význam náboženské tolerance a svobody - respektuje odlišné názory na víru či ateismus u jiných osob	<u>SMYSL SPOLEČENSTVÍ</u> - různé úrovně a struktury společenství - různé formy a roviny spolupráce - podmínky dobré spolupráce - co je pro člověka posvátné - náboženství – charakteristika hlavních světových náboženství /křesťanství, judaismus, islám, buddhismus a hinduismus/ - náboženství monoteistická a polyteistická - křesťanské desatero - význam svobodného životního názoru - nezastupitelnost rodiny v životě člověka - roviny lásky, odpovědné pojetí partnerství	OSV – osobnostní rozvoj MKV – kulturní a náboženská diference, multikulturalita, mezilidské vztahy Dějepis Zeměpis Český jazyk a literatura	

Občanská výchova – 9.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák uvádí příklady na různé formy sdružování občanů na základě „Listiny základních práv a svobod“ - zná základní principy jednotlivých typů státní moci a dokáže je charakterizovat - orientuje se v základních historických meznících formování naší státnosti - dokáže popsat jednotlivé kroky při tvorbě zákona - zná úlohu a pravomoci jednotlivých složek činných v trestném řízení	<u>OBČANSKÁ SPOLEČNOST</u> - sdružování občanů – obec a stát, organizovaná pospolitost - formy sdružování občanů, svoboda sdružování a demokratické principy samosprávy - přírozená a volná seskupení a jejich právní vymezení /politické strany, spolky a společnosti, zájmové organizace, odbory, obce, státy/ - ústava – struktura a obsah státní moci /legislativa, exekutiva, judikatura/ - proces tvorby zákona a právní řád, orgány právní ochrany - úloha policie, státního zastupitelství, advokacie, notářství a soudů/ - přestupky, trestné činy a druhy trestů - státnost českých zemí /historický i současný pohled/	OSV – osobnostní a sociální rozvoj VDO – formy participace občanů v politickém a veřejném životě Dějepis Český jazyk a literatura	

Občanská výchova – 9.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák dokáže jmenovat významné planetární problémy a naznačuje způsoby jejich společného řešení na národní i mezinárodní úrovni - dokáže vyjádřit svůj postoj k uvedeným problémům - uvádí způsoby, jakými se může i on sám podílet na ochraně přírodního a kulturního prostředí obce a regionu - chápe dějinnou odpovědnost člověka za osud Země a lidstva	<u>ŽIVOT ČLOVĚKA NA PLANETĚ ZEMI</u> - ekologické dějiny – ohrožení podmínek života na Zemi - planetární problémy a jejich důsledky /odpady, znečištění ovzduší a oceánů, ozónová díra, skleníkový efekt, ohrožená fauna a flóra/ - potřeba změny postoje člověka k ekologickým problémům /nové technologie, přímé a nepřímé zdravotní a psychologické vlivy na člověka, mravní a ekonomický vztah a dopad/ - úcta k životu - význam mezinárodní bezpečnosti a společného postupu při řešení globálních problémů lidstva	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – Evropa a svět kolem nás Člověk a zdraví Zeměpis Přírodopis	

Občanská výchova – 9.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák chápe význam a smysl evropské integrace - uvádí příklady některých projevů globalizace a objasní jejich klady i zápory - vysvětlí význam členství ČR v EU a uvádí příklady výhod, které z členství v EU vyplývají - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU - uvádí příklady činnosti mezinárodních organizací a institucí, ke kterým má ČR vztah - posoudí význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy - chápe význam OSN a NATO při řešení konfliktů a při zajišťování kolektivní bezpečnosti - popíše výhody spolupráce mezi státy	<u>SVĚT A EVROPA</u> - význam a smysl evropské integrace - mezinárodní ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce - problematika globalizace /projevy, klady a zápory/ - významné mezinárodní organizace a společenství /EU, OSN, NATO, UNESCO, WHO, UNICEF, Rada Evropy../ - kolektivní bezpečnost, boj s organizovaným zločinem - jednotící prvky evropské kultury a civilizace - mezinárodní vztahy - integrační proces v Evropě	EGS – Evropa a svět kolem nás MKV – multikulturalita VDO – formy participace občanů v politickém životě Dějepis Zeměpis	

Občanská výchova – 9.ročník

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák chápe přímou souvislost mezi životní úrovní a úrovní národního hospodářství - uvádí konkrétní rozdíly v životní úrovni různých zemí i mezi různými společenskými vrstvami - uvádí příklady sociální politiky státu	<u>SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÉ VZTAHY</u> - životní úroveň - sociální a hospodářská politika státu, sociální péče - státní rozpočet a jeho tvorba - národní hospodářství, jeho struktura - tvorba a přerozdělování národního důchodu, vliv inflace - daňová politika - důchodová politika - formy sociálních dávek - životní minimum a nezaměstnanost - pracovní právo, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, „Zákoník práce“ - činnost „Úřadu práce“	OSV – osobnostní a sociální rozvoj MKV – princip sociálního smíru a solidarity Návštěva „Úřadu práce“	

5.11. Fyzika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Fyzika na 2. stupni svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže...) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy.

K neefektivnějším formám výuky patří práce s učebnicí, odbornou literaturou, sledování demonstračních experimentů, vlastnoruční provádění pokusů, řešení přiměřených úkolů, umění souvislostí mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda.

Výuka předmětu probíhá v odborné učebně.

Časové vymezení

6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
2	2	1+1	1+1

Vzdělávací obsah předmětu

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci
- předcházeli situacím, ohrožují bezpečnost zařízení i dat

Fyzika – 6. ročník

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	poznámky
rozliší na příkladech pojmy „těleso“ a „látka“ posoudí jejich rozdělení charakterizuje molekulu jako částici tvořenou ze dvou či více atomů charakterizuje pojem neustálého a neuspořádaného pohybu částic a porozumí jevům (např. difúzi), které jej potvrzují dokáže změřit sílu siloměrem určí pomocí olovnice svislý směr charakterizuje gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa porozumí pojům „elektrování“, „elektrické pole“ a „elektrická síla“ uveďte složení atomu, druhy elektrických nábojů, el. síly, částicové složení atomu, kladný a záporný iont uveďte druhy magnetických pólů u magnetu u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu dokáže graficky znázornit indukční čáry magnetu vysvětlí pojem „magnetizace“ zjistí zda na těleso působí magnetická síla charakterizuje magnetické pole Země	<u>VLASTNOSTI LÁTEK A TĚLES</u> Stavba látek Vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek. Vzájemné působení částic. Měření síly, gravitace Siloměr. Porovnávání sil. Skládání sil. Elektrické vlastnosti látek Elektrování. Elektrické pole. Model atomu. Magnetické vlastnosti látek Působení magnetu. Magnetické pole. Cívka. Využití elektromagnetu.	EV – vztah člověka k prostředí, ochrana přírody OSV – orientace podle kompasu	

porozumí pojmu „fyzikální veličina“ dokáže vyjadřovat výsledek měření číselnou hodnotou a jednotkou u těchto veličin: délka hmotnost objem hustota čas teplota umí aplikovat vztah pro výpočet hustoty látky experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu dokáže rozhodnout, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší této znalosti využívá při řešení problémů a úloh z praxe	Fyzikální veličiny, jednotky, měřidla, využití Délková měřidla. Měření. Vážení. Měření času, teploty. Převody jednotek. Výpočet hustoty. Změny objemu při zahřívání a ochlazování.	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění řešení problémů OSV – cvičení organizace práce ve dvojicích a ve skupině	
dokáže rozlišit (i pokusně) vodič a izolant sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu a pojmenuje jeho části pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud uvede hlavní jednotku elektrického napětí (V) uvede hlavní jednotku elektrického proudu (A)	<u>ELEKTRICKÝ OBVOD</u> Elektrický proud Elektrický obvod. Sestavení elektrického obvodu. Elektrický proud, napětí. Vodiče, izolanty. První pomoc.	EV – šetření el. energií OSV – cvičení organizace práce ve dvojicích a ve skupině	

obecně charakterizuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic objasní podstatu el. proudu u kovů (usměrněný pohyb volných elektronů), kapalin (pohyb iontů), plynů (pohyb volných elektronů a iontů) dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem ověří existenci magnetického pole a druhy magnetických pólů u cívky s proudem vysvětlí funkci elektromagnetu a jeho využití v praxi sestaví rozvětvený elektrický obvod podle schématu a pojmenuje jeho části	Magnetické pole elektrického proudu Elektrický obvod s cívkou. Rozvětvený elektrický obvod Rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod	OSV – bezpečné zacházení se spotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem EV – třídění odpadu, ochrana přírody OSV – cvičení organizace práce ve dvojicích a ve skupině	
---	---	--	--

Fyzika – 7. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
- rozhodne, zda je dané těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu - změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas - určí rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas - používá s porozuměním vztah pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh - určí z grafu k danému času dráhu a naopak	Pohyb tělesa Pohyb a klid tělesa Dráha a čas Rychlost rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu	OSV – bezpečnost silničního provozu VDO – pravidla silničního provozu	
- rozeznává jednotlivé druhy sil - umí použít vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa - znázorní sílu orientovanou úsečkou - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných nebo opačných směrů - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil - využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a kladkách pro vysvětlení praktických situací - v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí	Síla Skládání sil Těžiště tělesa Newtonovy pohybové zákony (první, druhý a třetí) Otáčivé účinky síly Páka Kladka Deformační účinky síly Tlak	EV – silniční a železniční doprava OSV – bezpečnost silničního provozu	
- užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah pro jeho výpočet k řešení problémů a úloh	Mechanické vlastnosti kapalin Pascalův zákon Tlaková síla Hydrostatický tlak Archimédův zákon		

- objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci - porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet, nebo zda bude plovat na hladině	Vztlaková síla Podmínky plování, vznášení se a potápění těles	OSV – záchrana tonoucího	
- vysvětlí vznik atmosférického tlaku - pochopí princip činností, které jsou založeny na vytvoření podtlaku a přetlaku	Mechanické vlastnosti plynů Atmosférický tlak Tlak plynu v uzavřené nádobě Přetlak a podtlak Vztlaková síla v atmosféře Manometr	EV – vztah člověka k prostředí	
- rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle - pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi - rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice - rozliší pokusně spojku a rozptylku - dokáže popsat, jak se využívají optické přístroje v běžném životě - porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi - seznámí se s rozkladem bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě	Světelné jevy Odras světla Lom světla Optické čočky Rozklad světla	EGS – alternativní zdroje energie	

Fyzika – 8. ročník

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
uvede hlavní jednotku práce (J) uvede hlavní jednotku výkonu (W) uvede některé jejich díly a násobky dokáže vypočítat práci $W = F \cdot s$ dokáže vypočítat výkon $P = W/t$ rozumí pojmu pohybová energie rozumí pojmu polohová energie v gravitačním poli rozumí pojmu polohová energie pružnosti umí objasnit souvislost mezi konáním práce a pohybovou a polohovou energií tělesa umí porovnat pohybové energie tělesa na základě znalosti jeho rychlosti či hmotností umí užívat vztah $E_p = m \cdot g \cdot h$ dokáže uvést praktické příklady přeměny energií charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic umí porovnat vnitřní energie těles ze znalosti jejich teplot charakterizuje možnosti změny vnitřní energie a uvede příklady z praxe umí vyjádřit teplo jako změnu vnitřní energie při tepelné výměně určí přijaté (odevzdané) teplo tělesem (při jeho stálém skupenství) ze znalosti hmotnosti tělesa, změny jeho teploty a měrné tepelné kapacity látky dokáže rozlišit některé z forem tepelné výměny (vedením, prouděním, tepelným zářením) umí aplikovat na příkladech z praxe	<u>ENERGIE</u> Práce a výkon práce, výkon pohybová a polohová energie a jejich jednotky vzájemné přeměny a přenos pohybové a polohové energie Teplo a teplota vnitřní energie tělesa změna vnitřní energie tepelná výměna teplo a jeho jednotka teplo předané tělesu (bez změny skupenství) měrná tepelná kapacita šíření tepla	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění řešení problémů dovednosti pro učení a studium cvičení sebekontroly organizace práce ve dvojicích a ve skupině posuzování ekonomické a ekologické výhodnosti při nákupu spotřebičů efektivita vykonávané práce EV vodní elektrárny spotřeba energie změny skupenství počasí, srážky tepelné izolace, úspory energetická náročnost spotřebičů úsporné žárovky v domácnosti EGS šetření el. energií energetická závislost/soběstačnost v evropském kontextu VDO rozvíjení kritického myšlení navrhování způsobů řešení problémů ochota pomoci při práci ve skupině ochota spolupracovat	

uvede základní skupenské přeměny (tání, tuhnutí, kapalnění, vypařování, sublimace, desublimace) charakterizuje souvislost těchto přeměn se změnami vnitřní energie využije uvedených znalostí při objasňování jevů v přírodě i v praxi umí vyhledat teploty skupenských přeměn v tabulkách umí spočítat skupenské teplo tání umí spočítat skupenské teplo varu dokáže určit hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny dokáže využít těchto poznatků v praxi dokáže určit hlavní faktory, na nichž závisí teplota varu kapaliny dokáže využít těchto poznatků v praxi	Změny skupenství přeměny skupenství látek tání a tuhnutí krystalické, amorfni látky teplota tání skupenské teplo tání vypařování a var teplota varu kondenzace sublimace, desublimace		
dokáže charakterizovat elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso umí ověřit existenci elektrického pole elektroskopem dokáže vysvětlit pojem „polarizace“ dokáže vysvětlit pojem „elektrostatická indukce“	<u>ELEKTŘINA</u> Elektrický náboj v klidu elektrický náboj a jeho jednotka elektrická síla elektrické pole polarizace elektrostatická indukce		

umí charakterizovat elektrický proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic uveďte hlavní jednotku elektrického náboje dokáže sestavit jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu uveďte hlavní jednotku elektrického proudu (A) a některé její díly a násobky uveďte hlavní jednotku elektrického proudu (V) a některé její díly a násobky dokáže změřit stejnosměrný proud v elektrickém obvodu ampérmetrem dokáže změřit elektrické napětí v elektrickém obvodu voltmetrem je schopen vypočítat elektrický odpor vodiče (délka, průřez, měrný odpor) objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy uveďte hlavní jednotku elektrického odporu a některé její díly a násobky umí aplikovat vztah $R = U/I$ při řešení úloh vypočte odpor ze změřeného napětí a proudu objasní podstatu reostatu a použije jej k regulaci proudu a napětí určí početně výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe z odpovídajících veličin uveďte hlavní jednotku elektrické práce (J) a některé její díly a násobky uveďte hlavní jednotku elektrického výkonu (W) a některé její díly a násobky umí vypočítat elektrický výkon pomocí vztahu $P = U \cdot I$ umí vyjádřit elektrickou práci pomocí vztahu $W = P \cdot t$ rozumí pojmům výkon, příkon, ztráty dokáže vypočítat účinnost elektrického spotřebiče	Elektrický proud a napětí elektrické napětí a jeho jednotka vodiče a izolanty elektrický obvod a jeho hlavní součásti elektrický proud – stejnosměrný a jejich základní charakteristiky tepelné účinky elektrického proudu voltmetr, ampérmetr Ohmův zákon pro kovy odpor vodiče a jeho jednotka výpočet odporu vodiče podstata vedení elektrického proudu v kovech výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe reostat elektrická práce, výkon, účinnost		
--	--	--	--

Fyzika – 9. ročník

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
umí popsat a načrtnout indukční čáry u magnetu a cívky s proudem dokáže popsat stejnorodé magnetické pole objasní podstatu, složení a funkci stejnosměrného elektromotoru chápe podstatu elektromagnetické indukce objasní podstatu, složení a funkci alternátoru a dynama umí charakterizovat střídavý proud a princip jeho vzniku charakterizuje periodu a frekvenci střídavého proudu či napětí určí frekvenci ze znalosti periody a naopak v časovém průběhu střídavého proudu (napětí) umí vyznačit jeho periodu a libovolnou okamžitou hodnotu rozliší pojmy efektivní hodnota a amplituda objasní podstatu stavby a funkce transformátoru dokáže užít vztahu mezi počtem závitů na jeho cívkách, napětím a proudem při řešení úloh objasní a dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie	<u>ELEKTRINA</u> Elektřina a magnetismus magnetické pole magnetu a cívky s proudem chování cívky s proudem v magnetickém poli stejnosměrný elektromotor elektromagnetická indukce funkce dynama a alternátoru transformátor	OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění řešení problémů dovednosti pro učení a studium cvičení sebekontroly organizace práce ve dvojicích a ve skupině zdravé stravování (příjem energie) zdravé bydlení (radioaktivita) EV elektrárny spotřeba energie vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj a životní prostředí jaderný odpad – regionální problém EGS evropská energetická síť VDO rozvíjení kritického myšlení navrhování způsobů řešení problémů ochota pomoci při práci ve skupině ochota spolupracovat	

		rozvíjení ohleduplného chování (nadměrný hluk)	
charakterizuje chvějící se těleso jako zdroj zvuku rozliší pojmy hluk a tón charakterizuje šíření zvuku v prostředí jako proces zhušťování a zředování prostředí (spojený s přenosem energie) chápe pojem „zvuková vlna“ objasní závislost rychlosti zvuku na druhu prostředí aplikuje praktické příklady dle vztahu $v=s/t$ charakterizuje periodu a frekvenci kmitavého pohybu chápe souvislost mezi výškou tónu a frekvencí kmitání tělesa rozumí pojmům ultrazvuk, infrazvuk charakterizuje hlasitost zvuku jako energii zvukového rozruchu má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí charakterizuje odraz zvuku jako odraz zvukové vlny od překážky a objasní vznik ozvěny uvádí možnosti potlačování nadměrného hluku v našem životním prostředí určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka vysvětlí pojem „rezonance“ dokáže objasnit skladbu atomu charakterizuje jaderné a elektrické síly v jádře atomu charakterizuje pojem „izotopy“ odliší jaderné a chemické reakce objasní pojem „radioaktivita“ a vysvětlí její vznik dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus vysvětlí štěpení atomového jádra a pojem řetězová reakce popíše, na jakém principu pracuje jaderná elektrárna	<u>ZVUK</u> podstata vzniku zvuku zdroj zvuku šíření zvuku v různých prostředích rychlost zvuku a její souvislost s druhem prostředí tón, výška tónu hlasitost zvuku hluk a jeho negativní vliv na zdraví člověka odraz zvuku na překážce, zvuková ozvěna vytváření a pozorování zdrojů zvuku pozorování šíření zvuku v prostředí pozorování tónu, jeho výšky a hlasitosti zvuku pozorování odrazu zvuku pohlcování zvuku nucené chvění a rezonance vznik tónů v hudebních nástrojích infrazvuk a ultrazvuk, jejich využití v praxi <u>ATOMOVÉ JÁDRO</u> atomové jádro jaderné a elektrické síly radioaktivita štěpení jádra jaderná syntéza jaderná elektrárna ničivé účinky jaderných zbraní		

porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně vysvětlí jadernou syntézu a její význam dokáže lokalizovat planetu Země ve vesmíru vysvětlí pojem „galaxie“ a „Mléčná dráha“ zjistí základní charakteristiky o Slunci, planetách, planetkách, asteroidech, kometách a meteorech orientuje se v mapě hvězdné oblohy charakterizuje hvězdy (i Slunce) jako vesmírná plynná tělesa a stručně popíše jejich životní cyklus charakterizuje pojem „světelný rok“ umí objasnit vznik vesmíru uvede a vysvětlí různé druhy energie popisuje jejich vzájemné přeměny objasní systém energetických příjmů a výdajů lidí je schopen vypočítat svůj energetický příjem objasní podstatu polovodičů (P,N) vysvětlí podstatu P-N přechodu chápe stavbu a funkci polovodičové diody dokáže diodu zapojit v závěrném i propustném směru uvede použití polovodičů v praxi	<u>VESMÍR</u> sluneční soustava a její složení planety ve sluneční soustavěorientace na obloze souhvězdí hvězdy – složení, vývoj světelný rok orientace na mapě hvězdné oblohy struktura vesmíru komety, meteory <u>ENERGIE</u> druhy energií přeměny energie výroba energie energie potravin <u>POLOVODIČE</u> vedení elektrického proudu v polovodičích pozorování usměrňovacího účinku polovodičové diody		
---	--	--	--

5.12. Chemie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Časové vymezení

8.r.	9.r.
2	2

Vzdělávací obsah předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.
- poskytuje potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

Předmětem prolínají některá průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova (OSV)
- environmentální výchova (EV)
- myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- mediální výchova (MDV)

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů, značek
- dává možnost formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- přivede žáky k dovednostem výběru správných chemických pomůcek a chemikálií a zacházení s nimi
- vzbuzuje zájem o chemii a porozumění jí

Kompetence k řešení problémů

učitel

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi
- vede žáky k vysvětlování chemické podstaty chemických jevů z běžné praxe

Kompetence komunikativní

učitel

- zadává takové úkoly, při nichž žáci mohou navzájem komunikovat
- vede žáky ke správnému užívání chemických značek a symbolů

Kompetence sociální a personální

učitel

- vede žáky ke společnému hledání optimálních řešení problémů
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi

Kompetence občanské

učitel

- společně se žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami
- učí odpovědnosti za zachování životního prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- vede k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni použít poznatků v běžné praxi

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci
 - předcházeli situacím, ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

- používá termíny roztok zředěný, koncentrovaný, nasycený, nenasycený, rozpouštědlo, rozpouštěná látka - provede filtraci - popíše destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace - navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě - uvede příklady chemické výroby založené na oddělování složek ze směsí - umí vyjmenovat druhy vod a význam podle užití a znečištění - zná hygienické požadavky na pitnou vodu - uvede a zhodnotí příklady znečišťování vody - vysvětlí oběh vody v přírodě a jeho význam pro život na Zemi - zná procentový obsah hlavních složek vzduchu - umí vysvětlit význam vzduchu jako průmyslové suroviny - zná význam jednotlivých složek vzduchu	<u>VODA, VZDUCH</u> <u>Voda</u> - destilovaná, pitná, povrchová, podzemní, odpadní - výroba pitné vody - čištění odpadních vod - čistota vody <u>Vzduch</u> - složení, vlastnosti - čistota ovzduší - ozónová vrstva	EV – základní podmínky života - problémy ŽP - vztah člověka k prostředí MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva	Přírodopis Výchova ke zdraví
--	---	--	--

- používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrální částice - zná pojem eln. atomu - umí vyhledat eln. atomu prvku v PSP - určí charakter chemické vazby mezi atomy - rozlišuje chemické prvky a sloučeniny a užívá tyto pojmy ve správných souvislostech - používá chemické značky vybraných prvků - vysvětlí, co udává protonové číslo - odvodí chemické složení látky ze vzorce - orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy - zná znění periodického zákona	<u>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK</u> - molekuly, atomy - atomové jádro, protony, neutrony - elektronový obal, elektrony - ionty - chemická vazba, eln. atomů <u>CHEMICKÉ PRVKY A SLOUČENINY, PERIODICKÁ SOUSTAVA PRVKŮ</u> - chemický prvek, sloučenina - vybrané názvy a značky chemických prvků - protonové číslo - periodická soustava prvků - periodický zákon - slitiny kovů	MDV – sledování a vyhledávání informací o nových objevech EV – základní podmínky života (ch. prvky – přírodní zdroje, využití a vyčerpatelnost) - problémy životního prostředí (odpady – kovy, nekovy, druhotné suroviny) EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami	Fyzika Fyzika
---	--	--	--------------------------------

- zapíše z názvů kyselin vzorce a obráceně - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin - zná postup ředění koncentrovaných kyselin - zná zásady bezpečné práce s kyselinami - umí poskytnout první pomoc při poleptání kyselinou - zná podstatu vzniku kyselých dešťů a vliv v přírodě	<u>KYSELINY</u> - názvosloví kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin - kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná - kyselý dešť	OSV – osobní zodpovědnost při práci s kyselinami - poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin	Přírodopis Výchova ke zdraví
- umí vysvětlit pojem hydroxid (zásada) - zná pravidla názvosloví hydroxidů - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak - zná vlastnosti a použití vybraných hydroxidů - zná zásady bezpečné práce s hydroxidy - umí poskytnout první pomoc při poleptání	<u>HYDROXIDY</u> - názvosloví hydroxidů - vybrané hydroxidy (sodný, draselný, vápenatý, amonný) <u>KYSELOST A ZÁSADITOST ROZTOKŮ, pH</u> - příčina kyselosti a zásaditosti roztoků - indikátory - pH	OSV – osobní zodpovědnost při práci s hydroxidy, poskytnutí první pomoci EV – nebezpečí při výrobě, přepravě a skladování hydroxidů	Přírodopis Výchova ke zdraví
- zná pojem indikátor a příklady		EV – vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás)	Přírodopis

PROJEKTY – dle aktuálních možností (např. voda a vzduch kolem nás, zásady poskytnutí první pomoci,...)

EXKURZE – dle možností (např. čistírna odpadních vod)

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
Žák: - vysvětlí pojem redoxní reakce, oxidace, redukce - určí, které z chem. reakcí patří mezi redoxní reakce - popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství - umí vysvětlit děje na elektrodách při elektrolýze NaCl - zná princip galvanického článku - uvede příklady praktického využití galv. článku a elektrolýzy - vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost - zná způsob ochrany kovů před korozí - umí vysvětlit rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí - umí třídit palivo podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe - zná rozdíl mezi obnovitelnými zdroji energie - zná bezpečnost práce s topnými plyny - umí poskytnout první pomoc při popáleninách, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů - zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasičských přístrojů - zná vliv produktů spalování na životní prostředí - rozpozná označení hořlavých látek	<u>REDOXNÍ REAKCE</u> - pojem redoxní reakce - oxidace a redukce - výroba surového železa a oceli - elektrolýza - galvanický článek, akumulátor - koroze <u>ENERGIE A CHEMICKÁ REAKCE</u> - exotermické a endotermické reakce - paliva fosilní a zušlechtěná - hoření, hašení plamene	EV - význam sběru železného šrotu a ostatních kovů jako průmyslové suroviny - hospod. ztráty způsobené korozí Fe OSV – vlastní zodpovědnost za bezp. práci s palivy EV – problémy ŽP vzhledem k palivům (skleníkové plyny, kyselá dešť)	Zeměpis - naleziště rud - ocelářský průmysl Přírodopis - železné rudy = nerosty Fyzika - galv. články, elektrolýza Zeměpis – těžba ropy, uhlí, zem. pl. Přírodopis – ochrana přírody Výchova ke zdraví

- umí vysvětlit rozdíl líh (= ethanol) a denaturovaný líh - zná podstatu alkoholového kvašení, princip výroby destilátů - zná pojem a vzorec vícesytný alkohol (glycerol) - zná důsledky působení methanolu a ethanolu na člověka - zná vzorec, vlastnosti, význam, použití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu - zná pravidla bezpečné práce - zná pojmy karbox. kyseliny, aminokyselina (aminooctová) - uvede vlastnosti a použití vybraných karbox. kyselin - uvede reaktanty a produkty esterifikace - rozliší esterifikaci od neutralizace karbox. kyselin - zná rovnici, podmínky fotosyntézy a její průběh, význam pro život na Zemi - zná rozdělení sacharidů - zná zdroje, vlastnosti a význam sacharidů - umí zařadit jednotlivé sacharidy - rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe - zná zdroje tuků ve výživě a význam v organismu - uvede princip a význam ztužování tuků - vysvětlí princip zmydlnění - uvede příklady zdrojů bílkovin, jejich rozdělení podle původu - zná význam bílkovin v organismu člověka - zná zdroje vitamínů v potravě a význam - zná význam enzymů a hormonů v organismu	<u>PŘÍRODNÍ LÁTKY</u> - sacharidy, fotosyntéza - tuky - bílkoviny - vitamíny - enzymy, hormony	EV – znečišťování životního prostředí (vody, půdy) org. rozpouštědly a ředidly OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu MDV – informace o výživě člověka	Přírodopis – fotosyntéza - diabetes Výchova ke zdraví – zásady zdravé výživy Zeměpis – pěstování cukrové řepy, třtiny - papírný ČR
--	--	---	---

- umí vysvětlit rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska vlivu na ŽP - uvede příklady názvů plastů, jejich vlastnosti a použití - zná pojem polymerace, polymer, makromolekula - zná význam recyklace plastů - umí některé zkratky plastů a syntet. vláken - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání - zná významné chemické závody ČR - doloží na příkladech význam chem. výroby pro nár. hospod. a pro člověka - zhodnotí význam recyklace odpadů (ekologický a ekonomický) - vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady - zachází bezpečně s běžnými mycími, pracími a čistícími prostředky v domácnosti - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek - zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání - zná způsoby konzervace potravin v domácnosti - uvede nebezpečí pesticidů v potravním řetězci (na příkladech)	<u>PLASTY A SYNTETICKÁ VLÁKNA</u> - polyethylen - polypropylen - PVC - polystyren - polyamidová a polyesterová vlákna <u>CHEMIE A SPOLEČNOST</u> - chemické výroby, chemické závody v ČR - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - potraviny (konzervace) - chemie a životní prostředí	EV – plasty v odpadech - význam recyklace EGS – plasty jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty EV – znečišťování ŽP chemikáliemi - vztah člověka k ŽP OSV – příklady dopadu užívání vybraných skupin chem. látek na ŽP a zdraví člověka, postoje k této problematice - zaujímání vlastního stanoviska k problematice návykových látek MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení k této problematice	Zeměpis - chemické závody ČR - suroviny chemického průmyslu Výchova ke zdraví Přírodopis
--	--	---	--

--	--	--	--

EXKURZE - podle místních podmínek (např. Škrobárna Horažďovice)

PROJEKTY – dle možností – např. – Chemie slouží a ohrožuje
- Chemické látky užívané při výrobě potravin

5.13. Přírodopis

Charakteristika předmětu

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Časové vymezení

6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
2	2	1+1	1

Vzdělávací obsah předmětu

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích.
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů
- poskytuje potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi.

Formy a metody práce

užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka (demonstrační pomůcky)
- skupinová práce (odborná literatura, přírodniny, práce na počítači,)
- přírodovědné vycházky (pozorování, sběr materiálu)
- referáty
- videoprogramy
- přírodovědné křížovky, testy,...
- exkurze

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda – Chemie (ochrana životního prostředí, fotosyntéza)
Fyzika (světelná energie, sluch, zrak)

Zeměpis (výskyt a rozšíření živočichů a rostlin na Zemi, biotopy, CHKO, Národní parky, naleziště hornin a nerostů, ...)

Průřezová témata

- **enviromentální výchova** (EV) – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
- **mediální výchova** (MDV) – komunikace a kooperace, kritické čtení
- **multikulturní výchova** (MKV) – vzájemné respektování, rovnocennost všech etnických skupin
- **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (EGS) – evropská a globální dimenze v základech ekologie
- **výchova demokratického občana** (VDO) – aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí
- **osobní a sociální výchova** (OSV) – evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel vede žáky k:

- vyhledávání, třídění a propojování informací
- správnému používání odborné terminologie
- samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- nalézání souvislostí
- zájmu o přírodu
- racionálnímu uvažování
- ochraně životního prostředí

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- rozvíjí způsob myšlení, který vede k porovnávání různých názorů, k vyvozování optimálních praktických postupů

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
 - vede žáky k formulování vlastních názorů na problematiku přírody a její ochrany
 - umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku
 - nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů i obrazových materiálů
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, na diskusi, toleranci

Kompetence sociální a personální

učitel:

- využíváním skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- zadává úkoly tak, aby žáci měli možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci
- předcházeli situacím, ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
Žák: - chápe postavení Země ve vesmíru - umí rozlišit jednotlivé vrstvy zemského tělesa a obaly Země - vysvětlí jednoduše vznik života na Zemi	<u>PLANETA ZEMĚ A VZNIK ŽIVOTA NA ZEMI</u> - jak se utvářela naše Země - stavba Země - vznik života na Zemi		Zeměpis – Planeta Země
- vymezí základní projevy života - vysvětlí fotosyntézu a uvede její podmínky - rozliší podmínky existence živých soustav - pochopí základní vztahy mezi organismy v přírodě, jejich nezbytnost v potravním řetězci - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát	<u>ŽIVOT NA ZEMI</u> - projevy života - fotosyntéza - podmínky života - rozmanitost přírody - vztahy mezi organismy - zkoumání přírody, mikroskop	EV – rozmanitost přírody - probudit citový vztah k přírodě - potravní řetězec, zachování rovnováhy	Chemie – fotosyntéza
- popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou	<u>ZÁKLADNÍ STRUKTURA ŽIVOTA</u> - buňka (její stavba a funkce) - srovnání rostlinné a živočišné buňky	OSV – schopnost poznávání – smyslové vnímání, pozornost, zapamatování, kreativita	

- vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - dokáže roztřídit organismy do říší - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - posoudí význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - uvede shodné a rozdílné znaky mezi bakterií a sinicí - umí popsat jednotlivé části těla hub - zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - zná, jak se rozmnožují houby - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí stavbu těla lišejníku - vysvětlí výživu řas, jak řasy pomáhají udržovat rovnováhu plynů ve vodním prostředí - zná význam řas - popíše stavbu těla prvoků a uvede některé zástupce - popíše vnější a vnitřní stavbu těla žahavců, ploštěnců, hlístů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, orgánových soustav - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity	- nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost - pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy <u>TŘÍDĚNÍ ORGANISMŮ</u> - soustava organismů - viry a bakterie - sinice - houby - lišejníky - řasy - prvoci - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši	EV – trepka čistí vodu – OŽP OSV – základní hygienické návyky	Výchova ke zdraví – osobní hygiena
--	---	---	---

- podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje vodní a suchozemské druhy - pozná některé zástupce - zná jejich význam a postavení v přírodě - popíše stavbu těla žížaly - vysvětlí funkce jednotlivých orgánů žížaly a jejich význam v přírodě - dokáže popsat vnější a vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - rozliší u hmyzu proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní a negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska - vysvětlí pojmy společenstvo a ekosystém - uvede druhy ekosystémů - uvede příklady, jak průmyslová výroba ovlivňuje ŽP - vysvětlí, čím narušil člověk biologickou rovnováhu na Zemi	- kroužkovci - členovci (pavoukovci, korýši, hmyz) - ostnokožci <u>ČLOVĚK A PŘÍRODA</u> - společenstvo organismů - ekosystém - zásahy člověka do přírody - ochrana přírody	EV – zapojení žížal v potravním řetězci EV – narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu – důsledky EV – ochrana přírody, chráněná území ČR EGS – problémy vlivu lidské činnosti na ŽP – celosvětový problém	Přírodopis – 8. r. – onemocnění nervové soustavy (klíště) Chemie – 9. r. – insekticidy Zeměpis – 9. r.
---	---	--	---

--	--	--	--

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
Žák: - vysvětlí význam a zásady třídění organismů - zná jednotlivé taxonomické jednotky - zná společné znaky charakterizující strunatce - zná zástupce z podkmene pláštěnců a bezlebečných - charakterizuje základní znaky obratlovců - porovná vnější a vnitřní stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobování živočichů danému prostředí - objasní a posoudí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě - vysvětlí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - aplikuje praktické metody poznávání přírody /umí pracovat s atlasy a určovat některé živočišné druhy/	<u>TŘÍDĚNÍ ORGANISMŮ</u> <u>STRUNATCI</u> -podkmen Pláštěnci -podkmen Bezlebeční -podkmen Obratlovci	OSV-osobnostní rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání-smyslové vnímání, pozornost, zapamatování, kreativita -sociální rozvoj, kooperace a kompetice - morální rozvoj, praktická etika – odpovědnost, respektování názoru druhých (uplatňuje se téměř ve všech tematických celcích při využití různých forem práce) EV – uplatňuje se prakticky ve všech tematických celcích (způsob života a ochrana jednotlivých druhů volně žijících i chovaných obratlovců)	Přírodopis- 6. r. – zopakovat třídění bezobratlých Zeměpis – rozšíření organismů, migrace

- pozná mihuli potoční, vybrané zástupce paryb a ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci - chápe význam ryb v potravě člověka - pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků k životu ve vodě - zná přizpůsobení plazů k suchozemskému způsobu života - umí rozdělení plazů na řady a pozná vybrané zástupce - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích - zná význam plazů v potravinovém řetězci - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (hrabaví, dravci, pěvci, ...) - přizpůsobení prostředí	<u>Třídy obratlovců</u> <i>Kruhoústí</i> <i>Paryby</i> <i>Ryby</i> <i>Obojživelníci</i> <i>Plazi</i> <i>Ptáci</i>	EGS - mezinárodní smlouvy o rybolovu EV - zamořené vodní plochy, ekologické havárie EV – ptačí krmítka - chov andulek, papoušků EGS – ohrožené druhy, nezákonný lov	Dějepis – rybníkářství v Čechách Výchova ke zdraví – zdravá výživa Zeměpis – cesty ptáků
---	---	--	---

- umí vyjmenovat a rozlišit rostliny nižší a vyšší - vysvětlí vývoj rostlin a jejich přizpůsobení životu na souši - vysvětlí funkci mechorostů v ekosystému lesa - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kaprad'orosty - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - vysvětlí funkci jednotlivých částí rostlinného těla - pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin - uvede hospodářský význam některých částí rostlinného těla	<u>ROSTLINY</u> <u>Přehled systému rostlin</u> - nižší, vyšší rostliny <u>Přechod rostlin na souš</u> <u>Mechorosty</u> - játrovky, mechy <u>Kaprad'orosty</u> - plavuně, přesličky, kapradiny <u>Stavba těla semenných rostlin</u> - kořen, stonek, list, květ a květenství, semena a plody <u>Rozmnožování rostlin</u> - pohlavní, nepohlavní, vegetativní - růst a vývin rostlin	EV – rostliny – producenti, potravní řetězec EV – problémy životního prostředí – vliv na růst a vývin rostlin	Zeměpis Chemie (fosilní paliva)
--	--	---	--

- vysvětlí způsoby rozmnožování rostlin - zná rozdělení rostlin podle délky vývinu - vysvětlí význam mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků jednoděložné a dvouděložné rostliny a zařadí podle znaků do některých čeledí - zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztrždit - zná využití hospodářsky významných zástupců - zná některé zástupce exotického ovoce, koření, pochutin používaných u nás - zná význam jednotlivých ekosystémů a způsoby jejich ochrany - vysvětlí význam lučních porostů - zná příklady a využití kulturních rostlin	<u>Nahosemenné rostliny</u> - jinany, jehličnany <u>Krytosemenné rostliny</u> - dvouděložné, jednoděložné - cizokrajné rostliny <u>Ekosystémy</u> - les, louka, vody, pole	EV - ochrana jehličnatých lesů EV – lidské aktivity a problémy ŽP (pěstování hospodářsky důležitých rostlin a zachování příznivých podmínek pro život na Zemi, léčivé rostliny, bioprodukty) EGS – hospodářsky významné rostliny, import a export, potravinové zdroje MKV – vliv daného systému na život člověka	Pěstitelství – pěstování rostlin Výchova ke zdraví - jinan dvoulaločný (léčiva) Zeměpis – cizokrajné rostliny Pěstitelství – pěstování hospodářsky významných rostlin, pokojové rostliny Zeměpis – krajina Chemie – voda
--	---	---	---

- zná význam vodního a mokřadového systému		EV – význam jednotlivých ekosystémů a jejich ochrana - umělé ekosystémy, zásahy člověka	
--	--	--	--

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
- chápe vývojové zdokonalení stavby těla savců - vysvětlí přizpůsobení savců životu v rozmanitém prostředí a způsobu života - popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce - pozná vybrané zástupce - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	<u>SAVCI</u> - vývoj, přizpůsobení prostředí - vnitřní stavba - vejcorodí, vačnatci, hmyzožravci, letouni, chudozobí, hlodavci, zajíci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti <u>ETOLOGIE</u> <u>BIOLOGIE ČLOVĚKA</u> - obory biologie člověka - shodné a odlišné znaky člověka a ostatních savců - původ a vývoj člověka	EGS - ohrožené druhy, nezákonný lov EV, OSV – chov domácích savců	Zeměpis – rozšíření živočichů
- vysvětlí pojem etologie, uvede příklady využití etologických poznatků v praxi		MKV - rasy, národnostní menšiny, rasové nesnášenlivosti VDO – tolerance k odlišnostem	Dějepis – vývoj člověka
- umí zařadit člověka do živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - umí vysvětlit vývoj člověka - zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky, chápe nebezpečí rasismu			

- umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla - zná význam těchto soustav - dovede pojmenovat základní kosti a svaly lidského těla - zná tvary a spojení kostí, stavbu kosterního svalu - zná příčiny, prevence nemocí těchto soustav a zásady první pomoci - zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve - zná krevní skupiny - umí vysvětlit stavbu a funkci srdce a celé oběhové a mízní soustavy - zná příčiny onemocnění oběhové a mízní soustavy, jejich prevence - zná zásady první pomoci - umí pojmenovat a popsat části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy při práci a zátěži - popíše, kde a jak vzniká hlas	<u>BUŇKY, TKÁŇ, ORGÁNY</u> <u>SOUSTAVA KOSTERNÍ A SVALOVÁ</u> <u>SOUSTAVA OBĚHOVÁ A MÍZNÍ</u> <u>DÝCHACÍ SOUSTAVA</u> <u>TRÁVICÍ SOUSTAVA</u>	EV - znečištění ovzduší, exhalace MDV – využití médií, stav ovzduší, varování –	Tělesná výchova – význam posilování, udržení kondice Chemie – glukóza Výchova ke zdraví – u všech tělních soustav – prevence onemocnění, poskytování první pomoci, zásady hygieny Chemie – oxidy, spalování Výchova ke zdraví – kouření, drogy - kapénková infekce
--	---	---	---

- zná příčiny nemocí dýchací soustavy, prevence, zásady první pomoci - umí pojmenovat a popsat části trávicí soustavy - zná funkci jednotlivých částí trávicí soustavy - zná příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - vysvětlí, jak tělo získává energii - zná pojem metabolismus - zná význam vody, minerálních látek a vitamínů pro organismus - zná stavbu a funkci močové soustavy - zná příčiny onemocnění močové soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - zná význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	<u>MOČOVÁ SOUSTAVA</u> <u>KOŽNÍ SOUSTAVA</u> <u>NERVOVÁ SOUSTAVA</u>	špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství EGS – hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě EV - pitný režim EV – pitný režim, ochrana vodních zdrojů	- alergie Fyzika – zákon zachování energie, přeměna energie Chemie – sacharidy, tuky, bílkoviny Výchova ke zdraví – jídelníček (zdravá výživa), pyramida výživy, bulimie, mentální anorexie Chemie – filtrace Chemie – první pomoc při poleptání kyselinou a louhem Přírodopis – roztoči – zákožka svrabová
--	--	---	---

- zná stavbu nervové soustavy - umí popsat činnost nervové soustavy - umí popsat části mozku a jejich funkci - umí vysvětlit pojmy: reflex podmíněný, nepodmíněný, 1. a 2. signální soustava - zná příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevence, zásady první pomoci - zná stavbu a funkci smyslových orgánů - zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - zná nejdůležitější hormony lidského těla a žlázy, které je vylučují - vysvětlí vliv hormonů na řízení lidského organismu - umí popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození a nitroděložní vývin jedince	<u>SMYSLOVÁ SOUSTAVA</u> <u>HORMONÁLNÍ SOUSTAVA</u> <u>POHLAVNÍ SOUSTAVA, ROZMNOŽOVÁNÍ</u> <u>OBDOBÍ LIDSKÉHO ŽIVOTA</u> <u>GENETIKA</u>	EGS – pandemie AIDS	Přírodopis – roztoči – klíště obecné - viry
--	--	-----------------------------------	--

- zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše jednotlivé etapy života - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismů - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu - zná návykové látky a jejich nebezpečí - zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka	<u>ČLOVĚK A ZDRAVÍ</u>	EV – vliv životního prostředí a zdravého způsobu života na funkci jednotlivých tělních soustav, prevence onemocnění	
---	--------------------------------------	---	--

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
Žák: - dokáže vést diskusi o názorech na vznik a složení Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - vysvětlí rozdíl mezi nerostem a horninou - rozliší nerost krystalický a amorfni - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - zná význam některých důležitých nerostů - rozlišuje základní skupiny hornin - popíše způsob jejich vzniku - zná význam a použití důležitých hornin - rozpozná vybrané vzorky hornin	<u>ZEMĚ</u> - vznik a stavba <u>NEROSTY A HORNINY</u> - pojem nerost, hornina, krystal - vlastnosti nerostů - soustava nerostů <u>PETROLOGIE – HORNINY</u> - vyvřelé horniny - usazené horniny - přeměněné horniny <u>GEOLOGICKÉ DĚJE</u> - vnitřní geologické děje - vnější geologické děje	EV – základní podmínky života EV – odpovědnost ve vztahu k biosféře a přírodních zdrojů	Zeměpis – planeta Země, stavba Chemie – chemické značky prvků a vzorce sloučenin Zeměpis – nerostné bohatství ČR Zeměpis – pohoří ČR, svět

- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických dějů - popíše druhy zvětrávání a eroze - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní druhy a půdní typy - popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů - vysvětlí geologický vývoj ČR - orientuje se v základních ekologických pojmech - rozlišuje živé a neživé složky ŽP - uvede konkrétní příklady potravního řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi	<u>PEDOLOGIE</u> - vznik půd, půdotvorní činitelé - půdní druhy, půdní typy <u>HISTORIE ZEMĚ</u> - vznik a vývoj života na Zemi - geologické éry - geologický vývoj ČR <u>EKOLOGIE</u> - ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom - živé a neživé složky životního prostředí	MDV – přírodní katastrofy, zemětřesení EV – ochrana půdního fondu EV – aktivní přístup k ochraně ŽP	Pěstitelství – půdní druhy
--	---	---	-----------------------------------

- uveďte konkrétní příklady parazitismu a symbiózy - uveďte příklady kladných a záporných vlivů člověka na ŽP - sleduje aktuální stav ŽP - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry	<u>ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</u> - vlivy lidské činnosti na ŽP - aktuální stav ŽP - zdroje energie - těžba nerostů a hornin a ŽP	MDV – články o aktuálním stavu ŽP EV – ochrana ŽP - vztah člověka k prostředí EGS – spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO	Zeměpis, Fyzika – zdroj energie
---	--	---	--

5.14. Zeměpis

Charakteristika předmětu

Časové vymezení

6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
1+1	2	1+1	2

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání směřuje k

- osvojení základních zeměpisných pojmů, objektů a jevů
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání světa i vlasti jako součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikace získaných poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury či časopisů)
- zeměpisné vycházky
- projekty
- práce v počítačové učebně (internet, výukové programy, GIS)

Předmětem prolínají průřezová témata

- VDO: občanská společnost a stát; člověk jako součást politického života; demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní difference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajobě svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci
- předcházeli situacím, ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Zeměpis – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák pracuje s porozuměním s pojmy: planeta, planetka, hvězda, družice planet /měsíce/, meteorická tělesa, komety, Galaxie, Mléčná dráha - charakterizuje na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - charakterizuje polohu, povrch a pohyb Měsíce, popíše jednotlivé fáze Měsíce - používá v praktických příkladech důkazy o kulatosti Země - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a kolem Slunce pro praktický život na Zemi - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období	<u>PLANETA ZEMĚ</u> - vesmír, vznik vesmíru, vývoj poznávání vesmíru - Slunce a sluneční soustava - Měsíc - Země jako vesmírné těleso - tvár, rozměry a pohyby planety Země	OSV – osobnostní rozvoj, komunikace, kreativita, respektování názoru druhých MDV – snímky z kosmu, aktuality EGS – důsledky pohybů Země pro život lidí F – sluneční soustava, skupenství látek, gravitační síla Země Př – roční období, změny v přírodě M – jednotky vzdálenosti, převody, porovnávání velikosti rozměrů Slunce, Měsíce a Země Ov – kalendář	

- dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu		D – stáří vesmíru, existence lidstva, vývoj poznání o poloze a tvaru Země Čj – báje, mýty a pověsti, pravopis velkých písmen	
---	--	---	--

Zeměpis – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák pracuje s porozuměním s pojmy: glóbus, mapa, měřítko, poledníky, hlavní poledník, rovnoběžky, rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh, pól, letní a zimní slunovrat, jarní a podzimní rovnodennost, vrstevnice, kóta, nadmořská výška, časové pásmo, datová mez - vyhledává potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - orientuje se na glóbu a na mapě a demonstruje na nich rozmístění oceánů, kontinentů a reliéfu zemského povrchu	<u>GLÓBUS A MAPA</u> - glóbus a mapa, měřítko globu - různé druhy mapa a plánů - měřítko map a plánů, přepočet vzdáleností - obsah map, jejich barvy a grafika, znázorňování výškopisu a polohopisu, vysvětlivky, vrstevnice - orientace mapy vzhledem ke světovým stranám	OSV – týmová spolupráce při měření a výpočtech, práce ve dvojicích EGS – model Země, časová pásma MDV – různé zdroje informací, aktuality, ukázka různých map na internetu, práce s PC Př – tematické mapy D – tematické mapy	

- umí přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - seznámí se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách - pomocí zeměpisných souřadnic určuje přesnou geografickou polohu jednotlivých míst na Zemi - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých - míst na Zemi, chápe úlohu nultého a 180.poledníku pro určování času	- poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, zeměpisná síť - určování přesné zeměpisné polohy - práce s atlasem - práce s mapou regionu - určování časových pásem	M – práce s měřítkem, převody jednotek, kružnice a polokružnice, určování času, nadmořská výška Vv – estetická stránka mapy Čj – názvosloví, odborné výrazy, pravopis velkých písmen, skloňování přejatých slov Ov – režim dne – časová pásma	
--	---	---	--

Zeměpis – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák vysvětlí pojem krajinná /geografická/ sféra jako soubor všech krajín na zemském povrchu tvořený přírodou a lidskou společností a výsledky jejich činností - určí jednotlivé složky přírodní sféry - orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře - objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů, proces zemětřesení a sopečné činnosti, vznik pohoří - popíše proces zvětrávání a uvede činitele podílející se na tomto procesu - vysvětlí činnost větru, povrchové tekoucí vody, ledovců a ledu na utváření zemského povrchu - objasní s porozuměním pojmy počasí a podnebí, uvádí jednotlivé teplotní pásy, chápe pojem cirkulace vzduchu v atmosféře	<u>KRAJINNÁ SFÉRA A JEJÍ ZÁKLADNÍ ČÁSTI</u> - krajinná sféra Země a její složky - přírodní sféra a její složky: - <u>litosféra</u> /stavba Země, zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání, působení povrchové vody/ - <u>atmosféra</u> /počasí a podnebí, teplotní pásy, cirkulace vzduchu v atmosféře/ - <u>hydrosféra</u> /oceány a moře, vodstvo na pevnině, ledovce, podpovrchová voda/ - <u>pedosféra</u> /typy půd, půda a její činitelé a struktura/	OSV – zájem o své okolí, rozvoj kritického myšlení, stanoviska k řešení problémů EGS – vzájemné propojení složek přírodní sféry, globální oteplování, rozšiřování pouští, objevujeme Evropu a svět EV – základní podmínky života, přírodní a kulturní krajina, ekosystémy, klimatické změny, význam vody, kvalita ovzduší ICT – internet – zdroj informací	

- uvádí a charakterizuje jednotlivé typy půd včetně jejich struktury, činitelů a hospodářského využití - určuje a popisuje jednotlivé složky biosféry v úzké souvislosti s životními podmínkami a potřebami člověka - chápe význam života v oceánech pro budoucnost lidstva - uvědomuje si rozpor mezi nutností zachovat základní přírodní ekosystémy a stále rostoucími potřebami lidstva a snaží se nalézat řešení	- <u>biosféra</u> /tropické lesy, savany, pouště, subtropy, stepní lesy mírného pásu, tajga, tundra, polární oblasti, život v oceánech/	Př – vznik krajinných sfér, horniny a nerosty, rozmístění fauny a flóry na Zemi, chráněné a ohrožené druhy, rozmanitost organismů, člověk v různých životních situacích, význam Slunce, stavba Země Čj – názvosloví F – teplota, tlak, hustota, změna skupenství	
---	--	--	--

Zeměpis – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- charakterizuje polohu, rozlohu, členitost, pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, faunu a flóru, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství Severní a Jižní Ameriky, jednotlivých části Asie a Evropy , dokáže lokalizovat významné geografické pojmy v daných oblastech, orientuje se v mapě světa - určí, na mapách vyhledá a charakterizuje státy Afriky, Severní Ameriky a významné státy Jižní Ameriky, Asie - uvádí a na mapách vyhledá významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské, průmyslové a kulturní oblasti Ameriky, Asie, určí a na mapě vyhledá hlavní a největší města uváděných států - zdůvodní mimořádné hospodářské postavení Japonska v asijském regionu, charakterizuje hospodářský rozvoj nově industrializovaných zemí jižní a jihovýchodní Asie - posoudí aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici Číny v Asii a ve světě - charakterizuje význam a hospodářské využití Atlantského, TichéhoSeverního ledového, Jižního a Indického oceánu, problémy jejich životního prostředí	<u>Zeměpis světadílů a oceánů</u> AFRIKA, AMERIKA, AUSTRÁLIE, ASIE, SVĚTOVÝ OCEÁN - poloha rozloha, povrch, členitost pobřeží, vodstvo, podnebí - fauna a flóra - přírodní zdroje - obyvatelstvo a hospodářství - oblasti - charakteristika jednotlivých států - politické a hospodářské rozdělení	OSV – osobnostní a sociální rozvoj, mezilidské vztahy, diskuse nad aktuálními problémy a jejich řešení, kreativita, týmová spolupráce, komunikace a kooperace EGS – charakteristika jednotlivých oblastí kontinentů i oceánů, význam a smysl mezinárodní spolupráce, globalizace, nadnárodní firmy, cizí výrobky našich obchodech MDV – práce s PC, internet – zdroj informací, masmédia, obrazový materiál MKV – multikulturalita, mezilidské vztahy, diskriminace, ohniska mezinárodního napětí, národnostní menšiny, vícenárodní státy EV – využívání přírodních zdrojů a jejich	

- dokáže dané probírané učivo o jednotlivých regionech vhodně doplňovat aktuálními informacemi z tisku, rozhlasu, televize a internetu, má přehled o problémech současného světa		vyčerpatelnost, možnost ohrožení podmínek života V Americe, Asii VDO – dodržování lidských práv a svobod v jednotlivých částech světa, formy vlády, principy demokracie Čj – různá písma a pozdravy v různých jazycích, přejímání slov z cizích jazyků a jejich pravopis M – rozbor grafů, práce s tabulkami, porovnávání čísel, určování hustoty osídlení Př – podmínky života na Zemi, lidská populace, lidské rasy, nerostné suroviny, podmínky pro zemědělství, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby Ch – využití nerostného bohatství, chemický průmysl, petrochemie Člověk a zdraví – výživa obyvatelstva, hladomor, nemoci, HIV, zdravý životní styl	
---	--	--	--

		Ov – lidská práva, typy států, formy vlády, principy demokracie, rozdílné podmínky života v různých částech světa, životní úroveň D – nejstarší osídlené oblasti, významné zámořské objevy, průmyslová revoluce, význam zemědělství v historii, rozvoj obchodu	
--	--	--	--

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, v údajích o růstu počtu obyvatel světa, o stěhování obyvatelstva - popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství na Zemi - posuzuje předpoklady pro vznik lidských sídel, jejich funkci a rozmístění - vysvětlí pojmy urbanizace, migrace	<u>Společenské a hospodářské složky krajiny</u> - obyvatelstvo a sídla	EV – pohyb v přírodě, zásahy člověka do krajiny OSV – spolupráce ve skupině, rozvržení úkolů	Práce s mapou, slepou mapou, obrazovým materiálem, atlasy, přehledy, tabulkami, buzolou, jízdním řádem, internetem.
- orientuje se v mapách atlasových i nástěnných, porovnává rozmístění průmyslu a zemědělství ve světě, určuje vhodné předpoklady - srovnává různé údaje o světovém hospodářství - uvádí a hodnotí kritéria pro porovnání hospodářské a společenské vyspělosti zemí - charakterizuje jednotlivé složky hospodářství a jejich vliv na krajinu - rozumí nutnosti šetrného přístupu ke krajině a životnímu prostředí, diskutuje na dané téma - pracuje se statistickými materiály, grafickými a mapovými podklady zobrazujícími aktuální stav ŽP - hodnotí význam cestovního ruchu a rekreace - pracuje s katalogy cestovních kancelářů a jízdními řády - rozumí významu spolupráce zemí světa - zhodnotí globální problémy, jejich příčiny a hledá možná řešení	- světové hospodářství a jeho vliv na krajinu	VDO – prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa OSV – řešení problémových úkolů, formulace svého názoru, naslouchání, argumenty, vztahy mezi lidmi MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Exkurze, besedy

- orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států současného světa, vyhledává nově vzniklé státy - rozlišuje a porovnává státy podle zeměpisné polohy, rozlohy, počtu obyvatel, jejich svrchovanosti, státního zřízení, formy vlády a státního zřízení - uvede významné mezinárodní organizace	<u>Politická mapa dnešního světa</u> - nové státy - společné a odlišné znaky států - svrchovanost států - politická a hospodářská seskupení	MKV – politické a sociální konflikty, tolerance a výchova proti rasismu EGS – mezinárodní spolupráce MDV – aktuality, zdroje informací MKV – historie, tradice, kultura a rozmanitost různých etnik	Projekty, zpracování přehledů
---	--	---	--------------------------------------

Výstupy předmětu	Učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- charakterizuje polohu, rozlohu, členitost, pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, faunu a flóru, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství Evropy , dokáže lokalizovat významné geografické pojmy v daných oblastech, orientuje se v mapě světa - určí, na mapách vyhledá a charakterizuje státy Evropy - uvádí a na mapách vyhledá významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské, průmyslové a kulturní oblasti Evropy, určí a na mapě vyhledá hlavní a největší města uváděných států - chápe specifiku Evropy v současném světě a uvědomuje si svou příslušnost k tomuto kontinentu - dokáže dané probírané učivo o jednotlivých regionech vhodně doplňovat aktuálními informacemi z tisku, rozhlasu, televize a internetu, má přehled o problémech současného světa	<u>Zeměpis světadílů a oceánů</u> - EVROPA - poloha rozloha, povrch, členitost pobřeží, vodstvo, podnebí - fauna a flóra - přírodní zdroje - obyvatelstvo a hospodářství - oblasti - charakteristika jednotlivých států - politické a hospodářské rozdělení Evropy	OSV – osobnostní a sociální rozvoj, mezilidské vztahy, diskuse nad aktuálními problémy a jejich řešení, kreativita, týmová spolupráce, komunikace a kooperace EGS – charakteristika jednotlivých oblastí kontinentů i oceánů, objevujeme Evropu a svět, význam a smysl mezinárodní spolupráce, globalizace, nadnárodní firmy, cizí výrobky našich obchodech MDV – práce s PC, internet – zdroj informací, masmédia, obrazový materiál MKV – multikulturalita, mezilidské vztahy, diskriminace, ohniska mezinárodního napětí, národnostní menšiny, vícenárodní státy	

		EV – využívání přírodních zdrojů a jejich vyčerpatelnost, možnost ohrožení podmínek života v Evropě VDO – dodržování lidských práv a svobod v jednotlivých částech světa, formy vlády, principy demokracie Čj – různá písma a pozdravy v různých jazycích, přejímání slov z cizích jazyků a jejich pravopis M – rozbor grafů, práce s tabulkami, porovnávání čísel, určování hustoty osídlení Př – podmínky života na Zemi, lidská populace, lidské rasy, nerostné suroviny, podmínky pro zemědělství, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby Ch – využití nerostného bohatství, chemický průmysl, petrochemie	
--	--	--	--

		Člověk a zdraví – výživa obyvatelstva, zdravý životní styl Ov – lidská práva, typy států, formy vlády, principy demokracie, rozdílné podmínky života v různých částech světa, životní úroveň D – nejstarší osídlené oblasti, významné zámořské objevy, průmyslová revoluce, význam zemědělství v historii, rozvoj obchodu	
--	--	--	--

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a mezipředmětové vztahy	poznámky
- určí geografickou polohu České republiky - porovná rozlohu ČR a sousedních států - orientuje se v přírodních podmínkách, - popíše povrch, jeho členění - charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - posoudí aktuální otázky životního prostředí, vymezí naše národní parky a chápe jejich důležitost - uvádí hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva a sídel v ČR - hodnotí strukturu obyvatelstva z hlediska národností, náboženství, zaměstnanosti - charakterizuje hlavní hospodářské aktivity po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava, spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - zná základy administrativního členění, zhodnotí podmínky, osobitosti a zajímavosti jednotlivých regionů (např. z hlediska přírodních podmínek, osídlení, hospodářského potenciálu, životní úrovně, kvality životního prostředí, možnosti dalšího rozvoje) - popíše a posoudí znaky a zvláštnosti místní krajiny a místního regionu - hodnotí postavení místní oblasti v rámci státu a vzhledem k sousedním regionům	<u>Česká republika</u> - poloha, rozloha, přírodní podmínky - obyvatelstvo a sídla - hospodářství - regiony - místní oblast	EGS – naši sousedé v Evropě, orientace na politické a obecně zeměpisné mapě Evropy EV - stav ŽP, ekosystémy OSV – poznávání, zapamatování, kooperace, přijímání názorů druhých VDO – snášenlivost, tolerance, seznámení se zvyky oblastí ČR EV – vliv hospodaření na krajinu, zásahy do přírodních poměrů EGS – postavení v EU, rozvoj služeb a cestovního ruchu MDV – sběr, třídění údajů o oblastech, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Práce s mapou, slepou mapou, obrazovým materiálem, atlasy, přehledy, tabulkami, jízdním řádem, internetem. Exkurze, besedy Žák seznámí formou referátu, (besedy, prezentace) spolužáky s vybraným regionem ČR

--	--	--	--

5.15. Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět výtvarná výchova směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově a seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik. Žáci se učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace a učí se užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění a poznávání. Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Časové vymezení

1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
1	1	1	2	2	2	2	1	1

Vzdělávací obsah předmětu

Rozvíjí citovou a emocionální stránku žáka, jeho kreativitu, rozvíjí vnímání jako nedílnou součást osobnosti.

Pracuje s obrazovou stránkou a obrazovými znaky.

Rozvíjí tvůrčí činnost a schopnost samostatného řešení výtvarných problémů.

Umožňuje stanovit si různé výtvarné postupy k dosažení výsledné práce.

Přistupuje k výtvarnému procesu jako celku.

Využívá výtvarného procesu jako způsobu komunikace.

Rozvíjí zakotvení České republiky v evropských a globálních souvislostech (seznamuje se a vytváří vztah k evropské a světové kultuře – seznamuje se s nejvýznamnějšími uměleckými slohy a s nejnovějšími uměleckými trendy).

Užívá nejrozličnějších uměleckých vyjadřovacích prostředků (práce s barvou, linií, grafické techniky, nejnovější informační a komunikační technologie).

Rozvíjí jemnou motoriku a pečlivost, vede k rozvržení výtvarné práce.

Průřezová témata

VDO /samostatnost, aktivita, seberealizace a rozvoj osobnosti, slušnost, rozvíjení kritického myšlení, kreativita/

EGS /objevujeme způsob výtvarného vyjádření a kulturní památky jiných národů /

MKV /kulturní difference, poznávání různých kulturních tradic/

OSV /mezilidské vztahy, výtvarné vyjádření jako komunikační prostředek, spolupráce, kreativita a rozvoj smyslového vnímání, emotivní prožitek a estetické vnímání skutečnosti/

EV /vztah člověka k přírodě vyjádřený výtvarnými prostředky, vnímání krásy přírody, láska k rodnému kraji a vlasti/

MDV /využití rozličných zdrojů informací, práce s různými médii, grafické techniky, PC, internet, výtvarná stránka časopisů, novin, internetových stránek apod., reklama/

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce využívané k dosažení požadovaných kompetencí

- Vyučovací hodina – individuální, skupinové a kolektivní výtvarné vyjádření
- Krátkodobé projekty /Velikonoce, Vánoce, jarmark, výstavy žakovských prací při různých příležitostech, výzdoba třídy, školy aj./
- Projekty prostupující více předměty (prvouka, literární výchova, vlastivěda, přírodověda, cizí jazyk, hudební výchova)
- Návštěvy divadelních a kulturních představení podle možností
- Návštěvy galerií a muzeí, prohlídky architektonických památek apod.
- Práce s didaktickou technikou – PC, internet, video
- Zapojení se do různých výtvarných soutěží

Kompetence k učení

- Vyučující využívá ve své práci pestré motivační metody a formy práce k aktivizaci dětského výtvarného projevu
- Žáci získávají širší povědomí o významu výtvarných děl a jejich autorech
- Žáci poznávají výtvarnou hodnotu předmětů uměleckých i předmětů denní potřeby a učí se chápat význam estetické stránky věcí
- Vyučující nabízí dětem dostatečné množství zdrojů ... a vede je k pochopení smyslu, významu a užitečnosti výtvarného umění v životě člověka i celé společnosti

Kompetence k řešení problémů

- Žáci se učí kriticky hodnotit výsledky své práce
- Učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- Snaží se pochopit a vyhledat daný problém, získat a vytřídit informace z různých zdrojů a pracovat s nimi
- Vyučující předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů přímo i nepřímo souvisejících s výtvarnou výchovou

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky, názory a pocity, prezentuje jednoduchou formou své postoje a obhájí je, učí se naslouchat druhým a respektovat odlišné názory
- Vyučující nabízí žákům dostatek podnětů a prostředků k porozumění učivu, umožňuje jim možnost vzájemně komunikovat a spolupracovat při řešení problémů
- Žáci jsou vedeni k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj vlastní postoj
- Učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- Žáci efektivně a aktivně spolupracují podle stanovených pravidel, rozvíjejí a upevňují přátelské vztahy v kolektivu, pomáhají si navzájem
- Žáci se učí hodnotit svou práci i práci druhých
- Vyučující vede žáky k vytváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání a za vykonanou práci
- Vyučující formuje v žácích pocit vědomí významu kulturního dědictví národa

Kompetence občanské

- Žák se dle svých možností a individuálních předpokladů aktivně zapojuje do kulturních aktivit v rámci školní i mimoškolní činnosti
- Vyučující podporuje vytváření respektu a úcty ke kulturním tradicím a významným uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- Žák si vytváří a postupně upevňuje pozitivní vztah k výtvarnému umění
- Žák je veden k zodpovědnému přístupu k plnění úkolů a maximální koncentraci na svůj pracovní výkon
- Žák dokáže vhodně využívat znalostí a zkušeností získaných ve výtvarné výchově i v dalších uměleckých činnostech

Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci
- předcházeli situacím, ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Výtvarná výchova 1. – 3. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- osvojí si základní dovednosti pro další výtvarnou práci - uplatňuje osobitost při výtvarné práci, uvědomuje si sama sebe - rozeznává vizuálně obrazné elementy - umí popsat své prožitky a představy - snaží se vyjádřit své fantazijní představy, porovnává s ostatními - umí pracovat s různými nástroji a materiálem, postupně si rozšiřuje škálu možností, jak vyjádřit své prožitky - uvědomuje si reliéf - volně pracuje s vizuálně obraznými elementy, učí se je kombinovat, rozlišovat pozadí a popředí - vnímá vrstvení materiálu - kombinuje různé techniky - objevuje a poznává různé způsoby modelace, různé postupy při modelaci objemu - dokáže výtvarně zpracovat, vyjádřit své představy, vymýšlet, dokončovat, měnit, pokouší se volit vhodný materiál a způsob jejich vyjádření - dokáže interpretovat své fantazijní představy verbálně - vnímá souvislost mezi detailem a celkem, zjednodušuje, vybírá prvky, uplatňuje osobitost ve svém pojetí	- péče o pomůcky a materiál - dodržování čistoty - vytvoření pracovního prostředí - zachycení děje, prožitku, nových zkušeností - objevování barvy, pokusy s mícháním barev - objevování linie, pokusy s vytvářením linií, druhy linií (měkká, rovná, živá...) - kresba, malba, kombinovaná technika - seznámení se s kompozicí, vztah detail a celek - poznávání struktury, povrchu a jeho vlastností - otisk, prostorový otisk, reliéf, dekor - plocha, tvar, prolínání tvarů, překrývání, vrstvení, kombinování neobvyklých materiálů - uvědomování si prostoru a hmoty, vrstvení a vršení jednotlivých částí - zjednodušení, stylizace - prostředí, prostor, kouzlo, atmosféra - písmo jako výtvarný prvek - vzpomínka, vědomí, podvědomí	OSV – rozvoj manuální zručnosti a estetického cítění, spolupráce a komunikace se spolužáky a učitelem, obhajoba vlastního názoru a vlastního způsobu vnímání světa VDO – kulturní památky jako součást národního dědictví MKV – výtvarné umění jako prostředek komunikace mezi lidmi různých národností EV – člověk jako spoluvůrce prostředí, ve kterém žije MV – televize, film, noviny, časopisy, internet – výtvarná stránka jako jedna z forem sdělení informace	

- všímá si vztahů a dějů kolem sebe, dovede je výtvarně zpracovat - vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou či zvířetem a prostředím, ve kterém žije - domýšlí příběhy a kontexty, samostatně volí vizuálně obrazné elementy k vyjádření napětí, kontrastu, děje - verbálně hodnotí své dílo i tvorbu ostatních - snaží se aktivně vstupovat do společného projektu - nemá zábrany volně rozvíjet své myšlenky, své fantazijní představy, volně pracuje s voe - seznámí se s pracemi známých ilustrátorů dětských knih a tvůrců animovaných a loutkových filmů - všímá si výtvarné stránky věcí každodenního života, hraček, výtvarného zpracování divadelního představení nebo filmu pro děti apod.	- negativ a pozitiv - děj, čas, změna a proměna - povrch, struktura a objem	PČ – frotáže a otisky přírodnin (listů, kůry stromů apod.) PČ – práce s různými materiály, pracovní postupy a bezpečnost a hygiena při práci Čj – pohádky Čj – psaní Čj – popis (prostředí, postav atd.) Prv- zvířata a rostliny jako vhodný námět pro výtvarné zpracování, roční období, vesmír, lidské tělo a jeho proporce Čj – ilustrace z dětských knih, filmy pro děti, divadelní představení	
---	---	--	--

Výtvarná výchova - 5. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- prohlubuje sebepoznání a smyslové citění - zdokonaluje se v práci s barvou a linií - hledá a všímá si plošných tvarů, vytváří různé kompozice, všímá si formátu - vnímá nepevné tvary kolem sebe (světlo, vzduch, vodu...) - všímá si světelných proměn v čase, vnímá barvy jako vlastnosti světla - hledá zajímavé tvary (i deformované), volně pracuje, volně pracuje s tvarem, barvou, kompozicí - umí pracovat ve skupině - snaží se o interpretaci vlastního pojetí - umí slovně reagovat na text, obraz, hudbu, tanec - domýšlí, dotváří, rozvíjí myšlenky - vnímá haptické rozdíly různých povrchů - pracuje s hlinou a dalšími modelovacími hmotami - v prostorové tvorbě uvědoměle volí a používá vhodné materiály k vyjádření vlastní výtvarné představy - seznamuje se s různými grafickými technikami - vnímá proporce lidského těla, vztahy mezi jednotlivými částmi těla, vnímá proporce věcí - všímá si věcí v jejich prostředí a zamýšlí se nad vztahem mezi nimi a prostředím, uvědomuje si sebe sama jako součást vymezeného prostoru - vnímá rytmy kolem sebe, uvědomuje si jejich význam pro člověka, život obecně	- péče o pomůcky a materiál - dodržování čistoty - vytvoření pracovního prostředí - zachycení děje, prožitku, nových zkušeností - objevování barvy, pokusy s mícháním barev - objevování linie, pokusy s vytvářením linií, druhy linií (měkká, rovná, živá...) - kresba, malba, kombinovaná technika - seznámení se s kompozicí, vztah detail a celek - poznávání struktury, povrchu a jeho vlastností - otisk, prostorový otisk, reliéf, dekor - plocha, tvar, prolínání tvarů, překrývání, vrstvení, kombinování neobvyklých materiálů - uvědomování si prostoru a hmoty, vrstvení a vršení jednotlivých částí - zjednodušení, stylizace - prostředí, prostor, kouzlo, atmosféra - písmo jako výtvarný prvek - vzpomínka, vědomí, podvědomí negativ a pozitiv	OSV – rozvoj manuální zručnosti a estetického citění, spolupráce a komunikace se spolužáky a učitelem, obhajoba vlastního názoru a vlastního způsobu vnímání světa VDO – kulturní památky jako součást národního dědictví MKV – výtvarné umění jako prostředek komunikace mezi lidmi různých národností EV – člověk jako spoluvůrce prostředí, ve kterém žije MDV – televize, film, noviny, časopisy, internet – výtvarná stránka jako jedna z forem sdělení informace PČ – frotáže a otiskypřírodnin (listů, kůry stromů apod.) PČ –	

- uvědomuje si sebe sama jako živého, vnímajícího člověka	- děj, čas, změna a proměna povrch, struktura a objem -	práce s různými materiály, pracovní postupy a bezpečnost a hygiena při práci Čj – pohádky Čj – psaní Čj – popis (prostředí, postav atd.) Př- zvířata a rostliny jako vhodný námět pro výtvarné zpracování, roční období, vesmír, lidské tělo a jeho proporce, neživé přírodniny- jako material Čj – ilustrace z dětských knih, filmy pro děti, divadelní představení	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- pojmenovává a samostatně vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných elementů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků	Kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka.	OSV – kreativita - sociální rozvoj (ověřování komunikačních účinků) - osobnostní rozvoj (výstavy výtvarného umění, zapojení do soutěží) MKV – lidské vztahy - etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění) - kulturní difference	Např. zátiší, kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. Např. pocity vyjádřené linií.
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba - papír, drát, sádra.	OSV – rozvoj schopností poznávání	

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Malba. Teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné.		Např. stavba živé přírody - dominantní prvek, emocionální malba.
Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace.	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV - komunikace	
- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	Nauka o perspektivě - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů.	EGS – Jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice)	Např. město - vystřihování a lepení postav a objektů na plochu - společná práce ilustrace řeckých bájí a pověstí, práce v plenéru
- k tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy	Třetí prostor budovaný liniemi. Práce s www stránkami.	MDV – tvorba mediálního sdělení	Např.vynález století - fantastický stroj

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky. Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě.	VDO –principy demokracie	Např. koláž, těstoviny - lepení, barvení, koření - voňavé obrázky, rozfoukávaná tuš, fantastická planeta, čemu se rád věnuji
- umí využívat znalostí o základních , druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek.	EV - ekosystémy	
- osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše	Lidská figura - tvarová stylizace - Řecko, Řím Tvarová a barevná kompozice. Např. Babylónská věž - Mezopotámie	EGS – Jsme Evropané	
- využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění	Dekorační práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. Písmo a užitá grafika. Např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti	

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru. Např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání.		.
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	Subjektivní výtvarné vyjádření reality. Vnímání okolních jevů.	OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace	Např. můj kamarád.
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a vysvětluje své postoje k nim - ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření a nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci, důvody vzniku různých interpretací děl samostatně vytvořených, kritérií a jejich pozorování a zdůvodňování. Utváření a uplatňování komunikačního obsahu – objasňování výsledků tvorby, respektování záměrů autora, prezentace ve veřejném prostoru.		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě - uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů	Prvky viz. obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky. Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty)	OSV – rozvoj schopností poznávání MKV – lidské vztahy (originalita výtvarného vyjadřování) - etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění)	
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek.	EV- vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopností poznávání	Např. vytrhávaný reliéfní portrét, přírodní děje - jejich vznik a průběh - bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, sopky.
- správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací	Barevné vyjádření. Byzantské a arabské umění. Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru).	EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí	Např. rok - měsíce, kalendář.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- rozliší působení viz. obr. vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků.	MKV - multikulturalita OSV - kreativita	Např. výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky - masky.
- využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění	Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma. Tematické práce - Vánoce, velikonoce, pálení čarodějnic.		Např. orientační tabule do architektury.
- vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality	Vlastní prožívání. Interakce s realitou..	OSV – sebepoznání a sebepojetí	Např. vyjádření pocitů pomocí barev - špatná a dobrá nálada
- užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích	Událost - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky.		Např. rozvíjení jednotné výchozí situace - kolorovaná kresba.
- užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Např. fantazijní variace na základní tvary písmen.	OSV - kreativita	

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz. obr. vyjádření.	Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou.	EGS – Evropa a svět nás zajímá Evropské výtvarné umění - zvyky a tradice	
- vytváří společné kompozice v prostoru – instalace - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. obr. vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Architektura.	OSV – poznávání lidí EGS – Jsme Evropané	Např. charakteristické stavby románského a gotického slohu. Stopy – stopy lidských doteků, kontakty, vzájemné vztahy věcí, lidí, přírodnin, účinky času
- k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice.		. Např. gotické vitráže.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vybírá, pojmenovává a samostatně vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných elementů a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	OSV - rozvoj schopností poznávání – osobnostní rozvoj (výstavy výtvarného umění, prožitkové činnosti, zapojení do soutěží) MKV – lidské vztahy (originalita výt. vyjadřování) - etnický původ - multikulturalita (interpretace výtvarného díla)	
- orientuje se v grafických technikách	Linoryt, tisk z koláže.	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Ex libris

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Práce s uměleckým dílem. Teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko, klasicismus	EGS – Jsme Evropané OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Podoby člověka – lidské tělo, lidské nitro, duševní život
- rozvíjí se v estetickém citění - využívá dekorativních postupů	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích. Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky.	EGS - Evropa a svět nás zajímá OSV – kooperace	Např. vitráž z barevných papírů.
- správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast.	OSV – rozvoj schopností poznávání	Např. kresba zátiší s geometrickými a měkkými tvary.
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Práce s netradičními materiály.	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – sebepoznání a sebepojetí	Např. proměny všedních předmětů - PET lahve.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy	Objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.	MKV – lidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí	Např. zátiší – rozdílné kvality obalu země
- užívá perspektivních postupů	Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková.		
- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace	Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti	
- umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. Krajinářské školy 19. stol. Technika akvarelu, pastel.		.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vybírá, pojmenovává a samostatně vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných elementů a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Techniky kresby - tužka, perko, uhl, rudka. Dynamická kresba. Např. koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty).	EV – vztah člověka k prostředí MKV – etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění) - multikulturalita	Např. koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy.
- umí využívat znalostí o základních , druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný).		Např. nenarozené mládě.
- orientuje se v grafických technikách	Tisk z výšky, plochy, hloubky.		Např. PF, ex libris.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace viz. obr. vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. kubismus, surrealismus, impresionismus. Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění. Při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.).	EGS – Jsme Evropané OSV – hodnoty, postoje - osobnostní rozvoj (výstavy výtvarného umění, interpretace vlastního výtvarného projevu, zapojení do soutěží)	
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení jevů v proměnách , vývoji a ve vztazích	Společná práce - komunikace. Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn.	OSV - komunikace EV - ekosystémy	Např. Jaká byla léta minulá?
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí.	OSV – sebepoznání a sebepojetí	Např. Já - kombinovaná technika - asambláž, koláž.

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet	Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	MDV – práce v realizačním týmu	
- užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé	Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. Prostorová tvorba – modelování.	OSV – sebepoznání a sebepojetí	Např. dotváření náhodného tvaru podle svých fantazijních představ
- zvládá zachycení pomíjivého okamžiku – skicování	Práce v plenéru. Krajinomalba.	EV – vztah člověka k prostředí (světové globální problémy)	

6., 7., 8. a 9. ročník : Žáci zaznamenávají, sledují, dokumentují a prezentují proměny vlastního výtvarného vývoje, tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky. Třídí a systematizují obrazový materiál. Využívají dostupná média a technické prostředky (kopírku, magnetofon, fotoaparát, internet, mikroskop ...). Některé výtvarné činnosti doplňují písemným projevem.

Osvojují si schopnost výtvarné výpovědi - jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních - tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjadřování. Jsou schopni hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď.

5.16. Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě. Hlavním cílem hudební výchovy je rozvíjení žákovy osobnosti pomocí hudby. Obsahem vokální činnosti je práce s hlasem. Naučit žáky zpívat tak, aby byl zpěv estetickým zážitkem, aby měli žáci ze zpívání radost. Ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu dochází v souvislosti s uplatňováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje. Takto prakticky provozovaná hudba na elementární úrovni se stává specifickým druhem sebevyjádření. Obsahem hudebně pohybových činností je reagování a ztvárňování hudby pomocí pohybu a tance. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách. Poslech rozvíjí lásku k hudbě v celé šíři žánrů, forem a epoch. Formy práce v hudební výchově jsou pestré a přitažlivé, učivo nepřipadá žákům obtížné, snadno je zvládají. Výuka je vedena v kmenové třídě s využitím dostupných vyučovacích pomůcek a využíváním audiovizuální techniky. Žáci také navštěvují divadelní a hudební představení. Na 2. stupni hudební výchova otevírá cestu k širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské události, které ovlivňují umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (film, divadlo), multimediální tvorba. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Hudební činnosti jako činnosti se vzájemně propojují, doplňují a rozvíjí celkovou osobnost žáka. Především však vedou k rozvoji hudebnosti žáka jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi (sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými). Výuka je vedena v kmenové třídě a v učebně hudební výchovy s využitím dostupných vyučovacích pomůcek a využíváním audiovizuální techniky. Žáci také navštěvují divadelní a hudební představení.

Časové a organizační vymezení předmětu

1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.
1	1	1	1	1	1	1	1

Průřezová témata

VDO / samostatnost, aktivita, seberealizace a rozvoj osobnosti, slušnost, rozvíjení kritického myšlení /

EGS / objevujeme písně jiných národů, jiný jazyk, vnímáme evropské a světové hudební kultury, hudební průmysl/

MKV / kulturní difference, hudba jako vyjádření příslušnosti k etnické skupině, poznávání různých kulturních tradic/

OSV / mezilidské vztahy, hudba jako komunikační prostředek, spolupráce, kreativita a rozvoj smyslového vnímání, emotivní prožitek a estetické vnímání skutečnosti/

EV / vztah člověka k přírodě vyjádřený hudbou, vnímání krásy přírody, láska k rodnému kraji a vlasti/

MDV / využití rozličných zdrojů informací, práce s reprodukovanou hudbou, technika , PC, internet/

Výchovné a vzdělávací strategie, metody a formy práce k dosažení požadovaných kompetencí:

- Vyučovací hodina – individuální, skupinový a kolektivní zpěv
- Krátkodobé projekty / Vánoce, školní akademie, besídky/
- Návštěvy divadelních a kulturních představení podle možností
- Výchovné koncerty / dle nabídky/
- Práce s didakticko technickou – hudební nosiče, PC, internet, video
- Soutěže, testy, kvízy, hudební hádanky

Kompetence

Kompetence k učení

- Vyučující využívá ve své práci pestré motivační metody a formy práce k aktivizaci dětského projevu pěveckého i poslechového s cílem aktivně děti zapojit především pěvecky, ale i v umění naslouchat hudbě, pohybově ji vyjádřit, pochopit základy hudební teorie a snahu dále se hudebně vzdělávat
- Žáci získávají širší povědomí o významu hudebních děl a jejich autorech
- Žáci se seznamují se zvukovou podobou hudby tzv. vážné / klasické / i populární a chápou její poslání
- Vyučující nabízí dětem dostatečné množství hudebních zdrojů a vede je k pochopení smyslu, významu a užitečnosti hudby v životě člověka i celé společnosti

Kompetence k řešení problémů

- Žák se učí kriticky hodnotit výsledky své práce
- Snaží se pochopit a vyhledat daný problém , získat a vytřídit informace z různých zdrojů a pracovat s nimi
- Vyučující předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení přímo i nepřímo souvisejících s hudební výchovou

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky, názory a pocity , prezentuje jednoduchou formou své postoje a obhájí je, učí se naslouchat druhým a respektovat odlišné názory
- Vyučující nabízí žákům dostatek podnětů a prostředků k porozumění učivu, umožňuje jim možnost vzájemně komunikovat a spolupracovat při řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- Žáci efektivně a aktivně spolupracují podle stanovených pravidel, rozvíjejí a upevňují přátelské vztahy v kolektivu, pomáhají si navzájem
- Žáci se učí hodnotit svou práci i práci druhých

- Vyučující vede žáky k vytváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání a za vykonanou práci
- Vyučující formuje v žácích pocit vědomí významu kulturního dědictví národa

Kompetence občanské

- Žák se dle svých možností a individuálních předpokladů aktivně zapojuje do kulturních aktivit v rámci školní i mimoškolní činnosti
- vyučující podporuje vytváření respektu a úcty ke kulturním tradicím a významným uměleckým dílům / státní symboly/

Kompetence pracovní

- Žák si vytváří a postupně upevňuje pozitivní vztah k hudbě a hudebním činnostem
- Žák je veden k zodpovědnému přístupu k plnění úkolů a maximální koncentraci na svůj pracovní výkon
- Žák dokáže vhodně využívat znalostí a zkušeností získaných v hudební výchově i v dalších uměleckých činnostech

Kompetence digitální

- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení přínosů a rizik digitálních technologií
- prostřednictvím digitálních technologií s žáky využíváme možnost spolupráce, komunikace, sdílení informací

Výstupy předmětu	učivo	Průřezová témata	poznámky
-zpívá na základě svých schopností intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasé písně v durových tóninách s využitím správných pěveckých návyků -rytmizuje a melodizuje krátké texty -využívá jednoduché rytmické hudební nástroje k doprovodné hře -reaguje pohybem na znějící hudbu,dokáže pohybově vyjádřit tempo,dynamiku,směr melodie -rozlišuje jednotlivé kvality tónů -rozpozná při poslechu hudby některé hudební nástroje,odliší hudbu vokální,instrumentální,vokálně instrumentální -rozpozná některé hudební žánry	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Pěvecký a mluvní projev- nasazení a tvorba tónu,dýchání,dynamika zpěvu,rozšiřování hlasového rozsahu Rytmus řeči a hudební rytmus Intonace v durové tónině INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na jednoduché hudební nástroje – Orffův instrumentář HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování,pohybový doprovod – jednoduché lidové tance,taneční hry,pantomima,improvizace POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvalita tónu –délka,síla,výška Vztahy mezi tóny – souzvuk,akord Hudebně výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace	OSV –postoj k sobě samému,rozvoj osobnostní stránky dítěte MkV – kulturní rozdíly,etnický původ DV – dechová cvičení,rozpočítadla ČJ – memorování textů,tozlišení slabik,hlásek OSV – kreativita Pč – vyrábíme hudební nástroje DV – vyjádření emocí TV – řeč těla,uvolnění,relaxace	

Hudební výchova – 2. ročník

Výstupy předmětu	učivo	Průřezová témata	
-zpívá na základě svých pěveckých schopností intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasé písně v durových a mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků -orientuje se v notovém zápise jednoduché jednohlasé písně v tónině C-dur, umí zapsat jednotlivé noty do notové osnovy, pozná rytmus a houslový klíč -rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře -reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjádří pohybem její tempo, dynamiku, směr melodie -rozlišuje jednotlivé kvality tónů -rozpozná v poslechu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální a pozná některé hudební žánry	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Prohlubování správných pěveckých návyků, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu INTONACE V DUR A MOLL Grafický záznam vokální hudby – orientace v jednoduchém notovém záznamu písně INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Rytmizace a melodizace, improvizace a stylizace textů s využitím jednoduchých rytmických nástrojů HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod, improvizace, pantomima, jednoduché taneční prvky POSLECHOVÉ ČINNOSTI Rozpozná kvalitu tónů – délka, síla, výška, barva Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudebně výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, zvukomalba Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroje Hudební styly a žánry - taneční, pochodová, ukolébavka	OSV – osobnostní a sociální rozvoj MkV – lidské vztahy DV – předpoklady dramatického jednání Ma – počítáme takty a délku not Čj – říkadla a rozpočítadla TV – řeč těla ,relaxace, vzájemné vztahy mezi chlapci a děvčaty DV – multimediální tvorba MkV – etnický původ Vv – vyjádření hudby malbou Koncerty a hudebně naukové pořady	

Výstupy předmětu	učivo	Průřezová témata	
-zpívá na základě svých pěveckých schopností intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasé písně v durových a mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků - orientuje se v notovém zápise jednoduché jednohlasé písně v tónině C-dur, umí zapsat jednotlivé noty do notové osnovy, pozná rytmus a houslový klíč -rytmizuje a melodizuje jednoduché texty -využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře -reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjádří pohybem její tempo, dynamiku, směr melodie -rozlišuje jednotlivé kvality tónů -rozpozná v poslechu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální a pozná některé hudební žánry	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Prohlubování správných pěveckých návyků, rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu INTONACE V DUR A MOLL Grafický záznam vokální hudby – orientace v jednoduchém notovém záznamu písně Dvojhlas a jeho použití v jednoduché melodii Kanon INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Rytmizace a melodizace, improvizace a stylizace textů s využitím jednoduchých rytmických nástrojů Tvorba doprovodů, předehra, mezihra, dohra Interpretace motivů, témat, jednoduchých skladbiček HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod, improvizace, pantomima, jednoduché taneční prvky POSLECHOVÉ ČINNOSTI Rozezná kvalitu tónů – délka, síla, výška, barva Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudebně výrazové prostředky, rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, zvukomalba Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroje	OSV – osobnostní a sociální rozvoj MkV – lidské vztahy DV – předpoklady dramatického jednání Ma – počítáme takty a délku not Čj – říkadla a rozpočítadla TV – řeč těla, relaxace, vzájemné vztahy mezi chlapci a děvčaty Country tance v TV DV – multimediální tvorba MkV – etnický původ Vv – vyjádření hudby malbou Koncerty a hudebně naukové pořady	

	Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka, vážná hudba		
--	---	--	--

Výstupy předmětu	učivo	Průřezová témata	poznámky
-posiluje správné pěvecké návyky,zpívá dle svých možností -hraje na jednoduché hudební nástroje -zvládá základní hudebně pohybové činnosti -uvědomuje si základní pojmy hudební nauky -orientuje se v možnostech interpretace hudby	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Pěvecké návyky –nasazení a tvorba tónu,dýchání,hygienu hlasu,rozšiřování pěveckého projevu – dvojhlas Kánon a nasazení tercie,rozložený kvintakord Opěrné písně pro intonaci Orientace v jednoduchém notovém zápisu písně INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Orffovy hudební nástroje Tvorba jednoduchých doprovodů a jejich interpretace HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování / 2/4 a 3/4 takt/ Pohybový doprovod hudby /lidový tanec,moderní tanec/ POSLECHOVÉ ČINNOSTI Durová stupnice,repetic,předvěti ,závěti Hudba vokální,instrumentální,vokálně instrumentální Lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry Hudební formy Čeští skladatelé a jejich tvorba	OSV – rozvoj vzájemného poznávání,kreativita,komunikace,poslechové aktivity,prožitky,zpěv ,relaxace,lidské vztahy MkV –kulturní difference,lidské vztahy,etnický původ VI – státní symboly Tv – pohybové hry VDO – státní hymna Čj – čtení textů ze života hudeb.skladatelů MV – poslechové činnosti	

Hudební výchova – 5. ročník

Výstupy předmětu	učivo	Průřezová témata	
-posiluje správné pěvecké návyky,zpívá dle svých možností -hraje na jednoduché hudební nástroje -zvládá základní hudebně pohybové činnosti -uvědomuje si základní pojmy hudební nauky -orientuje se v možnostech interpretace hudby - vnímá poslouchanou hudbu z různých hledisek	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Hlasová výchova,frázování,intonace,dynamika individuální zpěv kánon,dvojhlas orientace v notovém záznamu stupnice moll,celý tón a půltón INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na jednoduché nástroje Tvorba doprovodů Interpretace jednoduchých motivů HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování Taneční hry a jednoduché lidové a country tance Orientace v prostoru POSLECHOVÉ ČINNOSTI Hudební výrazové prostředky Hudební formy Hudební styly a žánry L.Janáček J.S.Bach W.A.Mozart	OSV – rozvoj osobnosti,schopnost poznávání sebe sama,komunikace,sdílení prožitku,zpěv jako komunikační prostředek MkV – kulturní difference,lidské vztahy,etnické prvky VI – státní symboly,hudba podle dějinných období Tv – pohybové hry,tanec VDO – státní hymna Čj – čtení textů MV – poslechové činnosti	

Hudební výchova – 6.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák tanečním pohybem vyjadřuje pochodový rytmus a mazurkový krok - osvojuje si a dále rozvíjí smysl a cit pro rytmus - umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt - snaží se vyjádřit pohybem obsah písně	<u>Hudebně pohybové a instrumentální činnosti</u> - pochod, mazurka – nácvik základních tanečních kroků - hra na dirigenta - dramatizace vánočních koled - reprodukce známých lidových písní s důrazem na 1. a 2.dobu taktu /např. Ráda,ráda, můj zlatej Honzíčku, Měla jsem milého sokolíka, Avignonský most, Komáři se ženili, já husárek malý apod./ - vyjádření základních rytmických hudebních forem – pochod, polka, valčík /ozvučná dřívka, tamburina, vytleskávání, triangel, bubínek/ - rytmické hádanky a rytmická cvičení	OSV – umění jako prostředek mezilidské komunikace, rozvoj smyslového vnímání, kreativita, estetické vnímání Tv – relaxace s hudbou, hudební pohybové činnosti, pochodový krok, pochod se zpěvem, mazurka	

- žák se orientuje v jednotlivých vývojových etapách hudebních dějin od pravěku až po základní hudební slohy – renesanci, baroko, klasicismus, romantismus a impresionismus /z pohledu hudby světové, resp.evropské/ a stručně jednotlivé styly charakterizuje - seznámí se i s hlavními představiteli jednotlivých hudebních slohů a s vybranými skladbami, zná různé epizody a zajímavosti ze života jednotlivých skladatelů - na základě poslechu se snaží zařadit skladbu do příslušného období - rozlišuje skladby vokální a instrumentální - učí se naslouchat hudbě, nalézat v ní různá autorova sdělení, emotivní prožitky a sepětí se životem	<u>Poslechové činnosti v součinnosti s dějinami a vývojem hudby</u> - pravěk hudby, nejstarší hudební památky - hudební slohy a jejich hlavní představitelé z pohledu evropské hudby - <u>HUDBA OBDOBÍ RENESANCE</u> - Alegri – Miserere mei /polyfonie/ - <u>HUDBA OBDOBÍ BAROKA</u> - Antonio Vivaldi – Čtvero ročních dob /Jaro/ - Johann Sebastian Bach – Toccata a fuga D moll - Georg Friedrich Händel – Královská hudba k ohňostroji /ozvěnový efekt/ - <u>HUDBA OBDOBÍ KLASICISMU</u> - Josef Haydn - Wolfgang Amadeus Mozart – Turecký pochod, Malá noční hudba, Figarova svatba /opera, předehra/ - Ludwig van Beethoven – Osudová, Óda na radost, Pro Elišku	EGS – vnímání evropské hudební kultury, objevujeme Evropu a svět VDO – tolerance k jiným hudebním žánrům a stylům OSV – rozvoj smyslového vnímání, hudební relaxace, rozbor hudebního díla D – renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus Vv – renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus Exkurze – návštěva představení Divadla J.K.Tyla v Plzni /dle aktuální nabídky/	
--	--	--	--

HUDBA OBDOBÍ ROMANTISMU

- **Fryderik Chopin** - Polonéza
- **Giuseppe Verdi** – Aida
- **Franz Schubert** – Ave Maria
- **Richard Wagner**
- **Petr Iljič Čajkovskij** – Labutí jezero, klavírní koncert B moll
- **Jacques Offenbach** – Orfeus v podsvětí /opereta, kankán/
- **Georges Bizet** – Carmen

HUDBA Z PŘELOMU STOLETÍ

- **IMPRESIONISMUS**
- **Claude Debussy**
- **Nikolaj Rimskij Korsakov** – Let čmeláka
- **Gustav Mahler**
- **Maurice Ravel** - Bolero

Hudební výchova – 7.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- Žák tanečním pohybem vyjadřuje polkový a valčíkový rytmus a rozšiřuje si hudebně pohybové činnosti - dále rozvíjí smysl a cit pro rytmus	<u>Hudebně pohybové a instrumentální činnosti</u> - polka, valčík - nácvik základních tanečních kroků, tanec v páru - taktování - snaha o vlastní pohybové ztvárnění - choreografie - pohybové vyjádření obsahu hudebního díla /gesta, mimika/ - aerobic – hudba spojená s tělesným cvičením - další hudebně pohybové a instrumentální činnosti se promítají do veškerých hudebních činností během celého roku	OSV – hudba jako prostředek komunikace a kooperace, kreativita, rozvoj smyslového vnímání Ov – základy společenského a kulturního chování /předtaneční výchova/OSV komunikace a kooperace, kultivovanost a estetika projevu, kultura odívání Tv – aerobic, spojení hudby a tělesného cvičení Člověk a zdraví – zásady zdravého životního stylu	

- žák se orientuje v jednotlivých vývojových etapách našich národních hudebních dějin od středověku až po základní hudební slohy – renesanci, baroko, klasicismus, romantismus a impresionismus, stručně jednotlivé slohy charakterizuje - seznámí se i s nejvýznamnějšími českými představiteli jednotlivých hudebních slohů a s vybranými skladbami, zná různé epizody a zajímavosti ze života jednotlivých hudebních skladatelů - poznává nejznámější hudební památky a snaží se je správně zařazovat do historických souvislostí - rozpozná rozdíly mezi komorní a symfonickou hudbou - učí se naslouchat hudbě, nalézat v ní různá autorova sdělení, emotivní prožitky a sepětí se životem	<u>Poslechové činnosti v součinnosti s dějinami a vývojem hudby</u> - hudební slohy a jejich hlavní představitelé z pohledu české hudby - <u>NAŠE NEJSTARŠÍ HUDEBNÍ PAMÁTKY</u> - chorály /Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave, Ktož jsú boží bojovníci/ - <u>HUDBA OBDOBÍ RENESANCE</u> - Kryštof Harant z Polžic - <u>HUDBA OBDOBÍ BAROKA</u> - Adam Václav Michna z Otradovic /Chtíc, aby spal/ - Pavel Josef Vejvanovský /Serenády/ - <u>HUDBA OBDOBÍ KLASICISMU</u> - František Xaver Brixl - Jan Václav Stamic - Josef Mysliveček	EV – vnímání krásy přírody naší vlasti OSV – rozbor hudebního díla, hudební relaxace D – dějiny české hudby v kontextu národních dějin Z – lokalizace rodišť a míst dalšího působení probíraných autorů Vv – barevné vidění hudby Čj – referáty k jednotlivým autorům, národní obrození, české divadlo Exkurze – návštěva představení Divadla J.K.Tyla v Plzni /dle aktuální nabídky/	
---	---	--	--

- **HUDBA OBDOBÍ ROMANTISMU**
- **Jakub Jan Ryba** /Česká mše vánoční/
- **Bedřich Smetana** /Má vlast – Vltava – symfonická báseň, Libuše – předehra, fanfáry, Prodaná nevěsta – duet, sbor/
- **Antonín Dvořák** /Slovanské tance, Rusalka – Měsíčku na nebi hlubokém – árie, Humoreska/
- **Zdeněk Fibich** /Poem, melodramy/

HUDBA Z PŘELOMU STOLETÍ

- **Leoš Janáček** /Liška Bystrouška/
- **Josef Suk** /Pohádka Radúz a Mahulena/

- dále si kultivuje svůj mluvený a pěvecký projev

- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle svých individuálních vloh se snaží zpívat intonačně čistě, rytmicky přesně, se správným frázováním v jednohlase, výběrově i ve dvojhase - orientuje se v rozšiřujících pojmech hudební nauky a v jednoduchém notovém zápisu - rozpozná jednotlivé hudební nástroje, jejich výrazové možnosti	<u>Vokální činnosti</u> - lidové a umělé písně /dynamika, melodie, rytmika/ - výběr písní různých žánrů /folk, country, bluegrass, pop, oldies, muzikál, film, česká tramská píseň, koledy.../ - intonační cvičení - zpěv české státní hymny <u>Hudební teorie</u> - durové a mollové stupnice - další notové značky - rozdělení hudebních nástrojů podle různých kritérií, jejich stručná charakteristika v souvislosti s poslechovými činnostmi /hudební ukázky spojené s následným poznáváním jednotlivých nástrojů/ - hudební nástroje typické pro jednotlivá období - lidský hlas /druhy ženského a mužského hlasu/	MKV – lidové písně různých regionů, poznávání kulturních tradic Zeměpis – národopisné oblasti naší země OV – naše státní symboly Př – hlasivkové orgány, mutace F – materiály hudebních nástrojů Člověk a zdraví – péče o lidský hlas	
--	--	---	--

--	--	--	--

Hudební výchova – 8.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák kultivuje své hudebně pohybové činnosti - pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy - podle individuálních dispozic se snaží vytleskávat složitější rytmy	<u>Hudebně pohybové a instrumentální činnosti</u> - blues /taktování, základní taneční kroky, tanec v páru/ - improvizace – vlastní pohybové ztvárnění, vyjádření hudby pohybem – choreografie - dramatizace písní /“živé klipy“/ - ragtime – synkopický rytmus - skladby s výrazně odlišným tempem a rytmem - rytmická a melodická stránka písní	OSV – osobnostní a sociální rozvoj, umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů, vzájemné poznávání EGS – vnímání evropské a světové kultury v kontinuitě s kulturou naší, hudební průmysl, hudební festivaly MKV – multikulturalita, tradice a rozmanitost kultur	

- žák si uvědomuje nesmazatelný přínos jazzové hudby pro současnou moderní hudbu a chápe kontinuitu jednotlivých vývojových etap jazzu - seznámí se s charakteristickými prvky jazzové hudby - poslechem ukázek různých hudebních žánrů poukazuje na charakteristické rozdíly v souvislosti s vývojovými kroky jazzové hudby	<u>Poslechové činnosti v součinnosti s dějinami a vývojem hudby</u> <u>DĚJINY A VÝVOJ JAZZOVÉ HUDBY</u> - kořeny jazzu - spiritual /ukázky Spiritual Kvintet – Jednou budem dál, Žízeň, Tak jen pojď, Mlýny/ - blues /ukázka Poutníci – Stranger/ - předběžné formy jazzu – pochodový jazz + ragtime /synkopický rytmus/ - klasický jazz /ukázka Down By The Riverside/ - improvizace - Louis Armstrong /ukázka Blueberry Hill, High Society/ - dixieland /ukázka Metropolitan Jazz Band/ - swing /ukázky Originální pražský synkopický orchestr – Birmingham Berta, Eva Olmerová – I Wish I Could Shimmy Like My Sister Kate/ - rythm and Blues - rockn´roll /ukázky Chuck Berry – Rockn´roll Music, Bill Haley – Rock Around The Clock, Wanda Jackson – Let´s Have A Party, Elvis Presley Jailhouse Rock/	OSV – rozbor hudebního díla MDV – práce s PC, internet – zdroj informací, obrazový materiál, masmédia a jejich vliv na hudbu Exkurze – návštěva představení Divadla J.K.Tyla v Plzni /dle aktuální nabídky/ Vv – zobrazení hudby	
--	--	--	--

HUDBA 60.LET 20.STOLETÍ

- **big beat**
- **mersey sound** /Beatles – ukázky různých písní, film Perný den, Help/
- **rythm and blues** /Rolling Stones – ukázky různých písní – CD, DVD – koncert/
- **instrumentální hudba** /Shadows – Wonderful Land, Atlantis, Apache/
- **česká hudba 60.let** /Olympic – DVD – koncert v Lucerně, Petr Novák/
-

Vokální činnosti

- rozliší durovou a molovou stupnici			
--------------------------------------	--	--	--

5.17. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni

Vzdělávací oblast

Tělesná výchova je důležitou formou pohybového učení, je důležitým zdrojem námětů pro rekreační i sportovní vyžití v režimu školy i mimo. Umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti i zdravotní a pohybová omezení u sebe a respektovat je u jiných. V

V souladu s vývojovými a individuálními zvláštnostmi směřuje učitel i žáci k

- osvojení a rozvíjení pohybových dovedností, kultivaci svého pohybového projevu, správné držení těla

- uvědomění si vlivu pohybové aktivity na zdraví člověka a jeho začlenění do společnosti jako práce schopného jedince

- zvládnutí základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad při provádění sportovní činnosti

- kladnému prožívání osvojované činnosti a jejímu požití při negativních duševních stavech v životě

- uvědomování si významu sociálních vztahů a rolí při pohybových aktivitách a jejich použití při přátelských osobních vztazích.

Charakteristika vyučovacího předmětu na 2. stupni

Vzdělávací oblast

- regenerace a kompenzace jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole
- kultivace pohybu a postupný rozvoj pohybových dovedností
- pravidelné otužování pobytem na školním hřišti
- zdraví jako nejdůležitější životní hodnota
- poznávání rozmanitých situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a jejich prevence
- systematická práce s talentovanými jedinci i kolektivy v jednotlivých sportovních disciplínách a odvětvích, jejich zapojování do různých sportovních soutěží a mimoškolních sportovních aktivit
- získávání vědomostí a dovedností v oblasti branné, dopravní, zdravotní a taneční výchovy formou rozmanitých činností a aktivit

Časové a organizační vymezení předmětu

1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
2	2	2	2	2	2	2	2	2

Předmět je na 1. stupni vyučován společně (chlapci i dívky), od 6. ročníku dělíme na skupiny dle pohlaví.

Průřezová témata:

- OSV /osobnostní rozvoj, jednání ve specifických situacích, zvládání rozhodovacích situací, sebepoznávání, řešení problémových situací/
- VDO /vzájemná tolerance, týmová spolupráce, princip solidarity/
- MKV /schopnost zapojení do diskuse, vzájemné mezilidské vztahy, princip solidarity/
- EV /význam lidského zdraví, zdravého životního stylu a životního prostředí na vlastní zdraví, vztah člověka k prostředí/
- MDV /vztah mediálního sdělení a reality, práce v realizačním týmu/
- EGS /zájem o sportovní dění ve světě, olympijské myšlenky, čestnost a fair play ve sportu/

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod a utvářet pozitivní vztah ke sportu a pohybovým činnostem
- poskytovat žákům dostatek informací a námětů k využití poznatků v praktickém životě
- učit žáky plánovat svoji práci

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnávání odborných názorů s vlastními zkušenostmi z praktických činností při různých aktivitách
- předkládat žákům dostatek námětů ke kritickému myšlení a učit je uvážlivě rozhodovat
- využívat ověřené postupy při soutěžích
- vést žáky k řešení situací při orientaci v terénu

Kompetence komunikativní

- učit žáky komunikovat, být schopen domluvy při kolektivních hrách
- využívat symbolů a domluvených hesel při hrách a sportu
- vést žáky k přesnému a stručnému vyjadřování při vysvětlování pravidel her a soutěží

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k řešení situací při respektování potřeb ostatních
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v kolektivu
- při mimořádných situacích rozhodovat zodpovědně a kompetentně
- vést k ochotě pomoci ostatním

Kompetence občanské

- podporovat důvěru ve vlastní schopnosti a kontrole svých kroků při činnosti na veřejnosti
- prokázat schopnost ochránit své zdraví i zdraví spolužáků
- vhodně reprezentovat školu a chovat se zodpovědně a svědomitě

Kompetence pracovní

- vést žáky k šetrnému zacházení s nářadím a náčiním
- učit žáky dodržovat hygienické návyky a návyky k ochraně jejich zdraví při práci a činnostech
- učit žáky obléci si vhodné sportovní oblečení a udržovat je v pořádku a čistotě

Tělesná výchova 1. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Uvědomuje si význam každodenní pohybové aktivity pro zdraví a využívá všech příležitostí ve škole i mimo zvládá provádění jednotlivých cviků přiměřeně věku dbá správného držení těla , dbá na správné dýchání, usiluje o zlepšení fyzické kondice Zná základní tělocvičné pojmy,názvy tělocvičného náradí a náčiní, zná pojmy z pravidel her a soutěží dbá smluvených signálů, povelů a gest Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při všech aktivitách, připraví se ve vhodném oblečení na sportovní činnost Zvládne jednoduchá cvičení na žebřinách a na lavičce nacvičí skok do vzporu klekmo na švédskou bednu nacvičí techniku odrazu z můstku a roznožku přes kozu provádí průpravná cvičení ze shybu stojmo na hrazdě umí skákat přes švihadlo,ovládá podbíhání lana umí kotoul vpřed, stoj na lopatkách, kotoul vzad	<u>Činnosti podporující zdraví</u> cvičení v denním režimu-zdravotně zaměřené činnosti příprava organismu /rozcvičení/ protahovací, kompenzační a relaxační cviky,rytmicky zaměřené činnosti rozvoj rychlosti, vytrvalosti,síly <u>Tělocvičné pojmy, komunikace v Tv</u> pojmy, signály <u>Bezpečnost při Tv</u> <u>Činnosti zvyšující pohybové dovednosti</u> <u>gymnastika</u> průpravná cvičení cvičení na náradí a s náčiním akrobacie <u>rytmická gymnastika cvičení s hudbou</u> rytmický a hudební doprovod estetika pohybu	VDO- občanská společnost a škola, občan dodržování určitých pravidel, způsob řízení a rozhodování her a soutěží smysl pro čistotu OSV- morální rozvoj rozvíjení smyslu pro spravedlnost a odpovědnost MKV- lidské vztahy Spolupráce,ohleduplnost, pomoc slabším EV- lidské aktivity a životní prostředí Vztah člověka k ŽP / zdraví životní styl, pobyt v přírodě a chování člověka v ní / MDV- fungování a vliv médií ve společnosti sledování významných sportovních událostí doma i ve světě,naši i světoví vynikající sportovci jako vzory	Projekt: Sportovní den – školní přebor ve víceboji

Soustředí se na vnímání rytmu, tempa a melodie hudebního doprovodu, vyjádří rytmus a melodii pohybem, učí se estetice pohybu těla			
---	--	--	--

Tělesná výchova 2. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Uvědomuje si význam každodenní pohybové aktivity pro zdraví a využívá všech příležitostí ve škole i mimo zvládá provádění jednotlivých cviků přiměřeně věku dbá správného držení těla , dbá na správné dýchání, usiluje o zlepšení fyzické kondice Zná základní tělocvičné pojmy,názvy tělocvičného náradí a náčiní, zná pojmy z pravidel her a soutěží dbá smluvených signálů, povelů a gest Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při všech aktivitách, připraví se ve vhodném oblečení na sportovní činnost Zvládne jednoduchá cvičení na žebřinách a na lavičce nacvičí skok do vzporu klekmo na švédskou bednu nacvičí techniku odrazu z můstku a roznožku přes kozu provádí průpravná cvičení ze shybu stojmo na hrazdě umí skákat přes švihadlo,ovládá podbíhání lana umí kotoul vpřed, stoj na lopatkách, kotoul vzad Soustředí se na vnímání rytmu, tempa a melodie hudebního doprovodu,vyjádří rytmus a melodii pohybem, učí se estetice pohybu těla	<u>Činnosti podporující zdraví</u> cvičení v denním režimu-zdravotně zaměřené činnosti příprava organismu /rozcvičení/ protahovací, kompenzační a relaxační cviky,rytmicky zaměřené činnosti rozvoj rychlosti, vytrvalosti,síly <u>Tělocvičné pojmy, komunikace v Tv</u> pojmy, signály <u>Bezpečnost při Tv</u> <u>Činnosti zvyšující pohybové dovednosti</u> <u>gymnastika</u> průpravná cvičení cvičení na náradí a s náčiním akrobacie <u>rytmická gymnastika cvičení s hudbou</u> rytmický a hudební doprovod estetika pohybu <u>úpoly</u>	VDO- občanská společnost a škola, občan dodržování určitých pravidel, způsob řízení a rozhodování her a soutěží smysl pro čistotu OSV- morální rozvoj rozvíjení smyslu pro spravedlnost a odpovědnost MKV- lidské vztahy Spolupráce,ohleduplnost, pomoc slabším EV- lidské aktivity a životní prostředí Vztah člověka k ŽP / zdraví životní styl, pobyt v přírodě a chování člověka v ní / MDV- fungování a vliv médií ve společnosti sledování významných sportovních událostí doma i ve světě,naši i světoví vynikající sportovci jako vzory	Projekt: Sportovní den – školní přebor ve víceboji

Průpravné přetahy a přetlačování Ovládá nízký start, zvládá skok do dálky z rozběhu /odraz z pásma/, umí techniku hodu kriketovým míčkem /z místa/, trénuje motivovaný běh v terénu přiměřeně dlouhý Dokáže spolupracovat při týmových činnostech a soutěžích, neporušuje pravidla, ovládá přihrávku jednoruč a obouruč, manipuluje s míčem přiměřené velikosti /na místě, v pohybu/, zná základní pravidla her a pojmy označující náčiní Dokáže se pohybovat v terénu, překonávat překážky, chodit se zátěží ovládá bezpečně sáně a boby učivo plavání je zařazeno v rámci plaveckého výcviku garantovaného plaveckou školou projevuje radost z pohybu, samostatnost, odvahu, význam v životě člověka, respektuje a uvědomuje si zdravotní hendicap	<u>atletika</u> průpravná cvičení pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu běh, skok do dálky, hod míčkem <u>pohybové hry, základy sportovních her</u> soutěživé hry, kontaktní, hry pro rozvoj různých způsobů lokomoce, netradiční hry s náčiním pravidla her a soutěží základní pojmy <u>netradiční pohybové činnosti</u> turistika, pobyt v přírodě hry na sněhu plavání <u>Vztah ke sportu-</u> sport v životě, sportovci		
---	--	--	--

Tělesná výchova 3. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Uvědomuje si význam každodenní pohybové aktivity pro zdraví, využívá všech příležitostí ve škole i mimo, Snaží se o přesné a správné provádění jednotlivých cviků , dbá na správné držení těla /v sedě, ve stoje/ Dbá na správné dýchání, usiluje o zlepšení fyzické kondice Zná základní tělocvičné pojmy, názvy tělocvičného náčiní a nářadí, zná pojmy z pravidel her a soutěží Dbá smluvených signálů, povelů a gest, reaguje na povely pořadových cvičení Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při všech aktivitách připraví se ve vhodném oblečení a obutí na sportovní činnost Umí šplhat na tyči,zdokonaluje se ve cvičení na nářadí /lavičky žebřiny, koza/ natrénuje skok do vzporu dřepmo na šv. bednu, zvládne závěs do svisu za levou , pravou nohu pod kolenem na hrazdě a náskok do vzporu ze svisu stojmo , umí kotoul vpřed a vzad a jeho různé kombinace nacvičí a zvládne stoj na rukou rozezná různé rytmy, tempa a melodie umí jednoduchý lidový tanec /chůze, krok poskočný, krok přísunný/ poznává dětský aerobik a kondiční cvičení	<u>Činnosti podporující zdraví</u> cvičení v denním režimu-zdravotně zaměřené činnosti příprava organismu /rozcvičení/ protahovací, kompenzační a relaxační cviky,rytmicky zaměřené činnosti rozvoj rychlosti, vytrvalosti,síly <u>Tělocvičné pojmy, komunikace v Tv</u> pojmy, signály <u>Bezpečnost při Tv</u> <u>Činnosti zvyšující pohybové dovednosti</u> <u>gymnastika</u> průpravná cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie <u>rytmická gymnastika cvičení s hudbou</u> rytmický a hudební doprovod estetika pohybu	OSV, VDO-naučit se dodržovat určitá pravidla v kolektivu VDO-občanská společnost a škola-účast rodičů na akcích a jejich pomoc občan-naše obec, místo kde žijeme principy demokracie- dodržování pravidel ve třídě a mezi spolužáky MKV-lidské vztahy, vztahy v rodině, vztahy lidí na pracovišti etnický původ-člověk a jeho vzhled, odlišnosti i souvislosti etnických skupin, ukázky různých kultur EV- ekosystémy- les, okolí lidského obydlí / zvířata,rostliny / vztah člověka k prostředí, třídění odpadu MDV-práce v realizačním týmu / skupině/ utváření obrazů, krátkých zpráv na dané téma	Projekt: Sportovní den – školní přebor ve víceboj

s hudbou, pokusí se o tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem, zvládne estetický pohyb těla a jeho částí Cvičí průpravné přetahy, přetlačování, uvolňování a zpevňování těla Ovládá techniku běhu /sprint, vytrvalostní/, uběhne 300m, seznamuje se různou formou s principem štafetového běhu, umí hod kriket. míčkem s rozběhem, Skok do dálky a z místa, nacvičuje techniku skoku do výšky Dokáže spolupracovat při hře a soutěžích, uvědomuje si důsledky porušení pravidel pro sebe i družstvo, přihrává jedno i obouruč, napodobuje hru s basketbolovým míčem /driblink/ a střelbu na koš, vede a manipuluje s míčem vyvolenou i opačnou rukou, vede míč, přihrává a střílí na branku vnitřním nártem /po zemi i obloukem/, zastaví míč, trénuje obratnost a pohotovost, zná základní pravidla her a pojmy s tím spojené Dokáže se pohybovat v terénu překonávat překážky, chodit se zátěží, umí použít jednoduchou mapku nebo plánec známého úseku, rozdělá oheň, připraví si zavazadlo bezpečně ovládá sáně a boby plavání probíhá v rámci plaveckého kurzu Projevuje radost z pohybu, samostatnost a odvahu Respektuje tělesný handicap, zná některé naše sportovce, vysvětlí principy OH, zná zásady a jedná v duchu fair-play	<u>úpoly</u> <u>atletika</u> průpravná cvičení pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu běh, skok do dálky, hod míčkem <u>pohybové hry, základy sportovních her</u> soutěživé hry, kontaktní, hry pro rozvoj různých způsobů lokomoce, netradiční hry s náčiním pravidla her a soutěží základní pojmy <u>netradiční pohybové činnosti</u> turistika, pobyt v přírodě, řízený přesun, hry na sněhu plavání <u>Vztah ke sportu-</u> sport v životě, sportovci principy OH		
--	--	--	--

--	--	--	--

Tělesná výchova 4. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Uvědomuje si význam každodenní pohybové aktivity pro zdraví, využívá všech příležitostí ve škole i mimo, Snaží se o přesné a správné provádění jednotlivých cviků , dbá na správné držení těla /v sedě, ve stoje/ Dbá na správné dýchání, usiluje o zlepšení fyzické kondice Zná základní tělocvičné pojmy, názvy tělocvičného náčiní a nářadí, zná pojmy z pravidel her a soutěží Dbá smluvených signálů, povelů a gest, reaguje na povely pořadových cvičení Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při všech aktivitách připraví se ve vhodném oblečení a obutí na sportovní činnost Umí šplhat na tyči,zdokonaluje se ve cvičení na nářadí /lavičky žebřiny, koza/ natrénuje skok do vzporu dřepmo na šv. bednu, zvládne závěs do svisu za levou , pravou nohu pod kolenem na hrazdě a náskok do vzporu ze svisu stojmo , umí kotoul vpřed a vzad a jeho různé kombinace nacvičí a zvládne stoj na rukou rozezná různé rytmy, tempa a melodie umí jednoduchý lidový tanec /chůze, krok poskočný, krok přísunný/ poznává dětský aerobik a kondiční cvičení	<u>Činnosti podporující zdraví</u> cvičení v denním režimu-zdravotně zaměřené činnosti příprava organismu /rozcvičení/ protahovací, kompenzační a relaxační cviky,rytmicky zaměřené činnosti rozvoj rychlosti, vytrvalosti,síly <u>Tělocvičné pojmy, komunikace v Tv</u> pojmy, signály <u>Bezpečnost při Tv</u> <u>Činnosti zvyšující pohybové dovednosti</u> <u>gymnastika</u> průpravná cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie <u>rytmická gymnastika cvičení s hudbou</u> rytmický a hudební doprovod estetika pohybu	OSV, VDO-naučit se dodržovat určitá pravidla v kolektivu VDO-občanská společnost a škola-účast rodičů na akcích a jejich pomoc občan-naše obec, místo kde žijeme principy demokracie- dodržování pravidel ve třídě a mezi spolužáky MKV-lidské vztahy, vztahy v rodině, vztahy lidí na pracovišti etnický původ-člověk a jeho vzhled, odlišnosti i souvislosti etnických skupin, ukázky různých kultur EV- ekosystémy- les, okolí lidského obydlí / zvířata,rostliny / vztah člověka k prostředí, třídění odpadu MDV-práce v realizačním týmu / skupině/ utváření obrazů, krátkých zpráv na dané téma	Projekt: Sportovní den – školní přebor ve víceboji

s hudbou, pokusí se o tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem, zvládne estetický pohyb těla a jeho částí Cvičí průpravné přetahy, přetlačování, uvolňování a zpevňování těla Ovládá techniku běhu /sprint, vytrvalostní/, uběhne 300m, seznamuje se různou formou s principem štafetového běhu, umí hod kriket. míčkem s rozběhem, Skok do dálky a z místa, nacvičuje techniku skoku do výšky Dokáže spolupracovat při hře a soutěžích, uvědomuje si důsledky porušení pravidel pro sebe i družstvo, přihrává jedno i obouruč, napodobuje hru s basketbolovým míčem /driblink/ a střelbu na koš, vede a manipuluje s míčem vyvolenou i opačnou rukou, vede míč, přihrává a střílí na branku vnitřním nártem /po zemi i obloukem/, zastaví míč, trénuje obratnost a pohotovost, zná základní pravidla her a pojmy s tím spojené Dokáže se pohybovat v terénu překonávat překážky, chodit se zátěží, umí použít jednoduchou mapku nebo plánec známého úseku, rozdělá oheň, připraví si zavazadlo bezpečně ovládá sáně a boby plavání probíhá v rámci plaveckého kurzu Projevuje radost z pohybu, samostatnost a odvahu Respektuje tělesný handicap, zná některé naše sportovce, vysvětlí principy OH, zná zásady a jedná v duchu fair-play	<u>úpoly</u> <u>atletika</u> průpravná cvičení pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu běh, skok do dálky, hod míčkem <u>pohybové hry, základy sportovních her</u> soutěživé hry, kontaktní, hry pro rozvoj různých způsobů lokomoce, netradiční hry s náčiním pravidla her a soutěží základní pojmy <u>netradiční pohybové činnosti</u> turistika, pobyt v přírodě, řízený přesun, hry na sněhu plavání <u>Vztah ke sportu-</u> sport v životě, sportovci principy OH		
--	--	--	--

Tělesná výchova 5. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
Uvědomuje si význam každodenní pohybové aktivity pro zdraví, využívá všech příležitostí ve škole i mimo, Snaží se o přesné a správné provádění jednotlivých cviků , dbá na správné držení těla /v sedě, ve stoje/ Dbá na správné dýchání, usiluje o zlepšení fyzické kondice Zná základní tělocvičné pojmy, názvy tělocvičného náčiní a nářadí, zná pojmy z pravidel her a soutěží Dbá smluvených signálů, povelů a gest, reaguje na povely pořadových cvičení Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při všech aktivitách připraví se ve vhodném oblečení a obutí na sportovní činnost Umí šplhat na tyči,zdokonaluje se ve cvičení na nářadí /lavičky žebřiny, koza/ natrénuje skok do vzporu dřepmo na šv. bednu, zvládne závěs do svisu za levou , pravou nohu pod kolenem na hrazdě a náskok do vzporu ze svisu stojmo , umí kotoul vpřed a vzad a jeho různé kombinace nacvičí a zvládne stoj na rukou rozezná různé rytmy, tempa a melodie umí jednoduchý lidový tanec /chůze, krok poskočný, krok přísunný/ poznává dětský aerobik a kondiční cvičení	<u>Činnosti podporující zdraví</u> cvičení v denním režimu-zdravotně zaměřené činnosti příprava organismu /rozcvičení/ protahovací, kompenzační a relaxační cviky,rytmicky zaměřené činnosti rozvoj rychlosti, vytrvalosti,síly <u>Tělocvičné pojmy, komunikace v Tv</u> pojmy, signály <u>Bezpečnost při Tv</u> <u>Činnosti zvyšující pohybové dovednosti</u> <u>gymnastika</u> průpravná cvičení cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie <u>rytmická gymnastika cvičení s hudbou</u> rytmický a hudební doprovod estetika pohybu	OSV, VDO-naučit se dodržovat určitá pravidla v kolektivu VDO-občanská společnost a škola-účast rodičů na akcích a jejich pomoc občan-naše obec, místo kde žijeme principy demokracie- dodržování pravidel ve třídě a mezi spolužáky MKV-lidské vztahy, vztahy v rodině, vztahy lidí na pracovišti etnický původ-člověk a jeho vzhled, odlišnosti i souvislosti etnických skupin, ukázky různých kultur EV- ekosystémy- les, okolí lidského obydlí / zvířata,rostliny / vztah člověka k prostředí, třídění odpadu MDV-práce v realizačním týmu / skupině/ utváření obrazů, krátkých zpráv na dané téma	Projekt: Sportovní den – školní přebor ve víceboj

s hudbou, pokusí se o tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem, zvládne estetický pohyb těla a jeho částí Cvičí průpravné přetahy, přetlačování, uvolňování a zpevňování těla Ovládá techniku běhu /sprint, vytrvalostní/, uběhne 300m, seznamuje se různou formou s principem štafetového běhu, umí hod kriket. míčkem s rozběhem, Skok do dálky a z místa, nacvičuje techniku skoku do výšky Dokáže spolupracovat při hře a soutěžích, uvědomuje si důsledky porušení pravidel pro sebe i družstvo, přihrává jedno i obouruč, napodobuje hru s basketbolovým míčem /driblink/ a střelbu na koš, vede a manipuluje s míčem vyvolenou i opačnou rukou, vede míč, přihrává a střílí na branku vnitřním nártem /po zemi i obloukem/, zastaví míč, trénuje obratnost a pohotovost, zná základní pravidla her a pojmy s tím spojené Dokáže se pohybovat v terénu překonávat překážky, chodit se zátěží, umí použít jednoduchou mapku nebo plánec známého úseku, rozdělá oheň, připraví si zavazadlo bezpečně ovládá sáně a boby plavání probíhá v rámci plaveckého kurzu Projevuje radost z pohybu, samostatnost a odvahu Respektuje tělesný handicap, zná některé naše sportovce, vysvětlí principy OH, zná zásady a jedná v duchu faif-play	<u>úpoly</u> <u>atletika</u> průpravná cvičení pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu běh, skok do dálky, hod míčkem <u>pohybové hry, základy sportovních her</u> soutěživé hry, kontaktní, hry pro rozvoj různých způsobů lokomoce, netradiční hry s náčiním pravidla her a soutěží základní pojmy <u>netradiční pohybové činnosti</u> turistika, pobyt v přírodě, řízený přesun, hry na sněhu plavání <u>Vztah ke sportu-</u> sport v životě, sportovci principy OH		
--	--	--	--

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- uvědomuje si význam pohybové aktivity - podílí se ve škole i mimo školu na pohybových aktivitách podporujících zdraví - dbá na správné držení těla, správné dýchání, vědomě využívá kompenzačních, vyrovnávacích, relaxačních cvičení - umí si zkontrolovat srdeční tep - usiluje o zlepšení své fyzické kondice - dbá na hygienu a bezpečnost při všech aktivitách, připraví se ve vhodném oblečení a obutí na danou činnost	<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> - význam pohybu pro zdraví - prevence svalových dysbalancí - zdatnost - hygiena a bezpečnost <u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> <u>Atletika</u> - sprint 60 m /nízký start, start z bloků, rychlost reakce, akcelerace, běžecká abeceda, stupňovaný běh/ - štafetový běh /technika předávek/ - vytrvalostní běh do 1500 m /technika běhu, běh v terénu/ - skok daleký /technika rozběhu, odrazu, závěs/ - skok vysoký /návlek techniky flopu/ - hod míčkem /z místa, z rozběhu, technika hodů/	Rv, V.ke zdraví – zásady správného držení těla, vhodná kompenzační cvičení, zásady zdravého životního stylu, význam správného pitného a stravovacího režimu, rizika a neetičnost nedovolených podpůrných prostředků ve sportu OSV – organizování práce skupiny i samostatnost, rozvíjení vůle a vytrvalosti PČ – údržba sportovišť, péče o náčiní a náradí	

- zná základní startovní povely - zná základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je využít i v rámci různých sportovních odvětví i ve svém denním režimu - zná základní způsoby rozvoje pohybového ústrojí - dovede se připravit samostatně na různou pohybovou činnost - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - zvládá dle svých individuálních předpokladů a propozic jednotlivé cvičební prvky v prostných cvičeních i na jednotlivých nářadích, náročnější prvky s dopomocí - při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond - zvládá jednoduché taneční kroky, uvědomuje si význam jednotlivých forem pro správné držení těla a estetiku pohybu, umí rozlišit estetický a neestetický pohyb - zná osvojované pojmy z gymnastiky a umí podle nich cvičit - zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích	<u>Kondiční cvičení</u> - posilování, přetahování - cvičení s plným míčem - dechová cvičení - cvičení s lavičkami - cvičení na žebřinách - překázkové dráhy - činky a gumy - šplh na tyči a na laně s přírazem <u>Gymnastika</u> - akrobacie – prostná cvičení /kotouly vpřed, vzad, kotoul letmo, kotoulové vazby, stoj na lopatkách, přemet stranou, stoj na hlavě, stoj na ruce, rovnovážné polohy ve stojích, skoky na místě a z místa/ - rytmická a kondiční gymnastika, cvičení s hudbou, tanec /lidové tance, country tance, základy společenských tanců, - aerobní cvičení, cvičení s náčiním / švihadla, míče, obruče/ - přeskok /roznožka – koza našší i nadél, skoky odrazem z můstku i z trampolíny, nácvik skrčky/ - kruhy /překot vzad, svis vzhůru a střemhlav, komíhání ve svisu/ - hrazda /náskok do vzporu, vzpor jízdo, závěs v podkolení, překot vzad/	Hv – hudební podklady pro jednotlivé druhy cvičení, rytmus, vyjadřování hudebních motivů pohybem	
---	--	---	--

- dovede využívat gymnastické prvky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla - používá správnou techniku - chápe význam sebeobránných činností nejen ve sportu, ale i v praxi, seznámí se se základní filozofií bojových a sebeobránných činností - uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play - dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - rozumí základním rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her - rozumí základním pravidlům daných sportovních her - chápe svou roli v týmu - jedná při hře v duchu fair play	- kladina /různé druhy chůze a obraty, rovnovážné polohy, klus, jednoduché sestavy/ - švédská bedna nadél /kotoul/ <u>Úpoly</u> - přetahy a přetlaky - technika pádů - úpolové hry <u>Sportovní hry, pohybové hry</u> - malá kopaná a kopaná /pravidla, herní činnosti jednotlivce – vedení míče, střelba, utkání se zjednodušenými pravidly/ - florbal /pravidla hry uzpůsobená daným prostorovým podmínkám s ohledem na bezpečnost/ - vybíjená /utkání, pravidla hry, střelba, technika hodů, zpracování míče, přihrávka/ - přehazovaná/utkání, herní kombinace, herní činnosti jednotlivce/ - košíková / herní činnosti jednotlivce - driblíng, střelba, přihrávka, herní kombinace/	OSV – mezilidské vztahy, soupeření, sebeobrana OSV – odpovědnost jedince za výsledky kolektivu, organizování práce skupiny, tolerance, komunikace, rozhodování MKV – lidské vztahy, sport bez hranic VDO – zásady slušnosti, odpovědnost, tolerance	
---	--	---	--

- uplatňuje své zkušenosti z míčových her v dalších sportech - rozvíjí svůj smysl pro týmovou spolupráci - zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je v rámci hry - umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji - má radost ze hry, ne z prohry jiného - chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - chápe význam pobytu v přírodě pro zdraví, relaxaci - umí se připravit na turistickou akci /vhodné oblečení, obutí/ - dodržuje pravidla bezpečnosti při těchto činnostech - umí přivolat první pomoc - zná tělocvičné pojmy, umí pojmenovat tělocvičné nářadí a náčiní, zná pojmy z pravidel her a soutěží, dbá smluvených signálů, povelů a gest	- pohybové hry <u>Turistika, pobyt v přírodě a další pohybové činnosti</u> - vycházky do přírody, hry v přírodě - bruslení /jízda vpřed, jízda vzad, přešlapování, změny směru jízdy, hry a soutěže na ledě, záchrana a poskytování první pomoci při prolomení ledu na zamrzlé přírodní vodní ploše/ <u>Činnosti pro pohybové učení</u> - komunikace - organizace činností	MDV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce realizačního týmu EV – vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské aktivity a současné problémy životního prostředí M – vzdálenost, rychlost Z – orientace v terénu OSV – ochrana člověka za mimořádných situací Př – zásady poskytování první pomoci	
--	---	---	--

- zvládá základní údržbu náčiní a nářadí před sportovními činnostmi i po nich - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice - respektuje pravidla sportovních her, dokáže vystupovat v roli spoluhráče, soupeře - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handikepovaným - zná základní informace z dějin i ze současnosti sportu	- historie a současnost sportu	MDV – média a sport ve světě i u nás, naši známí sportovci, jejich cesta k úspěchu	
--	---	---	--

Tělesná výchova – 6. + 7. ročník /chlapci/

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák dle svých individuálních schopností při uplatnění vůle a vytrvalosti zvládá základní techniky jednotlivých atletických disciplín - získané dovednosti využívá v rámci reprezentace své školy při různých atletických soutěžích - chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - zvládá úpravu jednotlivých atletických sektorů - zná základní startovní povely	<u>Atletika</u> - sprint 60 m /nízký start, start z bloků, rychlost reakce, akcelerace, běžecká abeceda, stupňovaný běh/ - štafetový běh /technika předávek/ - vytrvalostní běh 800, 1500 m /technika běhu, přespolní běh/ - skok daleký /technika rozběhu, odrazu, závěs/ - skok vysoký /nácvik techniky flopu/ - hod míčkem /z místa, z rozběhu, technika hodů/ <u>Kondiční cvičení</u> - posilování, přetahování - cvičení s plným míčem - dechová cvičení - cvičení se švihadly a lanem - cvičení s lavičkami - cvičení na žebřinách - terénní běh /přírodní překážky/ - překážkové dráhy - činky a gummy	OSV – rozvoj schopnosti poznávání a sebepoznávání, mezilidské vztahy, EGS – Evropa a svět nás zajímá M – slovní úlohy /rychlost, hmotnost, délka, čas/ MDV – prezentace výsledků školy v tisku, nástěnkách a na webových stránkách školy MKV – olympijská myšlenka, fair play Př – svalstvo a kostra, správné držení těla OSV – význam relaxace Př – koordinace duševní a tělesné činnosti	

- rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her - rozumí základním pravidlům daných sportovních her - chápe svou roli v týmu - jedná při hře v duchu fair play - uplatňuje své zkušenosti z míčových her v dalších sportech - rozvíjí svůj smysl pro týmovou spolupráci - zvládá základní údržbu náčiní a nářadí před sportovními činnostmi i po nich - zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je v rámci hry	Sportovní hry - malá kopaná a kopaná /pravidla, herní činnosti jednotlivce – zpracování míče, vedení míče, typy přihrávek na různé vzdálenosti, vyhazování míče, vedení míče, střelba z místa i z běhu, uvolňování, obcházení protihráče, hra hlavou a tělem, obsazování, odebrání míče, standardní situace, činnost brankáře/ - florbal /pravidla hry uzpůsobená daným prostorovým podmínkám s ohledem na bezpečnost/ - vybíjená /pravidla hry, střelba, technika hodů, zpracování míče, přihrávka/ - bruslení /jízda vpřed, jízda vzad, přešlapování, změny směru jízdy, hokej, hry a soutěže na ledě, záchrana a poskytování první pomoci při prolomení ledu na zamrzlé přírodní vodní ploše/ - košíková /herní činnosti jednotlivce - driblíng, střelba, přihrávka, střelba, dvoutakt – dle prostorových možností/	OSV – odpovědnost jedince za výsledky kolektivu, organizování práce skupiny, tolerance, komunikace, rozhodování MKV – lidské vztahy, sport bez hranic VDO – zásady slušnosti, odpovědnost, tolerance MDV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce realizačního týmu Pč – údržba sportovišť, péče o náčiní a nářadí	Dle klimatických a bezpečnostních podmínek na přírodním kluzišti Vzhledem k prostorovým podmínkám pouze herní činnosti jednotlivce
--	---	--	--

- chápe význam turistiky jako vhodné celoroční a celoživotní pohybové činnosti pro nejširší vrstvy obyvatelstva - zná základní turistické značky a zásady ochrany přírody - zvládá první pomoc při vážnějších úrazech v improvizovaných podmínkách - dovede se orientovat v neznámém terénu - umí pracovat s mapou a buzolou - umí postavit tábořiště a připravit pokrm - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí /příroda, sněh, silniční provoz/ - zvládá přesun i s mírnou zátěží v náročnějším terénu /do 20 km/ - uplatňuje vhodné a bezpečné chování při tělovýchovné, sportovní i turistické činnosti - dodržuje základní pravidla tělesné hygieny při tělovýchovné a sportovní činnosti	<u>Turistika a pobyt v přírodě</u> - vycházky do přírody - cvičení a branné činnosti v přírodě /orientace v terénu, orientace podle mapy, plánu, buzoly, práce s buzolou, azimut, určování světových stran, první pomoc při závažných úrazech, transport raněného, základy orientačního běhu, turistické značky, zásady táboření, hygiena táboření, rozvoj pohybových dovedností a kondičních předpokladů s využitím terénu/ <u>Hygiena a bezpečnost</u> - význam pohybu pro zdraví jednotlivce i společnosti - organizace žáků při tělovýchovných činnostech /nástupy, povelová technika, obraty na místě/ - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - péče o tělesnou čistotu	EV – vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské aktivity a současné problémy životního prostředí M – vzdálenost, rychlost Z – orientace v terénu podle Slunce a hodin OSV – ochrana člověka za mimořádných situací Př – péče o zdraví, zásady poskytování první pomoci Výchova ke zdraví – zásady zdravého životního stylu, význam správného pitného a stravovacího režimu, rizika a neetičnost nedovolených podpůrných prostředků ve sportu	
---	--	---	--

- odmítá drogy a jiné nedovolené podpůrné prostředky jako neslučitelné se sportovní etikou a se zdravím - předvídá možnost nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - chápe smysl a význam pohybu pro zdraví člověka			
---	--	--	--

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- uvědomuje si význam pohybové aktivity - podílí se ve škole i mimo školu na pohybových aktivitách podporujících zdraví - dbá na správné držení těla, správné dýchání, vědomě využívá kompenzačních, vyrovnávacích, relaxačních cvičení - umí si zkontrolovat srdeční tep, toto dovede - prakticky použít pro úpravu zátěže - usiluje o zlepšení své fyzické kondice - umí posoudit účinky jednotlivých druhů cvičení - dbá na hygienu a bezpečnost při všech aktivitách, připraví se ve vhodném oblečení a obutí na danou činnost - ošetří vážná a život zachraňující poranění v nestandardních podmínkách - žák dle svých individuálních schopností při uplatnění vůle a vytrvalosti zvládá základní techniky jednotlivých atletických disciplín - získané dovednosti využívá v rámci reprezentace své školy při různých atletických soutěžích - chápe význam atletiky	<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> - význam pohybu pro zdraví - prevence svalových dysbalancí - zdatnost - hygiena a bezpečnost <u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> <u>Atletika</u> - sprint 60 m /nízký start, start z bloků, rychlost reakce, akcelerace, běžecká abeceda, stupňovaný běh/ - štafetový běh /technika předávek, běh v zatáčce / - vytrvalostní běh do 2000 m /technika běhu, běh v terénu/ - skok daleký /technika rozběhu, odrazu, závěs/ - skok vysoký /návčik techniky flopu/ - vrh koulí /z místa, sun, technika spojení sunu a vrhu/	Rv, V.ke zdraví – zásady správného držení těla, vhodná kompenzační cvičení, zásady zdravého životního stylu, význam správného pitného a stravovacího režimu, rizika a neetičnost nedovolených podpůrných prostředků ve sportu OSV – organizování práce skupiny i samostatnost, rozvíjení vůle a vytrvalosti Pč – údržba sportovišť, péče o náčiní a náradí	

- zvládá úpravu jednotlivých atletických sektorů - zná základní startovní povely - zná základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je využít i v rámci různých sportovních odvětví i ve svém denním režimu - zná základní způsoby rozvoje pohybového ústrojí - dovede se připravit samostatně na různou pohybovou činnost - umí si vytvořit vhodné prostředí - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - zvládá dle svých individuálních předpokladů a propozic jednotlivé cvičební prvky v prostných cvičeních i na jednotlivých náradích, náročnější prvky s dopomocí - při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond - zvládá jednoduché taneční kroky, uvědomuje si význam jednotlivých forem pro správné držení těla a estetiku pohybu, umí rozlišit estetický a neestetický pohyb - zná osvojované pojmy z gymnastiky a umí podle nich cvičit	<u>Kondiční cvičení</u> - posilování, přetahování - cvičení s plným míčem - dechová cvičení - strečink - cvičení s lavičkami - cvičení na žebřinách - překážkové dráhy - činky a gumy - šplh na tyči a na laně s přírazem <u>Gymnastika</u> - akrobacie – prostná cvičení /kotouly vpřed, vzad, kotoul vpřed, vzad do roznožení, kotoul - letmo, kotoulové vazby, stoj na lopatkách, přemet stranou, stoj na hlavě, stoj na ruce, rovnovážné polohy ve stojích, skoky na místě a z místa/ - rytmická a kondiční gymnastika, cvičení s hudbou, tanec /lidové tance, country tance, základy společenských tanců, základy lidových tanců jiných národů (čardáš, řecké kolo, kozáček) aerobní cvičení, cvičení s náčiním (švihadla, míče, obruče) - přeskok /roznožka – koza našíř i nadél, skrčka přes bednu, odbočka	Hv – hudební podklady pro jednotlivé druhy cvičení, rytmus, vyjadřování hudebních motivů pohybem	
--	---	---	--

- zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - dovede využívat gymnastické prvky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla - používá správnou techniku - chápe význam sebeobraných činností nejen ve sportu, ale i v praxi, seznámí se se základní filozofií bojových a sebeobraných činností - uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play - dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her - rozumí základním pravidlům daných sportovních her - chápe svou roli v týmu	přes bednu, skoky odrazem z můstku i z trampolíny/ - kruhy /překot vzad, svis vznesmo a střemhlav, komíhání ve svisu/ - hrazda /náskok do vzporu, přešvih únožmo, vzpor jízmo, výmyk/ - kladina /různé druhy chůze a obraty, rovnovážné polohy, klus, jednoduché sestavy/ - švédská bedna nadél /kotoul/ <u>Úpoly</u> - přetahy a přetlaky - technika pádů - úpolové hry <u>Sportovní hry, pohybové hry</u> - malá kopaná a kopaná /pravidla, herní činnosti jednotlivce – vedení míče, typy přihrávek na různé vzdálenosti, střelba, utkání se zjednodušenými pravidly/ - florbal /pravidla hry uzpůsobená daným prostorovým podmínkám s ohledem na bezpečnost/ - vybíjená /utkání, pravidla hry, střelba, technika hodů, zpracování míče, přihrávka/	OSV – mezilidské vztahy, soupeření, sebeobrana OSV – odpovědnost jedince za výsledky kolektivu, organizování práce skupiny, tolerance, komunikace, rozhodování MKV – lidské vztahy, sport bez hranic VDO – zásady slušnosti, odpovědnost, tolerance	
--	--	---	--

- jedná při hře v duchu fair play - uplatňuje své zkušenosti z míčových her v dalších sportech - rozvíjí svůj smysl pro týmovou spolupráci - zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je v rámci hry - umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji - má radost ze hry, ne z prohry jiného - chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - chápe význam pobytu v přírodě pro zdraví, relaxaci - umí se připravit na turistickou akci /vhodné oblečení, obutí/ - dodržuje pravidla bezpečnosti při těchto činnostech - umí přivolat první pomoc	- přehazovaná, volejbal /utkání, herní kombinace, herní činnosti jednotlivce/ - košíková / herní činnosti jednotlivce - driblíng, střelba, přihrávka, herní kombinace/ - pohybové hry <u>Turistika, pobyt v přírodě a další pohybové činnosti</u> - vycházky do přírody, hry v přírodě - bruslení /jízda vpřed, jízda vzad, přešlapování, změny směru jízdy, hry a soutěže na ledě, záchrana a poskytování první pomoci při prolomení ledu na zamrzlé přírodní vodní ploše/ <u>Činnosti pro pohybové učení</u> - komunikace	MDV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce realizačního týmu EV – vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské aktivity a současné problémy životního prostředí M – vzdálenost, rychlost Z – orientace v terénu OSV – ochrana člověka za mimořádných situací Př – zásady poskytování první pomoci	
---	--	---	--

- zná tělocvičné pojmy, umí pojmenovat tělocvičné nářadí a náčiní, zná pojmy z pravidel her a soutěží, dbá smluvených signálů, povelů a gest - zvládá základní údržbu náčiní a nářadí před sportovními činnostmi i po nich - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice - respektuje pravidla sportovních her - dovede vystupovat v roli spoluhráče, soupeře, rozhodčího - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handikepovaným - zná základní informace z dějin i ze současnosti sportu - čte a zajímá se o současné dění ve sportu	- organizace činností - historie a současnost sportu	MDV – média a sport ve světě i u nás, naši známí sportovci, jejich cesta k úspěchu	
---	---	---	--

--	--	--	--

Tělesná výchova – 8. + 9. ročník /chlapci/

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata a přesahy do předmětů	poznámky
- žák dle svých individuálních schopností při uplatnění vůle a vytrvalosti zvládá základní techniky jednotlivých atletických disciplín - získané dovednosti využívá v rámci reprezentace své školy při různých atletických soutěžích - chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - zvládá úpravu jednotlivých atletických sektorů - zná základní startovní povely	<u>Atletika</u> - sprint 60 m /nízký start, start z bloků, rychlost reakce, akcelerace, běžecká abeceda, stupňovaný běh/ - vytrvalostní běh 800, 1500 m /technika běhu, přespolní běh/ - štafetový běh /technika předávek/ - skok daleký /technika rozběhu, odrazu, závěs/ - skok vysoký /zdokonalování techniky flopu/ - hod míčkem a granátem /z místa, z rozběhu, technika hodů/ - vrh koule /vrh z místa, sun, spojení sunu a vrhu/ - atletický čtyřboj /sprint, vytrvalostní běh, skok daleký nebo vysoký, hod míčkem nebo vrh koule/ <u>Kondiční cvičení</u> - posilování, přetahování - cvičení s plným míčem - dechová cvičení - cvičení se švihadly a lanem - cvičení s lavičkami - cvičení na žebřinách - terénní běh /přírodní překážky/ - překážkové dráhy - činky a gumy	OSV – rozvoj schopnosti poznávání a sebepoznávání, mezilidské vztahy, EGS – Evropa a svět nás zajímá M – slovní úlohy /rychlost, hmotnost, délka, čas/ MDV – prezentace výsledků školy v tisku, nástěnkách a na webových stránkách školy MKV – olympijská myšlenka, fair play Př – svalstvo a kostra, správné držení těla, koordinace duševní a tělesné činnosti OSV – význam relaxace	

- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - zvládá dle svých individuálních předpokladů a propozic jednotlivé cvičební prvky v prostných cvičeních i na jednotlivých náradích, náročnější prvky s dopomocí - při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond - zvládá jednoduché taneční kroky - zná aktivně osvojované pojmy, umí cvičit podle povelové techniky, - zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - dovede využívat gymnastické prvky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla - používá správnou techniku - chápe význam sebeobránných činností nejen ve sportu, ale i v praxi - uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duch fair play	<u>Gymnastika</u> - akrobacie – prostná cvičení /kotouly vpřed, vzad, kotoul letmo, kotoulové vazby, stoj na hlavě, stoj na rukou/ - rytmická a kondiční gymnastika - šplh na tyči a na laně s přírazem a bez přírazu - přeskok /roznožka – koza našir i nadél, skrčka, individuálně i s oddáleným můstkem/ - kruhy /překot vzad, vis střemhlav, vzpor na rukách/ - hrazda /vzpor jízmo, toč vzad/ - švédská bedna nadél /kotoul, roznožka/ <u>Úpoly</u> - přetahy a přetlaky - technika pádů - střehové postoje - judo kotouly - úpolové hry - sebeobrana <u>Sportovní hry</u>	OSV – organizování práce skupiny Hv – hudební podklady pro jednotlivé druhy cvičení, rytmus OSV – mezilidské vztahy, soupeření, sebeobrana	
---	---	---	--

- rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her - rozumí základním pravidlům daných sportovních her - chápe svou roli v týmu - jedná při hře v duchu fair play - uplatňuje své zkušenosti z míčových her v dalších sportech - rozvíjí svůj smysl pro týmovou spolupráci - zvládá základní údržbu náčiní a nářadí před sportovními činnostmi i po nich - zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je v rámci hry	- malá kopaná a kopaná - /pravidla, herní činnosti jednotlivce – zpracování míče, vedení míče, typy přihrávek na různé vzdálenosti, vhazování míče, vedení míče, střelba z místa i z běhu, uvolňování, obcházení protihráče, hra hlavou a tělem, obsazování, odebrání míče, standartní situace, činnost brankáře/ - florbal /pravidla hry uzpůsobená daným prostorovým podmínkám s ohledem na bezpečnost/ - bruslení /jízda vpřed, jízda vzad, přešlapování, změny směru jízdy, hokej, hry a soutěže na ledě, záchrana a poskytování první pomoci při prolomení ledu na zamrzlé přírodní vodní ploše/ - košíková /herní činnosti jednotlivce - driblink, střelba, přihrávka, střelba, dvoutakt – dle prostorových možností/ - volejbal /herní činnosti jednotlivce – podání spodní i vrchní, odbití obouruč vrchem i spodem, odbití jednoruč, nahrávka, smeč, blok, herní kombinace/ <u>Turistika a pobyt v přírodě</u> - vycházky do přírody	OSV – odpovědnost jedince za výsledky kolektivu, organizování práce skupiny, tolerance, komunikace, rozhodování MKV – lidské vztahy, sport bez hranic VDO – zásady slušnosti, odpovědnost, tolerance MDV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce realizačního týmu Pč – údržba sportovišť, péče o náčiní a nářadí	Dle klimatických a bezpečnostních podmínek na přírodním kluzišti/ Vzhledem k prostorovým podmínkám pouze herní činnosti jednotlivce
--	--	--	---

- chápe význam turistiky jako vhodné celoroční a celoživotní pohybové činnosti pro nejširší vrstvy obyvatelstva - zná základní turistické značky a zásady ochrany přírody - zvládá první pomoc při vážnějších úrazech v improvizovaných podmínkách - dovede se orientovat v neznámém terénu - umí pracovat s mapou a buzolou - umí postavit tábořiště a připravit pokrm - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí /příroda, sních, silniční provoz/ - zvládá přesun i s mírnou zátěží v náročnějším terénu /do 20 km/ - uplatňuje vhodné a bezpečné chování při tělovýchovné, sportovní i turistické činnosti - dodržuje základní pravidla tělesné hygieny při tělovýchovné a sportovní činnosti - odmítá drogy a jiné nedovolené podpůrné prostředky jako neslučitelné se sportovní etikou a se zdravím	- cvičení a branné činnosti v přírodě /orientace v terénu, orientace podle mapy, plánu, buzoly, práce s buzolou, azimut, určování světových stran, první pomoc při závažných úrazech, transport raněného, základy orientačního běhu, turistické značky, jízda na běžeckých lyžích, zásady táboření, hygiena táboření, rozvoj pohybových dovedností a kondičních předpokladů s využitím terénu/ <u>Hygiena a bezpečnost</u> - význam pohybu pro zdraví jednotlivce i společnosti - organizace žáků při tělovýchovných činnostech /nástupy, povelová technika, samostatné vedení rozcviček/ - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech péče o tělesnou čistotu	EV – vztah k přírodě a životnímu prostředí, lidské aktivity a současné problémy životního prostředí M – vzdálenost, rychlost Z – orientace v terénu podle Slunce a hodinek OSV – ochrana člověka za mimořádných situací Př – péče o zdraví, zásady poskytování první pomoci Výchova ke zdraví – zásady zdravého životního stylu, význam správného pitného a stravovacího režimu, rizika a neetičnost nedovolených podpůrných prostředků ve sportu	
---	---	---	--

- předvídá možnost nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - chápe smysl a význam pohybu pro zdraví člověka			
---	--	--	--

5.18. Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět na 2. stupni. Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní a i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky. Učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.

Obsahové, organizační a časové vymezení

6.r.	7.r.
<u>1</u>	<u>1</u>

Vzdělávací obsah předmětu

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví – je zaměřeno na:

- preventivní ochrana zdraví
- základní hygienické, stravovací, pracovní a jiné zdravotně preventivní návyky
- upevnění návyků poskytovat první pomoc
- prevenci návykových látek, šikany a dalších patologických jevů
- prevenci úrazů
- orientaci v základních otázkách sexuality a odpovědnost sexuálního chování

Metody a formy práce:

- problémové a skupinové vyučování
- práce ve dvojicích
- aktivizační formy práce (křížovky, soutěže,...)
- referáty, modelové situace, rozhovory, hry,...
- besedy (lékař, pracovník policie, kosmetička,...)
- ankety, dotazníky ap.

Průřezová témata:

- výchova demokratického občana (VDO)** – zásady slušného chování, tolerance, pomoci, odpovědného chování
- environmentální výchova (ENV)** - vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- osobnostní výchova (OSV)** – poznávání sama sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích, zvládání rozhodovacích situací, metody řešení problémů, schopnost zapojovat se do diskuse, rozeznat argumentaci, seberegulace a sebeorganizace činností, psychohygiena

- d) **multikulturní výchova (MKV)** – komunikace s odlišnými sociokulturními skupinami, uplatňovat svá práva a respektovat tato u druhých, rozvíjet spolupráci, umět rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti, uvědomit si vlastní identitu, vnímat odlišnosti mezi lidmi jako obohacení
- e) **výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)** – svoboda lidské vůle, právní normy, humanismus, morálka, kritické myšlení, osvojování evropských hodnot
- f) **mediální výchova (MDV)** – fungování a vliv médií, rozpoznat výrazové prostředky komerční reklamy, její manipulativní vliv, rozvíjet citlivost vůči stereotypům obsahu mediálního sdělení, využívání médií jako zdroj informací

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

žák:

- vyhledává a třídí informace, využívá je v procesu učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

učitel:

- nabízí žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku biologie člověka i jeho zdraví
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou biologické podstaty člověka a jeho zdraví a vede je k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problémů

žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- obhájí svá rozhodnutí
- rozpozná mimořádné situace, krizové situace a plánuje způsob řešení problémů

učitel:

- vede žáky k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o člověku a jeho zdraví
- klade otevřené otázky
- podněcuje žáky k argumentaci
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících se zdravím člověka v různých etapách života

Kompetence komunikativní

žák:

- zapojuje se do diskuse
- osvojí si kultivovaný ústní projev
- formuluje vlastní názory na problematiku zdraví
- ověřuje si některé praktické dovednosti v modelových situacích

učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

- umožňuje žákům poznávat základní symboly a značky související s problematikou člověka a jeho zdraví a vede je k bezpečnému užívání

Kompetence sociální a personální

žák:

- spolupracuje ve skupině
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

učitel:

- navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka
- rozvíjí se u žáků pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví
- zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

žák

- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- respektuje názory ostatních

učitel:

- nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci hodnotili výsledky své činnosti na základě jasných kritérií

Kompetence pracovní

žák:

- využívá znalosti v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci
- využívá ICT pro hledání informací

učitel:

- nabízí dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví
- umožňuje žákům práci s odbornou literaturou,
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální:

- učíme žáky ovládat běžně používaná zařízení, aplikace a služby
- učíme žáky, aby vyhledávali, spravovali získaná data
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci
- předcházeli situacím, ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
<u>žák:</u> - respektuje přijatá pravidla soužití - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v rodině - vysvětlí role členů rodiny - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na rodinné prostředí - chápe příbuzenské vztahy - vyjmenuje jednotlivé složky zdravého životního stylu - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm - uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje návyky osobní a intimní hygieny - uvádí zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy - projevuje odpovědný vztah k sobě samému a pravidlům zdravého životního stylu - dává do souvislosti složení stravy a vznik nemocí	<u>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</u> - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - můj domov, moje rodina, strom života, naši předkové a příbuzní, stavební materiál domova, hodnoty pro vytvoření spokojeného domova <u>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</u> - složky zdravého životního stylu - režim dne - tělesná a duševní hygiena (zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví), - výživa a zdraví (zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy)	OSV – péče o dobré mezilidské vztahy, cvičení sebekontroly VDO – empatie, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování OSV – organizace vlastního volného času, plánování učení a odpočinku EGS – překonávání stereotypů a předsudků MDV – kritické vnímání mediálních sdělení	OV - rodina TV – pohybové aktivity PŘ – zdraví, hygiena

- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - chápe hodnotu vlastního zdraví - usiluje o aktivní podporu zdraví - samostatně využívá osvojené relaxační techniky k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví - uplatňuje osvojené dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi - zná základní pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty a chová se podle nich - chová se odpovědně při mimořádných událostech - zná důležitá telefonní čísla a umí komunikovat s osobami na těchto linkách - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<u>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</u> - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – základní lidské potřeby, podpora zdraví v rodině <u>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</u> - stres a jeho vztah ke zdraví – relaxační techniky a cvičení k překonávání únavy a k posilování duševní i tělesné odolnosti - šikana, kyberšikana a jiné projevy násilí - bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečné prostředí ve škole, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu, integrovaný záchranný systém, důležitá telefonní čísla, chování v dopravních prostředcích <u>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</u>	MKV – vnímání sebe sama, vlastní identity, stimulace hodnotového systému OSV – jednání ve specifických situacích (informování, odmítání, omluva) VDO – pochopení významu řádu a pravidel pro fungování společnosti MKV – potírání projevů intolerance	TV – relaxační a dechová cvičení
---	--	--	---

- respektuje přijatá pravidla mezi vrstevníky - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů pozitivní komunikací a kooperací - obhájí své názory a dokáže přijmout i názory druhých	- sebepoznání – vztah k sobě samému i k druhým lidem - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, dialog	EV – vztah člověka a prostředí, vliv životního prostředí na zdraví člověka OSV – mezilidské vztahy, psychohygiena, rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání VDO – slušné chování, tolerance	ČJ – komunikativní dovednosti
---	--	---	--

[illegible]

- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu a překonání únavy a předcházení stresovým situacím - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s odmítáním návykových látek a jiných nevhodných způsobů chování - uplatňuje osvojené dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým - umí charakterizovat mimořádné události - zná zásady ochrany člověka za mimořádné události - zná zásady chování po vyhlášení mimořádné události a evakuace - využívá z hlediska osobního bezpečí pravidla silničního provozu a svých znalostí o chování v dopravě - umí vyhledat, zpracovat a předat informace z tohoto tématu - rozliší manipulativní reklamu	<u>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</u> - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky a cvičení k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní i tělesné odolnosti - autodestruktivní závislosti – kouření, alkoholismus a jiné návykové látky, doping ve sportu - civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana, kyberšikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci - bezpečné chování – pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – znalost pravidel silničního provozu - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt - ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus <u>HODNOTA A PODPORA</u>	OSV – zvládání rozhodovacích situací VDO – zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování, angažovaný přístup k druhým OSV – prevence sociálních patologických jevů a škodlivých způsobů chování MKV – tolerantní vztahy a spolupráce mezi lidmi MDV – interpretace vztahu sdělení a reality, fungování a vliv médií	TV – dechová a relaxační cvičení, pohyb v přírodě PŘ – naše tělo ČJ – kritické čtení
---	---	--	---

5.19 Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět pracovní výchova na prvním stupni v prvním až pátém ročníku je dotován jednou hodinou týdně. Třídy se nedělí. Veškeré dovednosti a pracovní návyky po teoretické přípravě získají žáci v přímých praktických činnostech, které jsou ovlivněny ročními obdobími a eventuální projektovou výukou. Na podzim a na jaře je výuka věnována praktické péči o kultury na školním pozemku a v budově školy, údržbě a úpravě zeleně v okolí školy, sběru přírodních materiálů. V zimním období probíhá výuka v učebnách nebo v odborných učebnách – ve školních dílnách, školní cvičné kuchyňce dle zaměření jednotlivých praktických činností.

Námětem osvojení teoretických i praktických dovedností mohou být různé metody a formy práce jako je spolupráce s rodiči, se školní družinou, návštěvy muzeí a výstav, vycházky, výlety, práce s časopisy, s odbornou literaturou, audiovizuální pomůcky, návštěva řemeslných dílen, zemědělských a potravinářských podniků, ekologických farem, referáty, projekty aj.

Organizační a časové vymezení

1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
1	1	1	1	1	2	1	1	1

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k řešení problémů

- promýšlí pracovní postupy praktických prací
- při řešení se učí chápat, že se při práci bude setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- aplikuje poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- učí se správnému technologickému postupu při práci
- používá při komunikaci správné technické názvosloví
- Využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

- pracuje ve skupině
- spolupracuje při řešení problémů
- přispívá k diskusi a respektuje názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Kompetence občanské

- dokáže přivolat první pomoc při zranění

- respektuje pravidla při práci
- chápe základní ekologické souvislosti, chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví

Kompetence pracovní

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi
-

Průřezová témata

výchova demokratického občana (vdo) – zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společná komunikace, podpora aktivity a kooperace

mediální výchova (mdv) – schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, (tisk, rozhlas, televize, internet)

osobnostní a sociální výchova (osv) – orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí, zdokonalovat smyslové vnímání, pozornost a soustředění při práci, procvičovat schopnost zapamatování si důležitých faktů.

enviromentální výchova (ev) – pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, chápat vztahy a souvislosti v přírodě, vybudovat správný vztah k přírodnímu prostředí a jeho ochraně, zlepšovat okolní prostředí.

výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (egs) – rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní, podporovat ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty- svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnosti spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí

multikulturní výchova (mkv) – harmonizovat mezilidské vztahy (ve škole i mimo ni), zlepšovat klima třídy a školy, přispívat k vzájemné toleranci, odstraňovat nepřátelství, zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel-rodě

Pracovní činnosti 1.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - provádí přiměřené činnosti s drobným materiálem - umí používat základní pracovní nástroje a pomůcky - přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu - udržuje pořádek a čistotu na pracovním místě - umí pracovat podle předlohy a návodu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, seznamuje se s první pomocí - umí vytvořit jednoduchý výrobek z modelovací hmoty přiměřený věku - provádí přiměřené činnosti s modelovací hmotou - používá vhodné pomůcky, udržuje je a vhodně ukládá - vybere vhodný pracovní postup	<u>Práce s drobným materiálem</u> - výroba přiměřeně technicky náročných výrobků z drobného materiálu - určování vlastností drobného materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost....) - seznamování se základními nástroji a pomůckami, způsobem použití vytváření návyku organizace a plánování práce, -osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce, seznámení s první pomocí <u>Práce s modelovací hmotou</u> - hnětení, válení stlačování, přidávání, ubírání, sušení, vaření... - poznávání vlastností modelovacích hmot - ovládání a používání pracovních nástrojů vhodných ke zpracování těchto hmot - upevňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s papírem a kartonem</u> - drobné výrobky z papíru a kartonu	OSV - spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích, pomoc spolužákovi, společná příprava pomůcek VDO – výzdoba školy, třídy, práce na kolektivním výrobky, demokratický výběr z návrhů EV – hospodárnost, správné hospodaření s materiálem, recyklace materiálů, zhodnocení odpadových materiálů, pěstitelské práce, rostliny ve třídě, práce s přírodním materiálem	

- umí vybrat vhodný materiál pro práci s papírem a kartonem - rozlišuje a pojmenuje druhy zpracovávaného papíru - vybere vhodný pracovní postup, pracuje podle návodu a pokynů - provádí přiměřené praktické činnosti při práci s papírem a kartonem, umí zhotovit jednoduchý výrobek	- překládání, skládání, stříhání, lepení, řezání, odměřování... - práce se šablonou, obkreslování, vystřihování, práce se šablonou na přeloženém papíru - skládanky, vystřihovánky - určování vlastností papíru (tloušťka, barva, povrch, pružnost...) - druhy papíru, tvary a formáty papíru - uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce	MKV – hry dětí, hry jiných národů, specifické výrobky spojené s tradicemi, národnostní zvyky a výrobky spojené s nimi, lidové tradice a lidově-tvořivá dovednost
- zvládá základní činnosti při práci s textilem - pozná základní druhy textilních materiálů, umí s materiálem úsporně zacházet - umí si vybrat vhodné pomůcky a nástroje - pracuje s jednoduchým stříhem - vybere vhodný pracovní postup - umí podle návodu zhotovit jednoduchý textilní výrobek, zvládá jednoduché opravy oblečení (přišítí knoflíku, poutka...)	<u>Práce s textilem</u> - odměřování a navlékání nitě, uzlík, šití, steh přední, zadní, křížkový, lze doplnit i dalšími (stonkový, obnitkovací...) - sešívání předním a zadním stehem, jednoduchý šev, stehování - přišívání háčku, očka, poutka, knoflíku, navlékání šňůrky - práce s jednoduchým stříhem - drobná oprava oděvu - výroba jednoduchého textilního výrobku - textilní materiály, nitě, různé druhy textilií	MDV – zhotovení leporela, knihy, příprava panelu, nástěnky.... EGS – tradice a zvyky národů v Evropě, jejich lidová tvořivost, zhotovení některého takového výrobku
- zvládá elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi	<u>Práce konstrukční</u> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů podle předlohy i podle fantazie	DV – zhotovení loutky, zhotovení maňáska, využití některých výrobků a

--	--	--	--

Pracovní činnosti 2.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - provádí přiměřené činnosti s drobným materiálem - umí používat základní pracovní nástroje a pomůcky - přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu - udržuje pořádek a čistotu na pracovním místě - umí pracovat podle předlohy a návodu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, seznamuje se s první pomocí	<u>Práce s drobným materiálem</u> - výroba přiměřeně technicky náročných výrobků z drobného materiálu - určování vlastností drobného materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost....) - seznamování se základními nástroji a pomůckami, způsobem použití vytváření návyku organizace a plánování práce, -osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce, seznámení s první pomocí <u>Práce s modelovací hmotou</u> - hnětení, válení stlačování, přidávání, ubírání, sušení, vaření... - poznávání vlastností modelovacích hmot - ovládání a používání pracovních nástrojů vhodných ke zpracování těchto hmot - upevňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s papírem a kartonem</u> - drobné výrobky z papíru a kartonu - překládání, skládání, stříhání, lepení, řezání, odměřování...	OSV - spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích, pomoc spolužákovi, společná příprava pomůcek VDO – výzdoba školy, třídy, práce na kolektivním výrobky, demokratický výběr z návrhů EV – hospodárnost, správné hospodaření s materiálem, recyklace materiálů, zhodnocení odpadových materiálů, pěstitelské práce, rostliny ve třídě, práce s přírodním materiálem	
- umí vytvořit jednoduchý výrobek z modelovací hmoty přiměřený věku - provádí přiměřené činnosti s modelovací hmotou - používá vhodné pomůcky, udržuje je a vhodně ukládá - vybere vhodný pracovní postup			
- umí vybrat vhodný materiál pro práci s papírem a kartonem - rozlišuje a pojmenuje druhy zpracovávaného papíru			

- vybere vhodný pracovní postup, pracuje podle návodu a pokynů - provádí přiměřené praktické činnosti při práci s papírem a kartonem, umí zhotovit jednoduchý výrobek - zvládá základní činnosti při práci s textilem - pozná základní druhy textilních materiálů, umí s materiálem úsporně zacházet - umí si vybrat vhodné pomůcky a nástroje - pracuje s jednoduchým střihem - vybere vhodný pracovní postup - umí podle návodu zhotovit jednoduchý textilní výrobek, zvládá jednoduché opravy oblečení (přišití knoflíku, poutka...) - zvládá elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	- práce se šablonou, obkreslování, vystřihování, práce se šablonou na přeloženém papíru - skládanky, vystřihovánky - určování vlastností papíru (tloušťka, barva, povrch, pružnost...) - druhy papíru, tvary a formáty papíru - uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s textilem</u> - odměřování a navlékání nitě, uzlík, šití, steh přední, zadní, křížkový, lze doplnit i dalšími (stonkový, obnitkovací...) - sešívání předním a zadním stehem, jednoduchý šev, stehování - přišívání háčku, očka, poutka, knoflíku, navlékání šňůrky - práce s jednoduchým střihem - drobná oprava oděvu - výroba jednoduchého textilního výrobku - textilní materiály, nitě, různé druhy textilií <u>Práce konstrukční</u> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů podle předlohy i podle fantazie	MKV – hry dětí, hry jiných národů, specifické výrobky spojené s tradicemi, národnostní zvyky a výrobky spojené s nimi, lidové tradice a lidově-tvořivá dovednost MDV – zhotovení leporela, knihy, příprava panelu, nástěnky.... EGS – tradice a zvyky národů v Evropě, jejich lidová tvořivost, zhotovení některého takového výrobku DV – zhotovení loutky, zhotovení maňásků, využití některých výrobků a vyrobených pomůcek k dramatické výchově	
--	---	---	--

- seznamuje se s některými lidovými zvyky a tradicemi - umí využít některou techniku lidových řemesel - umí užívat některé přírodní materiály - samostatně umí připravit jednoduchý pokrm - dodržuje pořádek a čistotu při práci - umí bezpečně obsluhovat základní kuchyňské spotřebiče - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	- montáž, demontáž, údržba některých jednoduchých předmětů <u>Ostatní materiály, lidové zvyky, tradice řemesla</u> - lidové zvyky, tradice, řemesla - některá z technik lidového řemesla (pletení, drhání, batikování, práce se slámou a proutím, kraslice, slané těsto, vyřezávání.....) <u>U nás doma, příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, vybavení kuchyně - společenské chování u stolu - příprava jednoduchých jídel (možno teplých i studených) - pořádek a čistota při práci		
--	---	--	--

--	--	--	--

Pracovní činnosti 3.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - provádí přiměřené činnosti s drobným materiálem - umí používat základní pracovní nástroje a pomůcky - přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu - udržuje pořádek a čistotu na pracovním místě - umí pracovat podle předlohy a návodu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, seznamuje se s první pomocí	<u>Práce s drobným materiálem</u> - výroba přiměřeně technicky náročných výrobků z drobného materiálu - určování vlastností drobného materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost....) - seznamování se základními nástroji a pomůckami, způsobem použití vytváření návyku organizace a plánování práce, -osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce, seznámení s první pomocí <u>Práce s modelovací hmotou</u> - hnětení, válení stlačování, přidávání, ubírání, sušení, vaření... - poznávání vlastností modelovacích hmot - ovládání a používání pracovních nástrojů vhodných ke zpracování těchto hmot - upevňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s papírem a kartonem</u> - drobné výrobky z papíru a kartonu - překládání, skládání, stříhání, lepení, řezání, odměřování...	OSV - spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích, pomoc spolužákovi, společná příprava pomůcek VDO – výzdoba školy, třídy, práce na kolektivním výrobky, demokratický výběr z návrhů EV – hospodárnost, správné hospodaření s materiálem, recyklace materiálů, zhodnocení odpadových materiálů, pěstitelské práce, rostliny ve třídě, práce s přírodním materiálem	
- umí vytvořit jednoduchý výrobek z modelovací hmoty přiměřený věku - provádí přiměřené činnosti s modelovací hmotou - používá vhodné pomůcky, udržuje je a vhodně ukládá - vybere vhodný pracovní postup			
- umí vybrat vhodný materiál pro práci s papírem a kartonem - rozlišuje a pojmenuje druhy zpracovávaného papíru			

- vybere vhodný pracovní postup, pracuje podle návodu a pokynů - provádí přiměřené praktické činnosti při práci s papírem a kartonem, umí zhotovit jednoduchý výrobek - zvládá základní činnosti při práci s textilem - pozná základní druhy textilních materiálů, umí s materiálem úsporně zacházet - umí si vybrat vhodné pomůcky a nástroje - pracuje s jednoduchým střihem - vybere vhodný pracovní postup - umí podle návodu zhotovit jednoduchý textilní výrobek, zvládá jednoduché opravy oblečení (přišití knoflíku, poutka...) - zvládá elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	- práce se šablonou, obkreslování, vystřihování, práce se šablonou na přeloženém papíru - skládanky, vystřihovánky - určování vlastností papíru (tloušťka, barva, povrch, pružnost...) - druhy papíru, tvary a formáty papíru - uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s textilem</u> - odměřování a navlékání nitě, uzlík, šití, steh přední, zadní, křížkový, lze doplnit i dalšími (stonkový, obnitkovací...) - sešívání předním a zadním stehem, jednoduchý šev, stehování - přišívání háčku, očka, poutka, knoflíku, navlékání šňůrky - práce s jednoduchým střihem - drobná oprava oděvu - výroba jednoduchého textilního výrobku - textilní materiály, nitě, různé druhy textilií <u>Práce konstrukční</u> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů podle předlohy i podle fantazie	MKV – hry dětí, hry jiných národů, specifické výrobky spojené s tradicemi, národnostní zvyky a výrobky spojené s nimi, lidové tradice a lidově-tvořivá dovednost MDV – zhotovení leporela, knihy, příprava panelu, nástěnky.... EGS – tradice a zvyky národů v Evropě, jejich lidová tvořivost, zhotovení některého takového výrobku DV – zhotovení loutky, zhotovení maňásků, využití některých výrobků a vyrobených pomůcek k dramatické výchově	
--	---	---	--

- seznamuje se s některými lidovými zvyky a tradicemi - umí využít některou techniku lidových řemesel - umí užívat některé přírodní materiály - provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - poznává pěstitelský materiál - provádí jednoduché pěstitelské práce - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce - seznamuje se s poskytováním první pomoci - samostatně umí připravit jednoduchý pokrm - dodržuje pořádek a čistotu při práci - umí bezpečně obsluhovat základní kuchyňské spotřebiče - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	- montáž, demontáž, údržba některých jednoduchých předmětů <u>Ostatní materiály, lidové zvyky, tradice řemesla</u> - lidové zvyky, tradice, řemesla - některá z technik lidového řemesla (pletení, drhání, batikování, práce se slámou a proutím, kraslice, slané těsto, vyřezávání.....) <u>Pěstitelské práce</u> - ošetřování pokojových rostlin, zalévání, kypření, rozmnožování, rosení... - jednoduchá vazba květin a rostlin - pěstování některých rostlin (rajče, paprika, ředkvičky...) - pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny při pěstitelských pracích <u>U nás doma, příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, vybavení kuchyně - společenské chování u stolu - příprava jednoduchých jídel (možno teplých i studených) - pořádek a čistota při práci		
--	--	--	--

--	--	--	--

Pracovní činnosti 4.ročník

rozpracované výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - provádí přiměřené činnosti s drobným materiálem - umí používat základní pracovní nástroje a pomůcky - přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu - udržuje pořádek a čistotu na pracovním místě - umí pracovat podle předlohy a návodu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, seznamuje se s první pomocí	<u>Práce s drobným materiálem</u> - výroba přiměřeně technicky náročných výrobků z drobného materiálu - určování vlastností drobného materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost....) - seznamování se základními nástroji a pomůckami, způsobem použití vytváření návyku organizace a plánování práce, -osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce, seznámení s první pomocí <u>Práce s modelovací hmotou</u> - hnětení, válení stlačování, přidávání, ubírání, sušení, vaření... - poznávání vlastností modelovacích hmot - ovládání a používání pracovních nástrojů vhodných ke zpracování těchto hmot - upevňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s papírem a kartonem</u> - drobné výrobky z papíru a kartonu - překládání, skládání, stříhání, lepení, řezání, odměřování...	OSV - spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích, pomoc spolužákovi, společná příprava pomůcek VDO – výzdoba školy, třídy, práce na kolektivním výrobky, demokratický výběr z návrhů EV – hospodárnost, správné hospodaření s materiálem, recyklace materiálů, zhodnocení odpadových materiálů, pěstitelské práce, rostliny ve třídě, práce s přírodním materiálem	
- umí vytvořit jednoduchý výrobek z modelovací hmoty přiměřený věku - provádí přiměřené činnosti s modelovací hmotou - používá vhodné pomůcky, udržuje je a vhodně ukládá - vybere vhodný pracovní postup			
- umí vybrat vhodný materiál pro práci s papírem a kartonem - rozlišuje a pojmenuje druhy zpracovávaného papíru			

- vybere vhodný pracovní postup, pracuje podle návodu a pokynů - provádí přiměřené praktické činnosti při práci s papírem a kartonem, umí zhotovit jednoduchý výrobek - zvládá základní činnosti při práci s textilem - pozná základní druhy textilních materiálů, umí s materiálem úsporně zacházet - umí si vybrat vhodné pomůcky a nástroje - pracuje s jednoduchým střihem - vybere vhodný pracovní postup - umí podle návodu zhotovit jednoduchý textilní výrobek, zvládá jednoduché opravy oblečení (přišití knoflíku, poutka...) - zvládá elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	- práce se šablonou, obkreslování, vystřihování, práce se šablonou na přeloženém papíru - skládanky, vystřihovánky - určování vlastností papíru (tloušťka, barva, povrch, pružnost...) - druhy papíru, tvary a formáty papíru - uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s textilem</u> - odměřování a navlékání nitě, uzlík, šití, steh přední, zadní, křížkový, lze doplnit i dalšími (stonkový, obnitkovací...) - sešívání předním a zadním stehem, jednoduchý šev, stehování - přišívání háčku, očka, poutka, knoflíku, navlékání šňůrky - práce s jednoduchým střihem - drobná oprava oděvu - výroba jednoduchého textilního výrobku - textilní materiály, nitě, různé druhy textilií <u>Práce konstrukční</u> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů podle předlohy i podle fantazie	MKV – hry dětí, hry jiných národů, specifické výrobky spojené s tradicemi, národnostní zvyky a výrobky spojené s nimi, lidové tradice a lidově-tvořivá dovednost M OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV V – zhotovení leporela, knihy, příprava panelu, nástěnky.... EGS – tradice a zvyky národů v Evropě, jejich lidová tvořivost, zhotovení některého takového výrobku DV – zhotovení loutky, zhotovení maňáska, využití některých výrobků a vyrobených pomůcek k dramatické výchově	
--	---	---	--

- seznamuje se s některými lidovými zvyky a tradicemi - umí využít některou techniku lidových řemesel - umí užívat některé přírodní materiály - provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - poznává pěstitelský materiál - provádí jednoduché pěstitelské práce - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce - seznamuje se s poskytováním první pomoci - samostatně umí připravit jednoduchý pokrm - dodržuje pořádek a čistotu při práci - umí bezpečně obsluhovat základní kuchyňské spotřebiče - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	- montáž, demontáž, údržba některých jednoduchých předmětů <u>Ostatní materiály, lidové zvyky, tradice řemesla</u> - lidové zvyky, tradice, řemesla - některá z technik lidového řemesla (pletení, drhání, batikování, práce se slámou a proutím, kraslice, slané těsto, vyřezávání.....) <u>Pěstitelské práce</u> - ošetřování pokojových rostlin, zalévání, kypření, rozmnožování, rosení... - jednoduchá vazba květin a rostlin - pěstování některých rostlin (rajče, paprika, ředkvičky...) - pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny při pěstitelských pracích <u>U nás doma, příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, vybavení kuchyně - společenské chování u stolu - příprava jednoduchých jídel (možno teplých i studených) - pořádek a čistota při práci		
--	--	--	--

--	--	--	--

Pracovní činnosti 5.ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - provádí přiměřené činnosti s drobným materiálem - umí používat základní pracovní nástroje a pomůcky - přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu - udržuje pořádek a čistotu na pracovním místě - umí pracovat podle předlohy a návodu - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, seznamuje se s první pomocí	<u>Práce s drobným materiálem</u> - výroba přiměřeně technicky náročných výrobků z drobného materiálu - určování vlastností drobného materiálu (tvar, barva, povrch, tvrdost....) - seznamování se základními nástroji a pomůckami, způsobem použití vytváření návyku organizace a plánování práce, -osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce, seznámení s první pomocí <u>Práce s modelovací hmotou</u> - hnětení, válení stlačování, přidávání, ubírání, sušení, vaření... - poznávání vlastností modelovacích hmot - ovládání a používání pracovních nástrojů vhodných ke zpracování těchto hmot - upevňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s papírem a kartonem</u> - drobné výrobky z papíru a kartonu - překládání, skládání, stříhání, lepení, řezání, odměřování...	OSV - spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích, pomoc spolužákovi, společná příprava pomůcek VDO – výzdoba školy, třídy, práce na kolektivním výrobky, demokratický výběr z návrhů EV – hospodárnost, správné hospodaření s materiálem, recyklace materiálů, zhodnocení odpadových materiálů, pěstitelské práce, rostliny ve třídě, práce s přírodním materiálem	
- umí vytvořit jednoduchý výrobek z modelovací hmoty přiměřený věku - provádí přiměřené činnosti s modelovací hmotou - používá vhodné pomůcky, udržuje je a vhodně ukládá - vybere vhodný pracovní postup			
- umí vybrat vhodný materiál pro práci s papírem a kartonem - rozlišuje a pojmenuje druhy zpracovávaného papíru			

- vybere vhodný pracovní postup, pracuje podle návodu a pokynů - provádí přiměřené praktické činnosti při práci s papírem a kartonem, umí zhotovit jednoduchý výrobek - zvládá základní činnosti při práci s textilem - pozná základní druhy textilních materiálů, umí s materiálem úsporně zacházet - umí si vybrat vhodné pomůcky a nástroje - pracuje s jednoduchým střihem - vybere vhodný pracovní postup - umí podle návodu zhotovit jednoduchý textilní výrobek, zvládá jednoduché opravy oblečení (přišití knoflíku, poutka...) - zvládá elementární činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	- práce se šablonou, obkreslování, vystřihování, práce se šablonou na přeloženém papíru - skládanky, vystřihovánky - určování vlastností papíru (tloušťka, barva, povrch, pružnost...) - druhy papíru, tvary a formáty papíru - uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce <u>Práce s textilem</u> - odměřování a navlékání nitě, uzlík, šití, steh přední, zadní, křížkový, lze doplnit i dalšími (stonkový, obnitkovací...) - sešívání předním a zadním stehem, jednoduchý šev, stehování - přišívání háčku, očka, poutka, knoflíku, navlékání šňůrky - práce s jednoduchým střihem - drobná oprava oděvu - výroba jednoduchého textilního výrobku - textilní materiály, nitě, různé druhy textilií <u>Práce konstrukční</u> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů podle předlohy i podle fantazie	MKV – hry dětí, hry jiných národů, specifické výrobky spojené s tradicemi, národnostní zvyky a výrobky spojené s nimi, lidové tradice a lidově-tvořivá dovednost MDV – zhotovení leporela, knihy, příprava panelu, nástěnky.... EGS – tradice a zvyky národů v Evropě, jejich lidová tvořivost, zhotovení některého takového výrobku DV – zhotovení loutky, zhotovení maňásků, využití některých výrobků a vyrobených pomůcek k dramatické výchově	
--	---	---	--

- seznamuje se s některými lidovými zvyky a tradicemi - umí využít některou techniku lidových řemesel - umí užívat některé přírodní materiály - provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - poznává pěstitelský materiál - provádí jednoduché pěstitelské práce - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce - seznamuje se s poskytováním první pomoci - samostatně umí připravit jednoduchý pokrm - dodržuje pořádek a čistotu při práci - umí bezpečně obsluhovat základní kuchyňské spotřebiče - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	- montáž, demontáž, údržba některých jednoduchých předmětů <u>Ostatní materiály, lidové zvyky, tradice řemesla</u> - lidové zvyky, tradice, řemesla - některá z technik lidového řemesla (pletení, drhání, batikování, práce se slámou a proutím, kraslice, slané těsto, vyřezávání.....) <u>Pěstitelské práce</u> - ošetřování pokojových rostlin, zalévání, kypření, rozmnožování, rosení... - jednoduchá vazba květin a rostlin - pěstování některých rostlin (rajče, paprika, ředkvičky...) - pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny při pěstitelských pracích <u>U nás doma, příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, vybavení kuchyně - společenské chování u stolu - příprava jednoduchých jídel (možno teplých i studených) - pořádek a čistota při práci		
--	--	--	--

--	--	--	--

Pracovní činnosti – 6. + 7. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí poskytnout první pomoc při úrazu - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; umí poskytnout první pomoc při úrazu - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - porozumí jednoduché technické dokumentaci - vybere a prakticky využívá vhodné prac. postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro pozorování, měření a experimenty - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v němž závěry, k nimž dospěl - vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Organizace a bezpečnost práce na školním pozemku Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Kulturní plodiny (zelenina, obilniny, olejniny) – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů plodin Organizace a bezpečnost práce ve školní dílně Materiál – vlastnosti, užití v praxi (dřevo, plast) Pracovní pomůcky – nářadí a nástroje pro ruční opracování Jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technologické postupy		Př – typy půdy, výživa rostlin

- dodržuje bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, umí poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni - připravuje jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	MDV – Recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady EGS – Stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů OSV – Osobní rozvoj, sebepoznání, kultura stolování	Př – zásady zdravé výživy VkZ – živiny, zásady zdravé výživy
--	--	---	--

Pracovní činnosti – 8. + 9. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - umí poskytnout první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty Organizace a bezpečnost práce při pěstitelských pracích a chovatelství - prokazuje základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin Př – krytosemenné rostliny - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posuzuje své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Organizace a bezpečnost práce při pěstitelských pracích a chovatelství Chovatelství – chov v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie Květina v exteriéru a interiéru - (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin Volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	VDO – Osobní zodpovědnost, dodržování bezpečnosti OSV – Osobnostní, sociální a morální rozvoj OV – sebepoznání, sebepojetí, seberealizace, ...	Př – savci

- využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání - prokazuje v modelových situacích schopnost reprezentace své osoby při vstupu na trh práce	Možnosti vzdělání – náplň studijních a učebních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby Trh práce – rovnost příležitostí na trhu práce Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	VDO – Občanská společnost a škola MKV – Lidské vztahy	OV – volba povolání, trh práce, podnikání
--	--	---	--

5.20. Finanční gramotnost

Charakteristika předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Finanční gramotnost se vyučuje jako volitelný předmět v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu Finanční gramotnost – je zaměřeno na:

- seznámení se základními pojmy finanční gramotnosti
- seznámení s funkcí a druhy peněz
- sestavení jednoduchého rozpočtu domácnosti s ohledem na nezbytnost jednotlivých výdajů
- seznámit žáky s finančními produkty jednotlivých bank, s možnostmi pojištění, úvěrů, leasingu
-

Metody a formy práce:

- problémové a skupinové vyučování
- práce ve dvojicích
- aktivizační formy práce (křížovky, filmy, soutěže,...)
- referáty, modelové situace, rozhovory, hry,...

Průřezová témata:

- a) **osobnostní výchova (OSV)** – poznávání sama sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích, zvládání rozhodovacích situací, obecné metody řešení problémů, rozvíjení dobré komunikace, uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů a přístupů k řešení problémů, utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- b) **mediální výchova (MEV)** – vliv médií na naše sebehodnocení, vliv reklam, manipulativní a informativní vliv médií
- c) **výchova demokratického občana (VDO)** – zásady slušného a odpovědného chování, prohlubování empatie a tolerance, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- d) **multikulturní výchova (MKV)** – tolerantní přístup k ostatním, k jejich názorům a rozdílnostem, schopnost zapojovat se do diskuse, rozeznat argumentaci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Vyučující využívá ve své práci pestré motivační metody a formy práce k aktivizaci dětského projevu pěveckého i poslechového s cílem aktivně děti zapojit především pěvecky, ale i v umění naslouchat hudbě, pohybově ji vyjádřit, pochopit základy hudební teorie a snahu dále se hudebně vzdělávat
- Žáci získávají širší povědomí o významu hudebních děl a jejich autorech
- Žáci se seznamují se zvukovou podobou hudby tzv. vážné / klasické / i populární a chápou její poslání
- Vyučující nabízí dětem dostatečné množství hudebních zdrojů a vede je k pochopení smyslu, významu a užitečnosti hudby v životě člověka i celé společnosti

Kompetence k řešení problémů

- Žák se učí kriticky hodnotit výsledky své práce
- Snaží se pochopit a vyhledat daný problém, získat a vytřídit informace z různých zdrojů a pracovat s nimi
- Vyučující předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení přímo i nepřímo souvisejících s hudební výchovou

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky, názory a pocity, prezentuje jednoduchou formou své postoje a obhajuje je, učí se naslouchat druhým a respektovat odlišné názory
- Vyučující nabízí žákům dostatek podnětů a prostředků k porozumění učivu, umožňuje jim možnost vzájemně komunikovat a spolupracovat při řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- Žáci efektivně a aktivně spolupracují podle stanovených pravidel, rozvíjejí a upevňují přátelské vztahy v kolektivu, pomáhají si navzájem
- Žáci se učí hodnotit svou práci i práci druhých
- Vyučující vede žáky k vytváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání a za vykonanou práci
- Vyučující formuje v žácích pocit vědomí významu kulturního dědictví národa

Kompetence občanské

- Žák se dle svých možností a individuálních předpokladů aktivně zapojuje do kulturních aktivit v rámci školní i mimoškolní činnosti
- vyučující podporuje vytváření respektu a úcty ke kulturním tradicím a významným uměleckým dílům / státní symboly/

Kompetence pracovní

- Žák si vytváří a postupně upevňuje pozitivní vztah k hudbě a hudebním činnostem
- Žák je veden k zodpovědnému přístupu k plnění úkolů a maximální koncentraci na svůj pracovní výkon
- Žák dokáže vhodně využívat znalostí a zkušeností získaných v hudební výchově i v dalších uměleckých činnostech

Kompetence digitální

- učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení přínosů a rizik digitálních technologií
- prostřednictvím digitálních technologií s žáky využíváme možnost spolupráce, komunikace, sdílení informací

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	mezipř. vztahy
<u>žák:</u> - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů - vytvoří soupis pevných výdajů - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - vysvětlí vznik dluhové pasti a její řešení - sestaví splátkový kalendář - navrhne sestavení finanční rezervy k zajištění přítomnosti i budoucnosti - objasní příklady porušení práv spotřebitelů a vysvětlí, jak se bránit - rozumí obsahu smluv a uvědomuje si osobní odpovědnost jedince - vysvětlí využití Sdružení obrany spotřebitelů, rozumí pojmu lichva v právním státě - rozumí funkci reklamy (klamavá reklama) - vysvětlí jednotku peněz jako prostředek směny, měřítko cen a dočasný uchovatel úspory - popíše způsoby placení - rozdělí peníze na oběživo a depozita - vysvětlí pojem domácí měna a zahraniční měna - objasní hotovostní a bezhotovostní formu peněz a ne příkladech ukáže jejich vhodné využití	<u>FINANČNÍ GRAMOTNOST</u> • Hospodaření domácnosti příjmy a výdaje • Druhy rozpočtů splátkový kalendář • Práva spotřebitelů lichva stát a zákon • Peníze funkce a druhy peněz domácí měna	OSV - rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetence, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti VDO -zodpovědnost, právní řád VDO – občan a stát MKV – lidské vztahy OSV – hodnoty, postoje, praktická etika	Ov – Právní základ státu - Právo v každodenním životě - Protiprávní jednání Ov – Peníze, majetek, vlastnictví M – Desetinná a celá čísla

- vyplní platební poukázky různých typů - vysvětlí pojem SIPO, běžný účet - objasní funkci centrální banky - rozumí nabídce bankovních produktů - rozpozná různé typy spoření - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) - uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing) - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	• Nakládání s penězi • Finanční produkty služby bank a platební karty • Úročení • Pojištění		M – Procenta - Jednoduché a složené úrokování
---	--	--	--

			ČJ – rozvíjení komunikativních schopností a kritického čtení
--	--	--	---

5.21. Technické činnosti

Charakteristika předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět „Technické činnosti“ je vyučován jako volitelný předmět:
v 9. ročníku - 1 h týdně případně ve dvouhodinových blocích 1x za 14 dní

Předmět **Technické činnosti** v 9. ročníku poskytne žákům prostor pro rozvinutí již dříve získaných manuálních a praktických dovedností a uplatnění vlastních zkušeností, vědomostí i poznatků v samostatné tvořivé činnosti.

Žáci se seznámí s novými materiály, nářadím, nástroji a pomůckami. Zdokonalí si své návyky organizovat a plánovat pracovní činnosti, dbát o bezpečnost práce a ochranu zdraví.

Předmět přispěje k rozvoji představivosti, technickému myšlení a umožní řešit jednoduché projekty, zhotovovat funkční výrobky a pomůcky a pomůže při opravě zahradního nářadí. Také přispěje k další profesní orientaci žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- promýšlí pracovní postupy praktických prací
- při řešení se učí chápat, že se při práci bude setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- aplikuje poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- učí se správnému technologickému postupu při práci
- používá při komunikaci správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

- pracuje ve skupině
- spolupracuje při řešení problémů
- přispívá k diskusi a respektuje názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Kompetence občanské

- dokáže přivolat první pomoc při zranění
- respektuje pravidla při práci
- chápe základní ekologické souvislosti, chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví

Kompetence pracovní

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci

- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu ŽP
- své znalosti využívá v běžné praxi

Technické činnosti - 9. ročník

Výstupy předmětu	učivo	průřezová témata	poznámky
- Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - Užívá technickou dokumentaci, připraví si jednoduchý náčrt výrobku - Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím. Poskytne první pomoc	<u>TECHNICKÉ ČINNOSTI</u> Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje Jednoduché pracovní postupy Organizace práce, technologické postupy Technické náčrty a výkresy, návody Úloha techniky v životě člověka.	MV EGS šetření el. energií OSV cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění dovednosti při praktické činnosti cvičení sebekontroly	Výrobky: a) pro spolužáky b) na zahradu c) na výstavu Oprava nářadí Vlastní výroba Technické výkresy

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Úvod

V plánu evaluace a autoevaluace jsou zahrnuty ty cíle a nástroje, které buď již využíváme, nebo jsou pro pedagogické pracovníky přijatelné. Cílem by vždy mělo být soustřeďování dat a jejich vyhodnocování, sledování pokroku jednotlivých žáků (ale i učitelů a celé školy včetně vedení) a stanovení dalších postupů pro směřování jejich vývoje. Na tuto oblast musí být zaměřeno také vzdělávání.

6.2. Hodnocení žáků

Viz. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.3. Autoevaluace školy

Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické zázemí a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávacího procesu
- školní klima a vzájemné vztahy
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

a) cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci jejího dalšího rozvoje.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

b) nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- zprávy ČŠI
- hodnocení práce školy ve školním roce (výroční zpráva)
- rozhovory s učiteli, rodiči
- systém kontrol a hospitací vedením školy
- revizní zprávy, prověrky BOZP
- výsledky naukových a sportovních soutěží, olympiád
- www prezentace školy
- systematické soustřeďování poznatků o jednotlivých žácích i třídních kolektivech z pohledu třídního učitele
- kontrola hospodaření školy ze strany jejího zřizovatele
- zpráva výchovné poradkyně a školního metodika prevence

d) časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti jsou prováděny v průběhu celého školního roku a vycházejí z daných předpisů a aktuálních potřeb školy.

		Dobrá spolupráce s místními organizacemi	jeho prospěch, ale také o celkové dění ve škole.			
	Nástroje	Pozorování. Rozhovor. Statistika	Rozhovor. Dotazník, anketa. Zápis do 1.ročníku.	Analýza žákovských prací. Pozorování. Rozhovor.	Hospitace Rozhovor	Pozorování. Anketa, dotazník. Rozhovor.
	Časový harmonogram	Průběžně.	min. 2x ročně rozhovor v rámci schůzek rodičů 1x ročně zápis do 1. třídy	Průběžně. 5. ročník při výstupu	Průběžně.	Průběžně pozorování a rozhovor. 1x ročně anketa, dotazník